

ŁOWIECTWO

Okreg

Biała Podlaska

Biała Podlaska 2013

ŁOWIECTWO

Okręg

Biała Podlaska

Wojciech Stanisław Kobylarz

Wydawca: Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego
ul. Szarych Szeregów 1, 21-500 Biała Podlaska
tel.: (83) 343 62 75
e-mail: zo.bialapodlaska@pzlow.pl

REGIONALIA

Miejska Biblioteka Publiczna
Biała Podlaska

135986

639.1

Okładka: myśliwi z Kółka Myśliwskiego w Janowie Podlaskim (okres międzywojenny), ze zbiorów
Romana Petrynika

Zdjęcia ze zbiorów: Marek Sacewicz, Marian Kiryk, Mariusz Stefaniuk, Wojciech Kobylarz,
Ryszard Gierliński, Jacek Łowiński, Seweryn Ostapiuk, Roman Laszuk, Roman Petrynik,
Jacek Piotrowski, Robert Kopacz, Henryk Marciniuk, Eugeniusz Juchimiuk, Włodzimierz
Kaczyński, Karol Cichowski, Henryk Netczuk, Zygmunt Szelech, ZO PZŁ w Białej Podlaskiej,
Stowarzyszenie Historius Międzyrzecza Podlaskiego,
koła łowieckie macierzyste oraz niemacierzyste

Mapa Okręgu PZŁ Biała Podlaska: Dorota Herzog-Sacharuk

Konsultacja: dr Tomasz Demidowicz

Nakład: 600 egzemplarzy

Wydano nakładem finansowym Zarządu Okręgowego PZŁ w Białej Podlaskiej.
Wydanie I

Druk: a-tronic, Biała Podlaska, tel. (83) 344 37 66, e-mail: a-tronic@wp.pl

ISBN 978-83-934019-0-1

Autor: Wojciech Stanisław Kobylarz
ul. Akacjowa 14, 21-512 Zalesie
e-mail: wojciechkobylarz@poczta.onet.pl

Wprowadzenie

W 2013 roku obchodzimy Jubileusz 90-lecia powstania Polskiego Związku Łowieckiego. Z tej okazji wydana została publikacja poświęcona białskopodlaskiej organizacji łowieckiej z historycznym zarysem wielowiekowych tradycji łowieckich Południowego Podlasia.

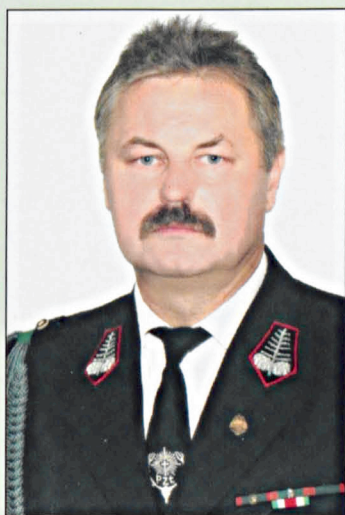
Łowiectwo zajmuje w życiu myśliwego miejsce szczególne, w którym łączy się ze sobą poczucie misji, żarliwej pasji i uwielbienia życia w harmonii z przyrodą. Wie o tym każdy, kto w leśnym uroczysku był na ciągach słonek zatracając się w wiosennej harmonii z naturą ... Rozumie i widzi to ten, kto patrzy na stado krzyżówek wznoszące się nad zbiornikami wodnymi Żelizny i ten, kto w porannych mgłach podchodził ryczącego byka jelenia na śródleśnej łące Międzyrzeckich lasów ... Odczuwa to ten, kto w piersiach nosi zapach lasów Parczewsko-Włodawskich oraz słyszy to ten, komu w uszach brzmi szczek rogarza podchodzonego wśród wysokich nadbużańskich traw... Kocha to każdy, kto wszystkie te „obrazy” ma w pamięci, kropi je łzą wzruszenia i chowa głęboko w sercu ...

Niniejsza publikacja jest właśnie hymnem pochwalnym ku czci myśliwskiej pasji obecnej od wieków tu na naszym wschodnim nadbużańskim terenie na pograniczu Podlasia i Polesia ...

Piękno łowiectwa Okręgu białskopodlaskiego, jego bogata tradycja i historia - zebrana przez Kol. Wojciecha Kobylarza - pozwoliły stworzyć publikację, w której główne role odgrywają nasi myśliwi. Ich aktywna działalność, sukcesy, trofea zostały opisane by nie uległy zapomnieniu. To również swoista promocja naszego Okręgu oraz ukłon w stronę postaci, które odcisnęły w nim swój niezatarty ślad.

Z życzeniami przyjemnej lektury.

Darz Bór !

Łowczy Okręgowy
Roman Laszuk

Prezes Okręgowej Rady Łowieckiej
Andrzej Daniluk

Lokalizacja i środowisko naturalne

W każdej części kraju znajdzie się wspaniały zakątek naszej ojczyzny, gdzie jeszcze cywilizacja nie do końca wywarła swoje piętno. Miejsce, które będzie dla nas przyjaznym otoczeniem, do którego chętnie spieszyć będziemy, szukać wytchnienia, czerpać siły i natchnienia do refleksji, wśród licznych lasów i łąk, rzek i strumyków. Niewątpliwie do takich miejsc należy Południowe Podlasie.

Opisywany obszar położony jest w lewobrzeżnym zakolu rzeki Bug środkowo-wschodniej części Polski. Obecnie administracyjnie podzielony jest na cztery powiaty: powiat bialski, łosicki, parczewski i radzyński. W obszarze zbliżonych do tych jednostek terytorialnych w latach 1975-1998 funkcjonowało województwo białkopodlaskie. Nowy podział odbił się również na strukturach organizacyjnych Polskiego Związku Łowieckiego, kiedy to w 1975 roku utworzono Wojewódzką Radę Łowiecką w Białej Podlaskiej. Po likwidacji w 1998 roku

49 województw, w PZŁ utworzono 49 Okręgowych Rad Łowieckich, wśród nich ORŁ w Białej Podlaskiej.

Obszar Białkopodlaskiego Okręgu Łowieckiego położony jest na granicy dwóch dużych jednostek geograficznych. Północna i zachodnia część okręgu znajduje się w granicach Niziny Południowopodlaskiej, natomiast część południowo-wschodnia w granicach Polesia Podlaskiego, zwanego też Polesiem Lubelskim. Na obszarze tym wyróżnić należy pięć mezoregionów; Podlaski Przełom Bugu, jest fragmentem doliny dolnego Bugu, który ze względu na swoją naturalność, zróżnicowany krajobraz, pięknie meandrujący Bug stanowi cenny i zarazem niepowtarzalny zakątek tego kraju. Na

zachód jak też południe położona jest Wysoczyzna Siedlecka oraz Równina Łukowska, sięgająca do obszaru Wysoczyzny Lubartowskiej. Na wschód od tych mezoregionów położona jest Zakłęśłość Łomaska, Równina Kodeńska, Równina Parczewska i Zakłęśłość Sosnowicka. Największą rzeką jest Bug - stanowiący północną i wschodnią granicę okręgu, jednocześnie wschodnią granicę państwa. Wśród większych rzek wymienić należy: Krznę, Tocznię, Piwonię, Zielawę.

Klimat okręgu wykazuje bardzo wyraźne cechy kontynentalizmu, przejawiające się dużą amplitudą temperatury rocznej (zazwyczaj ostre zimy i ciepłe lata), z przewagą opadów letnich nad zimowymi, skróceniem okresów przejściowych między zimą i wiosną

oraz jesienią i zimą, a także krótszym okresem wegetacyjnym, w porównaniu z centralną lub zachodnią częścią kraju. Na terenie okręgu przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Wiatry zachodnie przynoszą latem powietrze chłodniejsze i wilgotne, zimą natomiast cieplejsze w porównaniu z suchymi i chłodnymi masami powietrza kontynentalnego.

Las był od zawsze jednym z czynników mających ogromny wpływ na egzystencję człowieka. Typowe dla krajobrazu Podlasia jest rozdrobnienie powierzchni leśnej. Występują tu liczne mniejsze kompleksy leśne. Do największych obszarów leśnych zaliczyć należy "Lasy Kijowieckie", "Lasy Parczewskie" i "Lasy Międzyrzeckie".

Część lasów znajduje się w rękach prywatnych. Znaczną jednak ich część stanowią lasy państwowe. Znajdujące się na terenie okręgu lasy państwowe wchodzą w obręb działalności

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie została utworzona 29 lipca 1944 roku w oparciu o przedwojenny statut Lasów Państwowych. Na terenie okręgu działalność leśną prowadzą nadleśnictwa podległe Dyrekcji Lubelskiej tj. Nadleśnictwo Biała Podlaska, Chotyłów, Międzyrzec, Parczew, Radzyń Podlaski, Włodawa oraz Sarnaki, które gospodarują na obszarze o łącznej powierzchni 63 000 ha.

Południowe Podlasie świetnie nadaje się do uprawiania turystyki, zwłaszcza konnej, pieszej i rowerowej. Podstawowymi walorami turystycznymi są atrakcyjne tereny nadbużańskie, które posiadają wyjątkową, niezmąconą niszczącą działalnością człowieka przyrodę. Uzupełnieniem licznych walorów przyrodniczych są atrakcje turystyczne w postaci zabytków architektury, w tym zabytków architektury sakralnej, które podkreślają klimat dawnych kresów wschodnich.

Łowiectwo z biegiem lat

Dawne puszcze

Łowiectwo w Polsce zawsze stanowiło nieodłączną część polskiej kultury narodowej, dziedzictwa przekazywanego z pokolenia na pokolenie. Łowiectwo na przestrzeni wieków wniosło istotny wkład do materialnej i duchowej kultury narodu, co znalazło odbicie w sztuce i uformowało trwałe wartości obyczajowe oraz moralne.

Obszar okręgu łowieckiego Biała Podlaska (Południowe Podlasie) przez wieki stanowił granicę kulturową wschodu i zachodu. To terytorium pogranicza, które z biegiem lat przechodziło z jednych rąk do drugih. Jego "pograniczność", jego "bycie pomiędzy", jego charakter "pomostu" - stanowi równocześnie o jego specyfice, tak geograficznej, historyczno-politycznej, kulturowej jak i religijnej. Liczne ślady osadnictwa na Południowym Podlasiu pochodzą z czasów Paleolitu Schyłkowego (XII-IX tysiąclecie p.n.e.) Liczne wykopaliska archeologiczne

Członek rodziny Kuglerów ze Styrzycy na polowaniu, lata 20-te XX w.

liściastych stanowiły lipy, wiązy, klony i brzozy. W borach mieszanych rosły także jesiony, graby,

modrzewie, olchy i topole. Znaczną część obszaru XVI-wiecznego Podlasia pokrywały puszcze. Stanowiły one z zachodni kraniec wielkich puszczy litewskich, ciągnących się prawie nieprzerwanym pasem od Niemna i jezior augustowskich, rzeki Hańczy, Biebrzy

Konstanty Jarocki z rodziną przed leśniczówką Stołpno - (Międzyrzec Podlaski), ok. 1881r.

potwierdzają działalność łowiecką człowieka. Przed wiekami obszar ten pokryty był puszciami trudno dostępnymi, bez żadnych szlaków komunikacyjnych, który z czasem zasiedlać zaczęli osadnicy Słowian wschodnich i zachodnich.

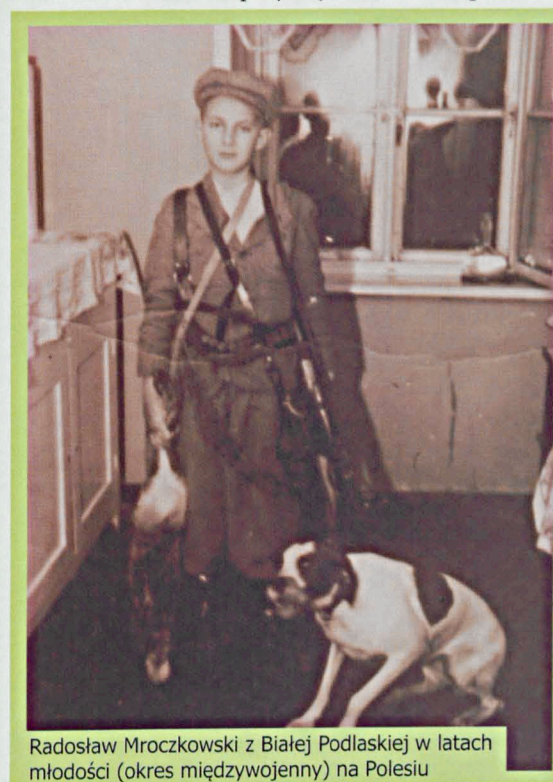
W czasach średniowiecznych warunki klimatyczne sprzyjały występowaniu borów sosnowych i borów mieszanych. Szesnasto i siedemnastowieczne dane podkreślają znaczną przewagę sosny w drzewostanie. Na drugim miejscu znajdował się dąb. Domieszkę drzew

z północy na południe nad górną Narew i dalej rzeką Bug ku dolinie Krzyny i Wieprza, przechodząc ku wschodowi w rozległy kompleks puszczy Polesia, Wołynia, Dzikich Pól i Kijowszczyzny. Każde większe kompleksy leśne na Podlasiu brały swoje nazwy najczęściej od miast i osad. Na południu Podlasia znana była Puszcza Białska. Rewizja dóbr królewskich z 1566 roku donosi o Puszczy Kijowieckiej (wieś Kijowiec). Rewizja notuje obszary leśne "wymorgowane" i "niewymorgowane"

z powodu rozległości błot i niepewnych granic. Nazywa je puszciami, wielkimi borami, lasami, dąbrowami i zaroślami. Koło wsi Połoski istniała Puszcza Wielka. Wielkie bory istniały przy wsiach Koroszczyń, Dobryńka, Tucza. Między wsiami Rudno, Derewiczna i Wołyń rozciągała się Puszcza Wołyńska. W dobrach prywatnych wielkie puszcze skupiały się w majątkach Sapiechów: Kodniu i Wisznicach. Duże puszcze znajdowały się w rejonie Ortela i Międzyrzecza. Na początku XIX wieku Kazimierz Wójcik tak wspomina Podlasie: "Podlasie przedstawia oku nader wdzięczny widok. Samo pokryte urodzajnymi polami, pięknymi laskami, bujnymi łąkami, zroszone licznymi strumieniami, posiada wszystkie warunki do dobrego i przyjemnego bytu ludzi w nim osiadłych. Klimat jego zdrowy i stateczny (...) Puszcza Bialska ciągnęła w latach mej młodości na mile dwie z górą, a łączyły się z nią okoliczne lasy i bory (...) Od puszczy, gdyś stanął z tyłu zamku, lub w oknie ozdobnej komnaty od strony Woli, rankiem lub pod wieczór pogodny, przy lekkim powiewie, czuleś zalatującą dziwną woń balsamiczną i chłód leśny. Jak zasięgnąłeś okiem, ciemna, czarna ściana puszczy ciągnęła się wokoło. Widok to był majestatyczny i wabiący ponętą do zwiedzania jej tajników."

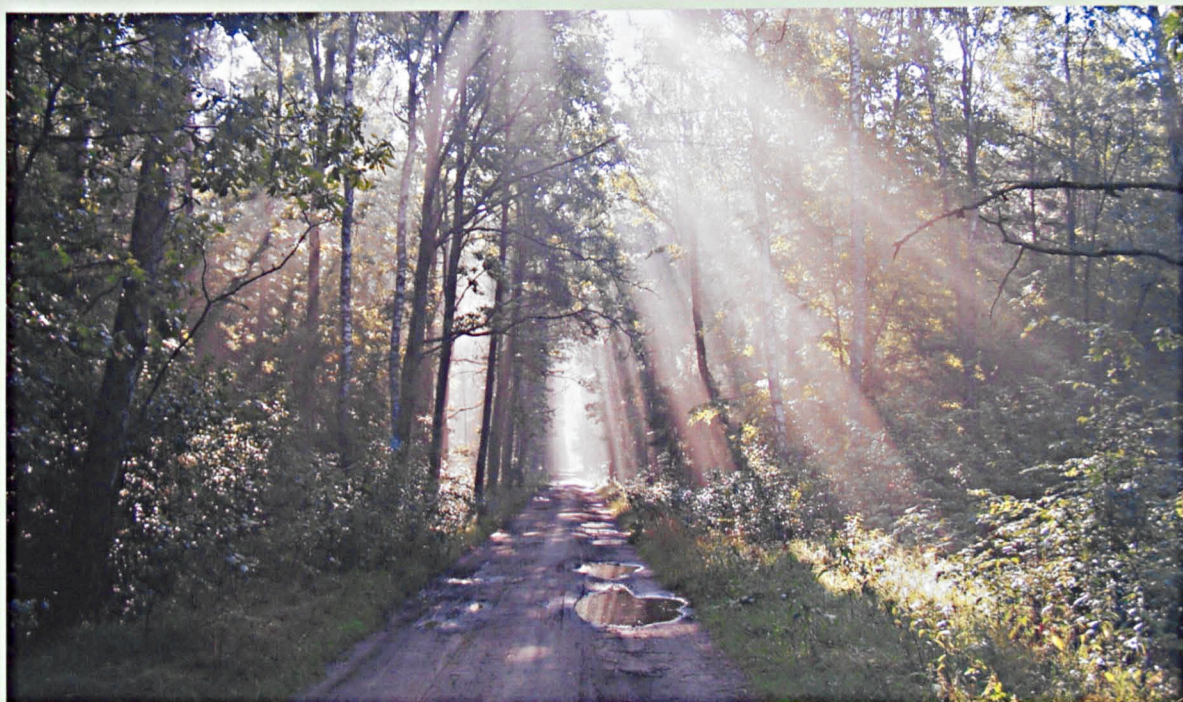
Dalej na południe rozpościerała się Puszcza Parczewska. O lasach tych dowiadujemy się już z Kronik Długosza. Pod koniec średniowiecza puszcza ta wyróżniała się bogatym starodrzewem na tle płaskiego krajobrazu. Rozpościerała się od okolic Sosnowicy na wschodzie do doliny środkowej Tyśmienicy na zachodzie, sięgała do przedmieścia Parczewa na północy i do Ostrowa na południu. Czynnikiem

pobudzającym osadnictwo na tym terenie było zawarcie unii polsko-litewskiej. Przetarty został wówczas szlak komunikacyjny łączący Lublin z Brześciem. To przy tym trakcie powstała

Radosław Mroczkowski z Białej Podlaskiej w latach młodości (okres międzywojenny) na Polesiu

w puszczy osada leśna, o której pierwsza wzmianka pochodzi z II połowy XIV wieku. W okresie staropolskim nazwę osady pisano Parczow i Parczów, zaś od XIX wieku Parczew. Osada ta stanowiła zapewne bazę do eksploatacji okolicznej puszczy i prowadzenia gospodarki leśnej. Mógł

tu również istnieć w XIV wieku monarszy dwór myśliwski, co zdaje się sugerować herb Parczewa jeleni stojący lub biegnący w lewo. Można przypuszczać, że Parczew był lubianym miejscem dla króla Władysława Jagiełły, skoro już podczas pierwszej wizyty w 1401 roku nadał osadzie prawa miejskie. Królewskie miasto odwiedzał Jagiełło jeszcze dziewięć razy. Odbytywały się tutaj zjazdy polsko-litewskie. Znajac również zamięłowanie króla do polowania nie mogło również obejść się bez królewskiego polowania.

Puszcze Podlaskie obfitowały w XVI wieku w zwierzynę łowną grubą i drobną: żubry, tury, niedźwiedzie, losie, jelenie, sarny, dziki, borsuki, lisy, rosomaki, kuny, gronostaje i sobole. W zbiornikach wodnych bytowały wydry i cenne bobry, które miały w gospodarce łowieckiej tamtych czasów ogromne znaczenie. Sąsiedztwo wielkich puszczy Polesia powodowało docieranie aż w te rejony białego sobola, tchórza stepowego,

wieku, jako broni łowieckiej używano: kusze, łuki, oszczepy, ponadto do polowania używano: krogulce, jastrzębie, sokoły, psy myśliwskie (charty, ogary, wyżły).

Łowy wielkich rodów

W 1420 roku została wydana przez Władysława Jagiełłę pierwsza w Polsce ustawa łowiecka o łowach i czasach ochronnych. Z biegiem lat powoływane były do życia kolejne przepisy dotyczące polowań, wydawano książki o tematyce łowieckiej. Niemalże przy każdym znacznym dworze organizowane były ptaszarnie i zwierzynce, gdzie hodowano zwierzynę, którą

następnie wypuszczano do lasów podczas polowań reprezentacyjnych. Na Podlasiu obok małych własności ziemskich powstających z nadań królewskich zaczęły z czasem powstawać wielkie własności ziemskie. W ciągu kilku stuleci na ziemiach tych swoje wielkie majątki posiadały rody, które miały korzenie polskie, ruskie czy też litewskie np. Radziwiłłowie, Zamoyscy, Potoccy, Sapiehowie.

Opisując wielkie rody i ich zamięłowania do

zajęca bielaka, typowych mieszkańców Europy wschodniej i północnej.

W czasach średniowiecznych w puszczech zaczęły powstawać osady służebne: sokolników, psiarzy, bobrowników, w ramach książęcej organizacji myśliwskiej. Wyłączne prawo polowania na grubego zwierza przysługiwało panującemu. Do grubej zwierzyny zaliczano: bobry, dziki, jelenie, losie, niedźwiedzie, sarny, tury, żubry. Król i książęta dawali przywileje i prawa polowania w kniejach możniejszym feudalom świeckim i instytucjom duchownym. W ciągu XIII-XV wieku możni panowie otrzymywali nadania, które z czasem urosły do ogromnych dóbr ziemskich. Znaczne obszary stanowiły nieprzebyte puszcze. Za czasów Zygmunta Augusta (1548-1572) pas puszczy podzielono na mniejsze części, które najczęściej otrzymały nazwy grodów. Puszcze dzieliły się na ostępy. Do XVI

myślistwa na pierwszym miejscu wspomnieć należy o Radziwiłłach. Potężny ród Radziwiłłów o korzeniach litewskich swoje dobra miał również i na Południowym Podlasiu. W 1622 roku zaczęli w Białej (Podlaskiej) wznosić zamek warowny. Miasto i tzw. klucz dóbr bialskich trafiły do rąk Radziwiłłów w 1566 roku. Odtąd na ponad dwa i pół wieku miasto i całe hrabstwo bialskie pozostawały własnością tego rodu. Do Radziwiłłów należało również hrabstwo sławatyckie, dla którego ośrodkiem centralnym było miasteczko Sławatycze. Samych tylko ziem uprawnnych hrabstwo bialskie posiadało ponad 17 tys. ha. W okolicach Białej Radziwiłłowie posiadali trzy folwarki: w Sławacinku, Woli i Grabanowie, które były zapleczem gospodarczym rezydencji w Białej. W Roskoszy znajdował się

pałac myśliwski, bażanciarnia i zwierzyniec. Dworek myśliwski znajdował się również w Kozuli oraz w Woskrzenicach, gdzie pod koniec XIX w. kolejny z właścicieli Feliks Straża-Majewski wybudował tu zameczek myśliwski w stylu eklektycznym. Główną budowlą w Białej był zamek książęcy. Rozbudowy zamku bialskiego, czyniąc go rezydencją Radziwiłłów, podjął się Mikołaj Krzysztof Radziwiłł zw. Sierotka (1549-1616). Magnat znany był z tego, że odbył podróż do Palestyny, Syrii i Egiptu. Studiował geografię i medycynę w Lipsku. Był prawdopodobnie pierwszym Polakiem, który wszedł na piramidę Cheopsa. Powracając do kraju w lipcu 1584 roku, zabrał ze sobą pokaźne zbiory archeologiczne i zoologiczne (w tym 2 żywe lamparty).

Pierwotnie przedmieście Wola położone było za rzeką Krzną, na wysokości zamku, z miastem łączyła usypana grobla. Według dostępnych danych z lat 1725 - 1742 znajdowała się tu książęca ptaszarnia, nad którą pieczę sprawował ptasznik. Hodowano w niej dzikie ptactwo, głównie bażanty, na które Radziwiłłowie, ich goście i dwór chętnie polowali. Ptaszarnie urządzono w niewielkiej odległości od dworu myśliwskiego na skraju dawnego lasu liściastego (bialskiej puszczy) nazwanego "Zofii lasem". Swoje zamiłowania do łowiectwa przejawiał Hieronim Florian Radziwiłł (1715-1760). Kroniki donoszą, że Hieronim Radziwiłł polując w marcu 1754 roku w przyległych lasach przez dni pięć ubił 87 łosów, 38 dzików, 10 saren, 40 zajęcy i 26 lisów. W "Pamiętnikach" Marcina Matuszewicza (1714 - 1773) - kasztelanie brzesko-litewskim, zaufanym Radziwiłłów, poecie i pamiętnikarzu czytamy: "Był to pan miernego rozumu a suspicji bardzo prędkiej, lubił bardzo magnificencją dla oka tylko ludzkiego, a był wewnętrznie skąpy, lubił pochlebstwa i pochwały, był bardzo myśliwy; miał wojska swego na kilka tysięcy, ale był sam w sobie bojaźliwy i dlatego dla tych, którzy mu służyli, był srogi i okrutny w areszt każący brać i długo trzymający, a niechący sądzić; dla księcia hetmana, brata swego, był częściej nieprzyjacielem aniżeli z dobrym sercem. Kiedy, na kogo był łaskawym, trzeba, aby sam, bo faworyt o sobie myślał i dobrze sobie czynił za wiadomością jego, bo sam niewiele dawał." Z "Pamiętników" Matuszewicza dowiadujemy się jak wyglądało życie na bialskim zamku w połowie XVIII wieku, w czasach świetności tego miasta i domu Radziwiłłów. To właśnie J.I. Kraszewski czerpiąc wiedzę o bialskich Radziwiłłach z "Pamiętnika" wzbogacając własnymi refleksjami - mieszkając w Białej w latach swej młodości - napisał powieść "Na bialskim zamku", z czasów Hieronima Radziwiłła. W tej powieści opisane są wspaniałe łowy, jakie zorganizowane zostały przez Hieronima Radziwiłła z okazji wprowadzenia na księstwo

kurlandzkie księcia Karola (1733-1796), trzeciego syna króla Augusta III. Uroczystość miała miejsce w Warszawie w początkach 1759 roku. "Biała, naówczas, jako rezydencja księcia chorążego, świetną była jak nigdy i mogła prawie z Nieświeżem iść o lepsze" - pisał w powieści Kraszewski. Wspomniany obrzęd inwestytury kurlandzkiej, był dobrą okazją pokazania się domu Radziwiłłowskiego na arenie Europejskiej.

Hieronim Florian Radziwiłł (1715-1760)

Przy okazji tego zjazdu chorąży miał się przed królem popisać, wydając dlań owe sławne polowanie Radziwiłłowskie, o jakim świat i Korona Polska nie słyszała. Łowami tymi miał postawić książęcy dom Radziwiłłowski wysoko w hierarchii. Książę zapraszając króla na owe polowanie, przyrzekał mu, iż tyle zwierzyna położy i takiego, jakiego zechce. Znał przy tym upodobania Augusta III do myśliwskiej zabawy. Wiadomym było, że w niedostatku zwierzyny król pod altaną saskiego pałacu nocami padłe konie rzucać kazał i do psów zbiegających się do padliny strzelał - byle mieć przyjemności strzelania. Wiedział chorąży, sam zapalony myśliwy, jaką rozkosz królowi sprawi i jaką sobie wdzięczności pozyska.

Odlów zwierzyny przeprowadzono w puszczy bialskiej, rozlokowując tabor poza miastem. Widok to był rzeczywiście ciekawy i osobliwy. Ogromną przestrzeń pod lasem sosnowym zajmowały na przedzie skłcone zagrody. Wozów i sań, przygotowanych do przewożenia klatek ze zwierzyną stało kilkaset sztuk, przy których

siedzieli chłopci z dóbr spędzeni, leśnicy, stróże przy rozpalonych ogniskach. Pośrodku stały różnej wielkości klatki z nieforemnie pozbijanych dragów, z łąt, skute żelaznymi klamrami. W nich niedźwiedzie, łosie, sarny, dziki, kozły, wilki, lisy, a na ostatek i zające. Nie brakowało również i psów myśliwskich, których była znaczna liczba. Same łowy urządzono na polach Ujazdowskich k. Warszawy. Na puste pola nad Wisłą, na których miały odbywać się królewskie łowy zasadzono

chorąży udowodnił, że nie ma dla niego rzeczy niemożliwych, "nawet puszcę białą do Warszawy przeniósł". Porównywał te łowy do "Łowów nemrodowskich" wspaniałe polowanie, tak świetne, że przypominały łowy, jakie urządzał Nemrod, postać biblijna."

Największym jednak miłośnikiem łowiectwa był Karol Stanisław Radziwiłł. Był postacią wpływową i barwną. Nie stronił od polityki i alkoholu, przez co był ulubieńcem

Bialski zamek, XVIII wiek

drzewa sosen i świerków i postawiono parkany. Wśród sztucznego lasu wily się powysypywane żwirem ulice, według obmyślanego planu dla łowów. Na łowy przybył król z synem na łowiecko ubrani, Bruhl stary i młody, kilkunastu graów i baronów saskich oraz dwór polski. Na umowny znak zaczęto wypuszczać zwierzynę, która dodatkowo szarpana przez psy wpadała we wściekłość, broniąc się rozpaczliwie. Król nieustannie z podawanej mu i nabijanej broni strzelał, każdy trafny strzał był oklaskany. Przyznać to musieli Augustowi III nawet niechętni, że strzelał doskonale. Widok zwierzza wprawiał go w gorączkę, a gdy się pokazały łosie i razem puszczono wygłodzone wilki, które się na nie rzuciły pod samą altanę, na ludzi nie zważając król i do łosów i do wilków razem strzelał, śmiał się i podskakiwał radośnie. A i inni goście również popisywali się niezłym strzałem. W ciągu pięciu godzin polowania nie wyszło nic żywego spod altany i dalej od ustawionych rzędów strzelców. Łowy ze wszech miar się powiodły. Król był uradowany, wesół, pił za zdrowie chorążego, hetmana i całej rodziny Radziwiłłowskiej. Tak udanego polowania gratulowali wszyscy. Sam

szlachty litewskiej. O jego hulaszczym życiu poddani ułożyli bardzo wiele bajek, które przekazywane z ust do ust uczyniły z niego przysłupą, choć tak na dobrą sprawę wcale nim nie był. Zmusiły go do tego tragiczne losy Rzeczypospolitej, czasy, w których przyszło mu żyć. Już w wieku 7 lat Karol Stanisław posiadał tytuł księżęcy, a będąc dzieckiem bardziej uwielbiał

Karol Radziwiłł na przejażdżce saniami po ulicach Białej

bieganie ze strzelbą w kniei niż sylabizowanie alfabetu. Kiedy w 1777 roku Karol Radziwiłł powrócił na Litwę po I rozbiórze Polski, przyrzekł sobie, że już do końca życia nie pozwoli szlachcie wciągnąć się do polityki. Żeby wypełnić pustkę organizował wystawne bale, polowania i inne okolicznościowe fety z udziałem litewskiej szlachty. Stroniąc od polityki opowiadał głupstwa, bądź przeżycia z łowów na grubego zwierzka.

Kiedy szlachta tego sobie już popiła zaczynał Radziwiłł pleść głupstwa na temat łowów. Opowiadał im jak pod koniec czerwca, w czasie ochronnym na wszelką zwierzynę, wybrał się ze strzelbą na polowanie do lasu w miejscowości Hola koło Białej. Kiedy stanął w puszczy na skraju polany zaczął jeść wcześniej zebrane

Bawarski Order Św. Huberta

czereśnie. W tym czasie na polanę wyszedł jeleni o rozłożystym porożu. "Panie Kochanku" chwycił za strzelbę, wycelował i pociągnął za spust. Strzelba huknęła, ale jelenia nie trafiła, bo zapomniał ze sobą zabrać kule ołowiane. Jeleń mimo huku nadal stał na polanie. Nabił, więc strzelbę pestkami po czereśniach wycelował i trafił jelenia w czoło, ale ten uciekł. Więc opowiada dalej szlachcie jak to po roku czasu na tej samej polanie, spotkał tego samego jelenia, pomiędzy rogami wyrosło mu wspiane drzewko czereśni. Jest to oczywiście bajka, ale jej treść wywodzi się z wizji św. Huberta. Jeszcze inna bajka opowiada jak Karol Stanisław w okresie największych sierpniowych upałów, kazał w Białej bardzo obficie sypać ulice solą, by były białe tak jak zimą. Zakładał niedźwiedzie do sań i w grubym furmańskim kozuchu urządzał sobie przejażdżkę po mieście.

Wspomniany patron myśliwych był również czczony na białskim zamku. Dzień Św. Huberta był dobrą okazją dla Radziwiłłów

do urządzania w Białej lub Nieświeżu polowania na grubą zwierzynę, na które zjeżdżali się krewni i dygnitarze z tłumem szlachty. Po polowaniu odbywały się zawsze świetne bale.

Karol Stanisław Radziwiłł "Panie Kochanku", urodził się w 1734 roku w Nieświeżu, zmarł w 1790 roku

w Białej (Podlaskiej) wojewoda wileński od 1762 roku, miecznik wielki litewski od 1752 roku. Był najzamożniejszym magnatem w Rzeczypospolitej oraz jednym z najbogatszych przedstawicieli arystokracji w Europie. Jego majątek obejmował 16 miast, 683 wsie i 25 wójtostw.

Księżu Karolowi przypadło żyć w czasach zdominowanych przez modę francuską. Sam nie cierpiał tamtejszej mody i miał w głębokiej pogardzie fraki, peruki, pantalony oraz ich nosicieli. Sam ubierał się wyłącznie po Polsku - w żupan i kontusz. Z tego powodu w Warszawie pogardliwie nazywano go "niedźwiedziem litewskim". Szczególnie celował w tym wyzisku dworzanin królewski Sułkowski. Książę bawiąc w stolicy, postanowił się zemścić. W tym celu umyślnie sprowadził z Litwy cztery oswojone niedźwiedzie i idąc na dwór królewski, rozkazał zaprząć je do karety. Przybył w tym niezwykle zaprzęgu na dziedziniec monarszy tuż po znienawidzonym Sułkowskim. Gdy konie z karocy prześmiewcy zobaczyły "rumaki" Radziwiłła spłoszyły się i roztrzaskały kosztowny pojazd.

W ten sposób rubasznemu książę w ukarał swojego przeciwnika Białej napędzając mu przy tym nie małego strachu. Karol Radziwiłł był jednym z 14 polaków, którzy w ówczesnych czasach odznaczeni zostali wysoko cenionym Bawarskim Orderem Św. Huberta. Życiorys Karola Radziwiłła bardzo dobrze odzwierciedla czasy, w jakich znalazła się Rzeczypospolita. Czasy saskie (1697-1763) były okresem niechlubnym w historii polskiego łowiectwa. Ówczesne łowy niewiele miały wspólnego z pojęciem etycznego polowania. Polowano w ogrodzonych zwierzyńcach ze specjalnie przygotowanych altan, na które napędzano zwierzynę.

Ruiny zameczku myśliwskiego w Woskrzenicach

Łowiectwo było jednym z elementów rozrywki magnaterii, na którą niewielu mogło sobie pozwolić.

Z posiadłościami bialskich Radziwiłłów graniczyły położone nad Bugiem dobra Błotków (obecnie część Terespoła). Od 1609 roku były w posiadaniu Zygmunta III Wazy (1566-1632).

Jan Kazimierz - (1609-1672)

Po nim odziedziczył je Jan Kazimierz (1609-1672). W 1643 roku swe dziedzictwo sprzedał bratu królewiczowi Karolowi Ferdynandowi (1613-1655). To tutaj w 1653 roku Jan Kazimierz urzędował przez przeszło miesiąc w trakcie obrad sejmiku w Brześciu. Sejm zwołany był wyjątkowo do Brześcia, gdyż w tym czasie w Warszawie panowała

zaraza. Zamek brzeski był zbyt ciasny i stary, aby przyjąć wszystkich gości. Pałac błotkowski nadawał się idealnie, aby przyjąć króla i jego świtę. W tych trudnych czasach sejm zakończył się dzięki niezwyklej wytrwałości króla, który potrafił w ostatnich jego dniach przesiedzieć w senacie 28 godzin. Nazajutrz po obradach król mimo utrudzenia pojechał na polowanie. W Błotkowie król spędził jeszcze kilka dni polując w okolicznych lasach, po czym wyruszył w końcu kwietnia do Warszawy. Po śmierci Karola Ferdynanda w 1655 roku Jan Kazimierz dobra Błotków przekazał małżonce Ludwice Marii, która będąc tu w 1653 roku pałacem tym bardzo się zachwyciła. Król Jan Kazimierz był częstym gościem Radziwiłłów w Białej. W czasie pobytu w Białej w 1655 roku oddawał się swojej pasji myśliwskiej. Wiele emocji dostarczało mu polowanie tzw. "par force", czyli polowania na koniach w otwartym polu (z ogarami). "W pole wyruszył król wczesnym rankiem z psami w towarzystwie gospodarza księcia Michała Kazimierza Radziwiłła oraz podkomorzego koronnego Teodora Denhofa, kuchmistrza koronnego Jana Zalewskiego, starosty uświackiego Andrzeja Tyzenhauza i starosty ostrołęckiego Oborskiego. Szczwano przed południem osiem zajęcy i dwa lisy, po czym król przeprowadził się batem do położonej na wyspie łaźni modnego wówczas pałacyku wodnego."

W II połowie XVIII wieku okazałe polowania w okolicach Radzyna organizowali Potoccy. W 1758 r. Eustachy Potocki wystawił w Radzynie jeden z najpiękniejszych i najokazalszych późnobarokowych zespołów pałacowych w Polsce. Eustachy Potocki był jednym z zamożniejszych ludzi w Rzeczypospolitej. To tutaj organizowane były liczne i huczne zjazdy szlacheckie, w czasie których również nie zabrakło wielkich polowań.

Pałac w Radzynie Podlaskim, stan obecny

Łowiectwo pod zaborami

Upadek Rzeczypospolitej zakończył pewną epokę w dziejach naszego kraju. Podupadło wiele znacznych rodów. Na gruzach wielkich

Pałac w Neplach, pocz. XX w.

majątków powstawały liczne mniejsze majątki ziemskie. Właściciele ziemscy dzielili się na: arystokrację, obywateli ziemskich i drobną szlachtę. W czasach zaborów a następnie w okresie międzywojennym myślistwo bardzo upowszechniło się. To była ponadto jedyna okazja, kiedy można było posiadać i używać broni.

W czasach zaborów myślistwu oddawała się znaczna część szlachty. Często była to jedyna namiętność i rozrywka pod zaborami, na którą sobie pozwalano w sytuacjach malejących dochodów z gospodarstwa. Dorodne trofea i akcesoria myśliwskie wisiały w małych, ubogich dworach, poza salonami wkraczały we wszelkie możliwe przestrzenie reprezentacyjne i mieszkalne. Na ścianach wisiały wieńce jelenia, parostki sarny, rosochy łosia, poroża daniela. Nierzadko eksponowano wypchane ptactwo, m.in. jastrzębie, cietrzewie, głuszcze, ale również odstrzeliwane z hodowli i pokazywane dla pięknego upierzenia czarne i złociste bażanty. Licznie występowały trofea dzika. Zdobyciom myśliwskim towarzyszyły akcesoria łowieckie: broń, pasy na naboje, trąbki, torby, nożyki, prochowniczeki, lornetki. Najzamożniejsi dysponowali bronią znanych firm światowych, np. hollandami. W średniozamożnym dworze bywała np. broń belgijska, tzw. belotki,

a przeciętnie we dworze było kilka rodzajów broni palnej, w tym również dla chłopców flowery i tzw. frankonki, małego kalibru, które służyły do polowania na wróble. Sukcesy myśliwskie i życie lasu stanowiły ulubioną tematykę rozmów podejmowanych w tym środowisku.

Dobrym zwyczajem było, aby bogatsi obywatele ziemscy posiadali w swoich dobrach zwierzyńiec i ptaszarnię. Na początku XIX wieku szeroko w kraju zasłynęły Neple będące siedzibą Kaliksta Mierzejewskiego. Założył on w Neplach ogromną cieplarnię złożoną z 4000 krzewów, ananasarnię oraz zwierzyńiec, w którym znajdowały się żubry z puszczy białowieskiej i daniela oraz prowadzona była hodowla bażantów. Kalikst Mierzejewski był człowiekiem bardzo bogatym. Wybudował on w pierwszej połowie XIX wieku klasycystyczny pałac według projektu Franciszka Jaszczołda, który był właścicielem majątku w pobliskich Kobylanach. Mierzejewski przekomponował stary park zamieniając Neple w prawdziwą rezydencję. Gościł tu zachwycony okolicą car Aleksander I, dla którego pobudowano specjalnie budynek zwany "Biwakiem".

W Kodniu swoją siedzibę miał znany litewski ród Sapiehów. To tutaj pobudowali zamek obronny wraz z kaplicą, zbrojownię miejską oraz przystań rzeczną z warsztatami skutniczymi. W historii tego rodu najbardziej znanym był Mikołaj Sapieha Pobożny (1581-1644), za sprawą

Dawny Kodeń

wykradzenia z Watykanu obrazu Matki Bożej Gregoriańskiej. W powieści "Błogosławiona wino" Zofii Kossak-Szczuckiej, autorka z właściwą sobie przenikliwością opisuje przemianę duchową bohatera z magnata-gwałtownika w pokutnika-pielgrzyma i pokazuje, w jaki sposób zbrodnia świętokradztwa może się stać błogosławioną winą. Powieść rozpoczyna wspaniały opis polowania na wilki, którą zorganizowano przed wyprawą

do Rzymu schorowanego Mikołaj Sapieha. "...Miłował niegdyś łowy jak każdy syn ziemi puszczańskiej stanowiącej istny ogród zwierzyny. Młodość i dojrzałe lata strawił, jeżeli nie na wojnie, to w borach, w pogoni za zwierzem."

Ciekawymi terenami łowieckimi Sapiehów

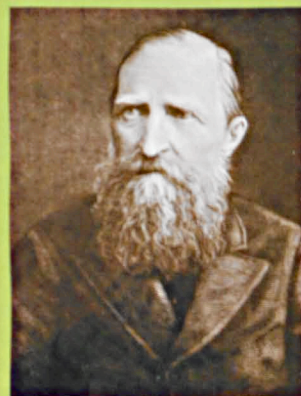

były okolice Romanowa. W II połowie XVIII wieku często bywał tam Karol Radziwiłł polując w okolicznych lasach zwanych nieco szumnie "Puszcza Romanowska". W Romanowie znajdował się dwór myśliwski. Sapiehowie przygotowywali Romanów na jedną z rezydencji. W XVIII wieku dwór Romanowski pozostawał zaniedbany, a główną siedzibę myśliwi sapieżyńscy mieli w oficynie, gdzie w każdej izbie znajdował się kominek, a rozkład pokoi był wygodny dla przybywających tam gości. W 1801 roku Romanów kupił Błażej Malski, dawny paż króla Stanisława Augusta, chorąży w korpusie husarii nadwornej. Po objęciu dóbr Malski rozebrał dwór myśliwski, a na jego miejscu postawił dwór murowany. Na kolejne dziesięciolecia z Romanowem związała się rodzina Kraszewskich.

Najbardziej znanym z rodu Kraszewskich był autor "Starej Baśni" Józef Ignacy Kraszewski. Romanów był dla niego "krajem lat dzieciństwa". Tu przebywał od 1813 roku do 1820 roku, przed pójściem do szkoły bialskiej. W XIX i XX wieku Kraszewscy mieli dwie siedziby: Dolhę i Romanów. Ojciec Józefa Ignacego Jan Kraszewski, syn Kajetana, łowczego trembowelskiego, urodził się w 1789 roku, kupił majątek Dolhę i Peresudowicze w 1807 roku. W 1811 roku ożenił się z Zofią z Malskich z Romanowa, córką Błażeja. W 1812 roku dwór był jeszcze na ukończeniu, dlatego Zofia wyjechała do Warszawy i tam urodziła Jana Ignacego. Później przyszli na świat Lucjan (1820) i Kajetan (1827) oraz dwie córki. Bogactwem dworu Romanowskiego było posiadanie ponad 3000 mórg lasów z dużą ilością starodrzewu. Po śmierci Błażeja Malskiego w 1926 roku, dobrami zarządzał jego syn Wiktor. Był dawnym oficerem artylerii. Nie interesował się zbytnio gospodarstwem. Bardziej interesowały go książki, rysunki oraz polowania, na których spędzał większość czasu. "Były nawet wyuczone sokoly,

o hartach, gończych ulubionych, o kąśliwych i złych jamnikach nie ma, co mówić" wspominał Kajetan Kraszewski. O ekscentryczności Wiktora Malskiego świadczyła jego podróż z Janem Szlubowskim, dziedzicem Opola, powozem i końmi z Podlasia przez całą Europę. Spośród rodzeństwa Wiktor najbardziej kochał siostrę Józefę, która najdłużej przebywała w Romanowie, gdyż późno wyszła za mąż. Józefa była panną ekscentryczną, mieszkała nie we dworze przy matce, ale w oficynie. Jeździła konno i nawet polowała razem z bratem. Po śmierci Wiktora w 1846 roku dobra Romanowskie przez kilka lat były tematem sporów rodzinnych. W 1857 roku Romanów stał się własnością Kajetana Kraszewskiego. Za jego rządów Romanów stawał się postępowym majątkiem rolnym. Zajęcia gospodarskie nie przeszkodziły Kraszewskiemu w uprawianiu badań naukowych, twórczości literackiej i muzycznej. Posiadał również własne obserwatorium astronomiczne.

Józef Ignacy Kraszewski, urodził się w 1812 roku w Warszawie, zmarł w 1887 roku w Genewie. Pisarz, publicysta, wydawca, historyk, działacz społeczny i polityczny. Niezwykle płodny pisarz, wydał 600 tomów prac, nie licząc prac redakcyjnych, artykułów do czasopism czy korespondencji prywatnej. Samych tylko powieści napisał 232. Pochowany został w krypcie zasłużonych na Skalce w Krakowie.

We wspomnieniach Ignacego Kraszewskiego nie brakuje również wątków łowieckich: "1872. listopad. Przed kilkoma dniami wybrałem się na borsuki, czyli jaźwce, z mymi taksami: Mrówką i Burszem, był ze mną i p. Adamowicz i Sławek, psy wybornie chodziły po jamach i natrafiły na gniazdo jaźwców, przekopaliśmy i dostaliśmy jednego, a reszty brać nie chciałem, bo to rzadki zwierz. Ten, cośmy wzięli był młody, wyżła, co się do niego dorwał, był przy dobywaniu mocno skaleczył; ważył około 60 funtów, skóra piękna i garniec wyborowego tłuszczu natopilem. Zaprosił mię pierwszej p. Roch Jasieński do Brussa na borsuki, więc pozawczoraj pojechałem wzięwszy Grzegorza, mego służącego, wielkiego myśliwego i psy ze sobą, ale mię wieczorem i w nocy coraz gorzej porwał artretyzm w nogę lewą, że stąpić nie mogłem i tak musiałem dać za wygraną borsukom.(...) Myślistwo powszechne na Litwie, więc już od 10 roku życia albo z bratem Lucjanem, albo z Pawłem

furmanem starym, który był i myśliwy wielki, biegałem po polach, gajach, łąkach i błotach, nieraz, gdy jeszcze z wiosny, woda po lodach stała, chodziliśmy na czajki, kaczki lub skowronki, moczyłem się po pas prawie, mimo to byłem zdrów doskonale, tylko z krótkim wzrokiem pudłowałem, aż musiałem wreszcie dać za wygraną. Zostały mi wszelako w pamięci na zawsze wrażenia cudnej natury - cudnej, chociaż w okolicy płaskiej i niepięknej wcale, a jednak polowania na cietrzewie w puszczy bereskiej do dnia na wiosnę lub na kaczki na Jasioldzie, na związanych łodziach miały wdzięk niebywały."

Na zachód od dóbr Romanowskich zaczęły powstawać znaczne majątki: Jabłoń, Milanów, Suchowola, Czemierniki. W 1884 roku Jabłoń nabył hr. August Zamoyski z Różanki dla syna Tomasza. W 1891 roku przebudował on zastany pałac w stylu późnoklasycystycznego dworu. W latach 1904-1905, na miejsce rozebranego pałacyku wybudował reprezentacyjną budowlę, w rzadko występującym na ziemiach polskich stylu angielskiego późnego gotyku i elżbietańskiego renesansu na angielską rezydencję. Biblioteka pałacowa nie była odizolowanym pomieszczeniem służącym do studiowania w skupieniu znajdujących się tam książek. Było to raczej pomieszczenie spotkań dla panów, gdzie mogli się oni zatopić w lekturze książek czy prasy, jak również prowadzić dyskusję czy na przykład oddawać się wreszcie nałogowi palenia tytoniu. Męskiego charakteru bibliotece dodawały liczne trofea myśliwskie zdobiące ich ściany. Znając zamiłowanie Tomasza Zamoyskiego do polowań można przypuszczać, że było to jego ulubione pałacowe pomieszczenie. Tomasz hr. Zamoyski (1862-1935) był wybitnym myśliwym i hodowcą. Uczestnik kilkumiesięcznej wyprawy myśliwskiej do Afryki, zakończonej w marcu 1896 roku. Tomasz Zamoyski uchodził za znakomitego strzelca. Mówiono o nim "chyba ostatni, który chodził z kordelasem na dziki."

Na polowaniu w Połonnem, w guberni wołyńskiej podczas sześciodniowego polowania ustrzelono 150 dzików, 3 wilki, 10 rogaczy i 2 jarzabki. Królem całego polowania został

Tomasz Zamoyski. Na rozkładzie miał: 4 odyńce, 6 wycinków, 8 loch i 9 warchlaków - razem 27 dzików. Zrobił kilka dubletów i raz kwadruplet, kładąc 4 dziki z dwóch ekspresów. W 1899 roku w Warszawie otwarto Pierwszą Warszawską Wystawę Łowiecką. Wśród wystawiających był również Tomasz hr. Zamoyski przedstawił trofea myśliwskie z wyprawy do Somalilandu: lwy, pantery, nosorożce, antylopy, broń Sodalisów oraz

Tomasz Zamoyski (1861-1935)

album fotograficzny z wyprawy, a także trofea krajowe. Za wspaniale zorganizowaną wystawę trofeów z własnej wyprawy do Afryki złożono specjalne podziękowania. Wspaniale urządzonej wystawę przez Zamoyskiego obszernie zrelacjonowano w Łowcu Polskim (Łowiec Polski nr 7, 1899 r.). Tomasz Zamoyski znany był również ze swojego dużego zaangażowania w rozpowszechnianie

Pałac w Jabłoni, stan obecny

prawidłowego łowiectwa i ochrony zwierzyny. Jako członek Oddziału Warszawskiego Cesarskiego Towarzystwa czynnie uczestniczył na posiedzeniach rady. W odrodzonej Polsce brał czynny udział w tworzeniu nowego prawa łowieckiego. 31 stycznia 1900 roku donosił o rozpowszechnieniu się w okolicy Jabłonia kłusownictwa - "Czelność tych rabusiów dochodzi

Zbiory Tomasza Zamoyskiego na Warszawskiej Wystawie, 1899 r.

do tego, że dwóch z nich urządziło sobie budkę przy ściętej dla saren osiczyźnie, aby po nocy bić z zasadzki zwierzynę. P. Majewski wytopił i schwytał na gorącym uczynku jednego ze złodziei z narażeniem własnego życia, doszło, bowiem do bójki i tylko dzięki pomocy gajowego i strażnika, którzy na krzyk nadbiegli i kłusownika rozbroili, zapobiegło to możliwemu nieszczęściu. Straż leśna ustawicznie znajduje sidła i wnyki wszelkiego rodzaju".

W okresie międzywojennym majątek po Tomaszu odziedziczył August Zamoyski, znany rzeźbiarz, który również został wychowany w tradycji łowieckiej. W zorganizowanym w 1938 roku w Jabłoni polowaniu brały udział "takie nazwiska jak": Czetwertyńscy, Doria- Dernałowicze, Grocholscy, Jaźwińscy, Plater-Zyberk czy Zamoyscy. Polowanie to zrelacjonowano w *Łowcu Polskim* - "Spowita w okiść knieja jabłonowska witała drużynę łowiecką w blasku słońca styczniowego przy 20° C, odsłaniając swe skarby, wyniki wielu starań i umiłowania jej właściciela. To też, gdy po dwóch dniach łowów zabłyśły przed pałacem w Jabłoni pochodnie i zagrały trąby, a na rozkładzie znalazło się 12 dzików, 111 zajęcy, wszyscy uczestnicy zgodnie zawołali "Świętemu Hubertowi cześć!".

Znacznego majątku na Podlasiu dorobili się Czetwertyńscy - ród książęcy wywodzący się z Wołynia. W 1872 roku dobra ziemskie Milanów weszły w posiadanie Włodzimierza Świętopelka Czetwertyńskiego (1837-1918) jako wiano córki ówczesnego właściciela hr. Seweryna Uruskiego

Marii. Włodzimierz za udział w powstaniu 1863 roku stracił swoje dobra na kresach i został początkowo skazany na dożywocie, następnie na katorgę na Syberii. Po ślubie ich domem rodzinnym stał się przebudowany w Milanowie pałacyk

Włodzimierz Świętopelk-Czetwertyński (1837-1918)

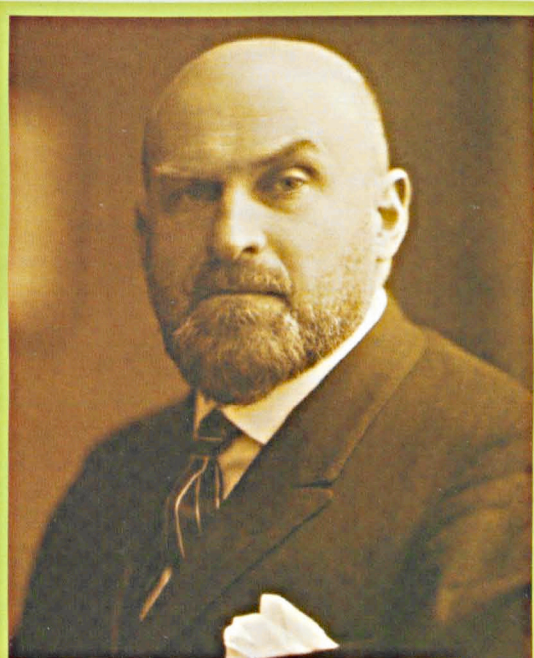
myśliwski. W 1878 roku Czetwertyński zakupił od Natalii Kickiej majątek w Suchowoli. Pokażne dobra przetrwały w rękach tego rodu do II wojny

Pałac w Milanowie, stan obecny

światowej. Dom milanowski od przełomu XIX i XX wieku związany był z działalnością polityczną i społeczną na Podlasiu. Księcia Włodzimierza kojarzono po powrocie z zesłania z jego symbolem - ciężkimi kajdanami, które pokazywał w salach w stolicy oraz w tamtejszym Klubie Myśliwskim.

Włodzimierz Czetwertyński waleśnie przyczynił się do podniesienia rangi polskiego łowiectwa. Swoje dokonania myśliwskie skrótowo opisał w książce "Na wozie i pod wozem". Był arystokratą z pochodzenia i arystokratą łowieckiego fachu. Świadczy o tym fakt, że spośród wielu doświadczonych, wytrawnych myśliwych to jego właśnie wybrano na prezesa elitarnego Warszawskiego Klubu Myśliwskiego. Funkcję tę sprawował przez kilkanaście lat, aż do śmierci w 1918 roku. Klub Myśliwski powstał dzięki inicjatywie niewielkiego grona arystokratyczno-ziemiańskich i przemysłowych mecenasów. Przed pierwszą wojną światową klub zdominowany był przez oficerów wojsk rosyjskich stacjonujących w Warszawie i podporządkowany Oddziałowi Cesarskiego Towarzystwa Racjonalnego Myślistwa.

Seweryn Światopełk-Czetwertyński (1873-1945)

Włodzimierz książę Światopełk-Czetwertyński znał wiele tajemnic łowiectwa i z tej skarbnicy hojnie korzystali jego synowie, wnuki i prawnuki. Jego książka "Na wozie i pod wozem" ujawnia wątki stanowiące ważny składnik historii łowiectwa w Polsce. Jego syn Seweryn Franciszek Kalikst Światopełk-Czetwertyński (1873-1945) ukończył Gimnazjum Realne i Wydział Ekonomiczny na Politechnice w Rydze. Studiował też w Bonn uzyskując wykształcenie rolnicze. Posiadał on pałac przy Krakowskim Przedmieściu 30 w Warszawie. W latach 1900-1903 wybudował sobie w Suchowoli letnią rezydencję. Po odzyskaniu niepodległości Czetwertyński sprawował wiele funkcji politycznych. Był kolejno członkiem Syndykatu i Towarzystwa Rolniczego w Siedlcach oraz Towarzystwa Rolniczego w Radzynie Podlaskim. W latach 1922-1928 pracował jako

poseł do Sejmu Ustawodawczego zasiadając w komisji skarbowo-budżetowej, wojskowej i referatu budżetu wojskowego. Był też właścicielem Hotelu Europejskiego w Warszawie. Kuchnia hotelowa zaopatrywana była w produkty pochodzące z majątku w Suchowoli. Na stoły hotelowej restauracji podawano hodowane obok leśniczówki bażanty, ryby z dobrze zagospodarowanych stawów oraz produkowane w miejscowej gorzelnii słynne, czterogwiazdkowe wódki o mocy 40 %, takie jak "Miętówka Słodka" i inne napoje gatunkowe. Na słynnych polowaniach w okolicznych lasach oraz bankietach w sali lustrzanej pałacu w Suchowoli bywali członkowie takich rodów jak: Sapiehowie, Potoccy czy Zamoyscy. Kazimierz Fudakowski wspomina polowanie w Suchowoli w 1909 roku, w którym brał udział Roman Dmowski. Ten bohater nie tylko ostatnich dni, nie bardzo miał ochotę na strzelanie,

Seweryn Światopełk-Czetwertyński na polowaniu

ale los chciał tak, że biegnący w jego stronę zając nagle skręcił i grzmotnął w drzewo ze skutkiem śmiertelnym. Miał na to zareagować tymi słowami: "Do leżącego przecież nie strzele, a że przed moim stanowiskiem obrał sam śmierć, przeto choć niestrzelony przeze mnie jest mój". Była to wówczas alegoria do ówczesnej sytuacji geopolitycznej: funkcję drzewa miała spełniać wojna, natomiast zającem o potencjale samobójczym wydawała się Rosja.

Idea zorganizowanego łowiectwa

Na przełomie XIX i XX wieku na tle ważnych dziejowych wydarzeń zmieniało się również łowiectwo. Coraz częściej wśród szlachty

Myśliwy rosyjski z upolowanym dzikiem

łowiectwo zaczęto traktować, jako jedną z ważnych dziedzin działalności człowieka, która wymaga

podjęcia odpowiednich działań celem ochrony zwierzyny i przeprowadzenia prawidłowych łowów. O ile wielkie rody mogły zorganizować w swoim zakresie własną gospodarkę łowiecką o tyle mniejsze rody, drobna szlachta musiała się organizować, aby skutecznie podjąć jakiegokolwiek zadania na tym polu.

Od 1871 roku w Królestwie Polskim zaczął obowiązywać przepis upoważniający do polowania. Akt stanowił, że prawo do polowania związane było z własnością gruntów. W 1873 roku

Okres zaborów, strażnik łowiecki Józef Deptała (1854-1927) z Kozłówki (obok odznaka strażnika)

w Moskwie powstało Cesarskie Towarzystwo Łowieckie. Z czasem zaczęły powstawać Oddziały tego Towarzystwa na terenie całego Imperium Rosyjskiego oraz zaczęły tworzyć się towarzystwa niezależne od Cesarskiego, ale skupiające w swoich szeregach elity rosyjskie. W roku 1908 na terenie

Myśliwi Białskiego Kółka Prawidłowego Polowania, listopad 1911 r.

Królestwa działało 12 zatwierdzonych towarzystw łowieckich. W guberni siedleckiej działały dwa: Siedleckie Towarzystwo Prawidłowego Polowania założone 14 grudnia 1900 roku oraz Bialskie Kółko Prawidłowego Myślistwa założone w 1900 roku, z zatwierdzoną działalnością dnia 25 lutego 1905 roku. Do Bialskiego Kółka, gdzie grono myśliwych stanowili oficerowie carscy, przyjmowano również Polaków, najczęściej osoby wpływowo w mieście (w 1897 roku w Białej Podlaskiej Rosjanie stanowili 25,8 % ogółu mieszkańców, głównie wojskowych). Działalność tej organizacji została przerwana wraz z wybuchem I wojny światowej. Niewątpliwie członkostwo "Białczan" w tym Kółku przyczyniło się do zdobycia doświadczeń na tym polu i dzięki temu już w odrodzonej Polsce mogli oni założyć własne kółko myśliwskie. W odrodzonej Polsce pomimo wielu trudności politycznych i gospodarczych życie łowieckie

Myśliwskie założone zostało 11 października 1922 roku. 5 marca 1923 roku zostało założone

Bialscy myśliwi w galerii przy ul. Krzywej (Biała Podlaska), ok. 1914 r.

Władysław Szandecki z Komarna, ok. 1918 r.

szybko zaczęło się organizować. Jako pierwsze na Południowym Podlasiu powstało w Białej Podlaskiej Bialskie Kółko Myśliwskie założone 17 sierpnia 1919 roku. W Janowie Podlaskim Kółko

w Piszczacu Kółko Myśliwskie prawidłowego polowania i ochrony zwierzyny łownej. Kolejno na Południowym Podlasiu zakładano kółka: Gminne Kółko Łowieckie w Nowosiólkach (1925 r.), Towarzystwo Łowieckie w Łosicach (1926 r.), Gminne Kółko Łowieckie w Dubowie (1926 r.), Gminne Kółko Łowieckie w Komarówce (1926 r.), Wiejskie Kółko Myśliwskie w Suchowoli (1926 r.), Wiejskie Kółko Myśliwskie w Huszlewie (1926 r.), Gminne Koło Łowieckie w Zabłociu (1927 r.), Koło Łowieckie "Jarząbek" w Sarnakach (1927 r.), Kółko Myśliwskie w Świnarowie k. Łosic (1927 r.), Gminne Koło Łowieckie w Rossoszy (1927 r.), Wiejskie Koło Myśliwskie w Makarówce (1928 r.), Wiejskie Kółko Myśliwskie w Hołowczycach (1928 r.), Terespolskie Gminne Koło Łowieckie (1929 r.), Koło Łowieckie w Łomazach (1930 r.), Gminne Koło Myśliwskie w Leśnej Podlaskiej (1935 r.), Oficerskie Garnizonowe Koło Łowieckie w Białej Podlaskiej (1938 r.), Kółko Myśliwskie w Zakrzuku k. Łosic, Kółko Myśliwskie w Klimczycach, Kółko Myśliwskie w Kornicy. W powiecie bialskim (okolice Terespoli i Kodnia) swoje tereny łowieckie posiadali również myśliwi z Brzeskiego Koła Łowieckiego w Brześciu nad Bugiem, które założone zostało w 1921 roku. Do zakładania tak licznych kół łowieckich niewątpliwie przyczyniło się zawiązanie się w 1923 roku Centralnego Związku Polskich Stowarzyszeń Łowieckich, wprowadzenie w życie nowego Prawa Łowieckiego (1927 r.) oraz zatwierdzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych (1925 r.) wzorcowego statutu dla nowo tworzących się gminnych kółek.

W okresie międzywojennym

Na Podlasiu w okresie międzywojennym polowania były raczej umiarkowane. Była to zazwyczaj rozrywka ludzi przyzwyczajanych od dzieciństwa do strzelby. Pasja łowiecka przechodziła z ojca na syna. Myśliwi zrzeszeni w kółkach czy też polujący na swoich skromnych dobrach organizowali skromne polowania, mając okazję do spotkania w celach towarzyskich. Polowali również sami, polowania odbywały się "mimochodem", często stanowiąc ochronę ziemniaków czy wschodzących ozimin lub też potrzeby zdobycia świątecznego zajęcia na tradycyjny pasztet. "Jedyną namietnością i rozrywką, na jaką ojciec sobie pozwalał było myślistwo (...)"

- wspomina Karol Frankowski (junior) swojego ojca Karola Frankowskiego z dóbr Kobylany k. Łosic - "Wspaniałe strzelce, legitymujący się takimi wynikami, jak ubicie 31 zajęcy i jednego lisa po oddaniu zaledwie 33 strzałów w czasie polowania w Roskoszy, zamiłowany hodowca zwierzyny uczył mnie tej pięknej sztuki od najmłodszych lat. Już, jako kilkuletni chłopak

chodziłem z nimi po polach i lasach, poznałem tajniki życia zwierząt, uczyłem się kochać przyrodę, widzieć jej piękno i czar. Przy jego boku na polowaniach poznawałem niepisany kodeks honorowy i marzyłem o chwili, gdy przestanę być tylko obserwatorem, gdy ze strzelbą w ręku stanę na samodzielnym stanowisku łowieckim, aby współzawodniczyć o palmę pierwszeństwa, o zaszczytny tytuł "króla polowania". Nadszedł wreszcie ten wielki dzień, gdy ojciec wręczył mi pojedynkę kaliber 28. Jechaliśmy na polowanie na kaczki, których chmary zamieszkiwały stawy łągi rybne- w sąsiednim Huszlewie. Ojciec miał carte blanche na polowania na tym terenie. Właścicielka stawów, księżna Woroniecka, udzieliła mu go w dowód wyjątkowego szacunku i względów. Polowania miały charakter niemal rodzinny. Ojciec, wuj Zygmunt Chrzanowski, jego syn Andrzej,

Janek Minkowski i Franek Fijałkowski koledzy Andrzeja, ksiądz proboszcz Godowski, no i ja braliśmy udział w polowaniu, jako strzelcy (...) Tak się zaczęła moja kariera myśliwska." Karol Frankowski człowiek o wysokiej kulturze i zamiłowaniu do ziemi ojczystej cieszył się niezwykle szacunkiem wśród miejscowej ludności. Tak dalej wspomina w zabawny sposób swojego ojca Karola i swojego korepetytora Antoniego Samoć z Huszlewa studenta prawa Uniwersytetu Warszawskiego podczas porannego spotkania "kiedyś, wracając z nocnej eskapady, napotoczył się o świcie na ojca jadącego na polowanie na słonki. Słonka to ptaszek pochrapujący w czasie lotu; stanowiła zawsze miłą i cenne trofeum myśliwskie. Antek widząc ojca, stanął i speszony niespodziewanym spotkaniem zagaił: "Pan na polowanie?" Ojciec zerknął spod oka, uśmiechnął się pod wąsem i odrzekł: "A pan z polowania?" W Łowcu Polskim, ze stycznia 1938 roku odnajdujemy nekrolog o śmierci

Myśliwi z Białskiego Towarzystwa Łowieckiego przy wałach obronnych białskiego zamku, ok. 1926 r.

Karola Frankowskiego - "W dniu 30 października 1937 roku zmarł ś. p. Karol Frankowski, właściciel maj. Kobylany na Podlasiu. Zmarły był zamiłowanym i wzorowym myśliwym, odznaczającym się wysoką etyką, którą kierował się zawsze w stosunku do towarzyszy łowów, jak również do zwierzyny. Cześć Jego pamięci. Stanisław Winnicki" (wł. majątku Toporów k. Łosic).

Frankowscy spokrewnieni byli z rodziną Chrzanowskich osiadłych w pobliskim majątku Dziadkowskie, które było w ich posiadaniu do 1944 roku. Majątek ten objął po Bolesławie Chrzanowskim syn Zygmunt Chrzanowski (1872-1936), był on jednocześnie administratorem sąsiedzkich majątków w Huszlewie i Woroncu.

Jednym z jego braci był Ignacy Chrzanowski, znakomity historyk literatury.

W kształtowaniu się jego niezłomnego charakteru, wrażliwego sumienia i trwałych przekonań, dużą rolę odegrały realia podlaskie, krajobraz ojczystej ziemi i ludzie, z którymi obcował, a przede wszystkim liczna rodzina i jej tradycja, systematycznie wzbogacana i pielęgnowana. Całe jego życie związane było ściśle z Podlasiem. Do 1888 roku przebywał tu w każdej wakacje. Emocjonalny związek z krajem lat dziecińczych i młodzieńczych potwierdzają wspomnienia jego uczniów. Nie bez powodów pojawia się w nich słowo Podlasiak. Stanisław Pigoń, profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, a następnie od roku 1931 UJ, doskonale znający swego mistrza i przyjaciela, tak o nim pisze: "Ilekoć wracał wspomnieniami w tamte czasy, w lata dzieciństwa zawsze tam na plan pierwszy wybijały się jakieś zapamiętałe przyjaźnie z psami i końmi, jakieś wyprawy myśliwskie, jakieś ujeżdżanie niesfornych wierzchowców, jakieś psoty i figle domowe, cała atmosfera nieskrępowanej swobody w szerokich ramach uroczego krajobrazu."

I g n a c y
Chrzanowski,
urodził się
w 1866 roku
w S t o k u,
zmarł w 1940
w Oranienburgu.
Odbił studia
w zakresie filologii
klasycznej na
Uniwersytecie
Warszawskim.
Studował
filologię
słowiańską we
Wrocławiu,
Berlinie i Paryżu.
W 1910 roku objął

katedrę na Uniwersytecie Jagiellońskim, z którym pozostał do końca życia. W dniu 6 listopada 1939 roku aresztowany został przez hitlerowców wraz z grupą pracowników nauki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przebywał najpierw w więzieniach w Krakowie i Wrocławiu a następnie w obozach koncentracyjnych w Sachsenhausen i Oranienburgu, gdzie zmarł 19 stycznia 1940 roku. Syn jego Bogdan (1900-1940) absolwent filozofii UW w czasie Kampanii Wrześniowej dostał się do niewoli radzieckiej i zamordowany został w Katyniu.

„Ileż to cech” - wspomina Franciszek Bielak - "dawnego Polonusa, u którego obserwowaliśmy w naszym Profesorze! Bardzo towarzyski, nieoceniony we wszystkich zebraniach i wycieczkach polonistów, dowcipny i zawsze mający jakąś facecję czy konspekt, tęskniący, a może lepiej powiedzieć, tłumiący w sobie

tęsknotę do wsi i ... polowania, zakochany w rodzinnym Podlasiu, nie był nigdy profesorem zakopanym w książkach. Zamiłowanie do wędrówek i wycieczek wyniósł z Podlasia. W wolnych chwilach nie zamykał się w domu rodzinnym. Bywał częstym gościem kuzyna Henryka Sienkiewicza. Wśród wielu ich wspólnych zainteresowań było również łowiectwo. Ignacy Chrzanowski z uwagą słuchał barwnych opowiadań autora "Listów z podróży i wycieczek". Intensywnie przeżył jego opowiadanie o "pobycie w Afryce i o polowaniu na lwy, (których głos bajecznie naśladował)."

Najbardziej lubianym bratem Ignacego był Zygmunt, który przejął majątek w Dziadkowskich. To tam przeżywali razem wiele wspaniałych przygód łowieckich. W niedzielę i święta Ignacy Chrzanowski w towarzystwie rodziców uczestniczył w nabożeństwach w kościele parafialnym w Huszlewie. Podczas wizyty u księcia Jeremiasza Woronieckiego z zainteresowaniem oglądał dyplomy właściciela Huszlewa, świadczące o pokrewieństwie gospodarza z ukraińskim rodem Wiśniowieckich. Ignacy podziwiał ich syna, który był zamiłowanym myśliwym i "świetnie strzelał", a co ważniejsze miał swoją broń myśliwską. Chrzanowski z niecierpliwością oczekiwał chwili, kiedy i on ją otrzyma. Stało się to po ukończeniu V gimnazjum (1880 roku). Większość czasu w wakacje poświęcał na polowanie, a było gdzie polować na kuropatwy, kaczkę, cietrzewie, zające i kozły. Ze strzelbą na ramieniu, w towarzystwie psów myśliwskich, które go pasjonowały od najmłodszych lat, wędrował po Podlasiu. Do bardziej oddalonych terenów jeździł konno. W czasie tych wędrówek i przejażdżek dobrze poznał i pokochał krajobraz ojczystej ziemi. Dostarczyły mu one niezapomnianych przeżyć, ich źródłem były również polowania z naganką. Do własnych i słuchaczy doświadczeń myśliwskich odwołał się w odczycie "Wzniosłość w <<Panu Tadeuszu>>", wygłoszonym 3 maja 1934 roku w Bibliotece Polskiej w Paryżu, a więc w stulecie ukazania się tego dzieła Mickiewicza. "Ten zwłaszcza" - powiedział tam - "kto pamięta, jak mocno i burzliwie biło mu serce, kiedy stojąc podczas obławy na stanowisku, czekał, czy wypadnie na niego nie zając oczywiście, ale choćby lis, a cóż dopiero wilk albo dzik zgodzi się zapewne, że ta cisza, wśród której Mickiewicz każe myśliwym nasłuchiwać, czy jest niedźwiedź, czy go nie ma, a potem coraz głośniejsze naszczekiwanie psów, przechodzące we wrzask i skowyt, a niebawem <<krzyk strzelców, trąby dojeżdżaczy>>, strzały i głośniejszy od strzałów wściekły ryk zranionego niedźwiedzia, - że te wszystkie wrażenia słuchowe wywołują w duszy uczucie trwożliwego oczekiwania, które jest jednym z pierwiastków swoistej wznieśłości. "Wspomniany wyżej majątek ks. Światopełk-Mirskiego z Worońca w okresie międzywojennym uchodził na Podlasiu za świetny teren do polowań na zające.

Trzeba pamiętać, że po wielkich puszczech na Podlasiu już w tych czasach pozostały jedynie

miejskiej elity towarzyskiej, sfer finansowych i armii. Osoby nawet nie będące przedstawicielami

Polowanie na stawach w Sosnowicy, okres międzywojenny

wspomnienia. "Zmieniło się wszystko" - wspomina Zygmunt Glogier po swoich podróżach wzdłuż Bugu - "czasy, kraj, ludzie. Puszcze i bory legły pod toporem i pługiem, wiatr rozwił zgliszcza starych siedlisk, a na nowych sadybach, nowe porożrastały się i postarzały się już wioski i mogiły." Bardzo wielkie straty podlaskie lasy poniosły podczas I wojny światowej. Przetrzebiono i zdewastowano wówczas ogromne połacie lasów. Tereny te nie obfitowały w rekordowe stany zwierzyny. Trafiały się dziki, sarny i lisy. Nie brakowało natomiast zwierzyny drobnej. W całym regionie wschodnim Podlasia naliczono (1937 r.) 21 łosi, 96 jeleni, 3600 saren, 4450 dzików, 60 wilków, 500 lisów i 250 borsuków. Nie brakowało również ptactwa błotnego, zwłaszcza przy rzekach, licznych drobnych jeziorach i stawach zwłaszcza na terenie Polesia Podlaskiego. Swoistą Amazonię posiadał w Sosnowicy Teodor Libiszowski. Wykorzystując naturalne jeziora i liczne ciekły wodne stworzył świetnie prosperujące gospodarstwo rybne. Przez jego majątek przewinął się "imponujący korowód myśliwych", Gościli tu Władysław Reymont, Stanisław Lilpop oraz Józef Weyssenhoff.

Józef Weyssenhoff, urodził się w 1860 roku w Kolanie, zmarł w 1932 roku w Warszawie. Powieściopisarz, krytyk literacki, wydawca. Dzieciństwo spędził w Wilnie i na Żmudzi. Studiował prawo w Dorpacie, od 1896 roku był wydawcą i redaktorem Biblioteki Warszawskiej. Odbił wiele podróży po Europie. Uznawany za świetnego stylistę zasłynął

jako mistrz opisów przyrody i życia łowieckiego w powieści "Soból i panna".

Opisując okres międzywojenny nie sposób nie przedstawić zasłużonych działaczy, myśliwych elity Podlaskiego łowiectwa, do których należeli przedstawiciele ziemian, osoby należące do

ziemian, mające szacunek w kręgu łowieckim, często były zapraszane do dużych majątków ziemskich na polowania, w ten sposób goszcząc u siebie wybitną postać w hierarchii łowieckiej, niejako rozszerzał ten prestiż na swoją rodzinę, majątek i okolice.

Znanym na Podlasiu leśnikiem, działaczem łowieckim, pisarzem i publicystą był Mieczysław Mniszek-Tchorznicki (1907-1950). W latach 30-tych był delegatem powiatowym Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich z majątku Platerów i Hruszniew. Był członkiem Wojewódzkiej Rady Łowieckiej w Lublinie (1937-

Mieczysław Mniszek-Tchorznicki (1907-1950)

1938). W 1946 roku był założycielem Koła Łowieckiego Nr 9 "Knieja" w Warszawie (przy Ministerstwie Rolnictwa). Odznaczony w 1946 roku "Złotem". Pisał między innymi do "Życia Podlasia", jego krewna Helena Mniszkówna, została znaną powieściopisarką. W "Trędowatej" zawarła wiele scen łowieckich z Podlasia.

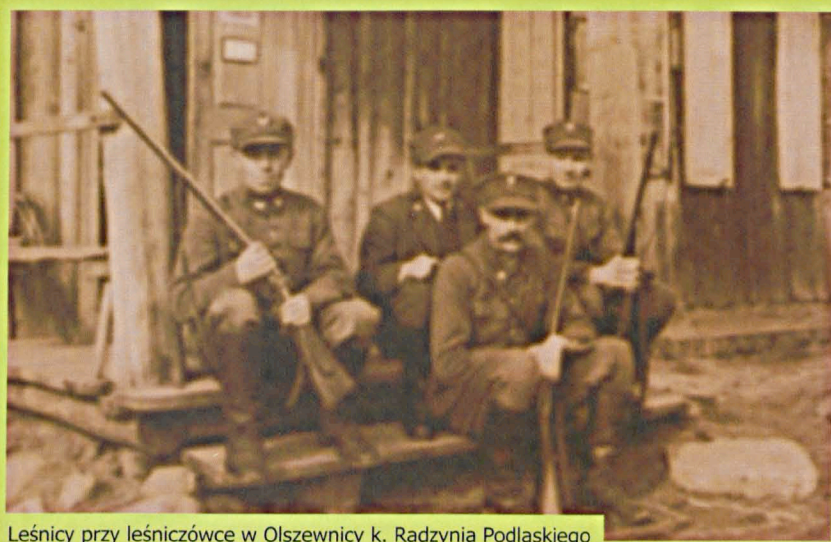

Polowanie w majątku Mniszek-Tchorznickich w Hruszniewie

W nieodległym Ruskowie urodził się w 1921 roku Stanisław Zaborowski wybitny działacz łowiecki i naukowiec. Jego silne więzi z podlaską przyrodą spowodowały, że podjął studia na SGGW w Warszawie, które stały się jego domeną życia. Był pracownikiem naukowym z zakresu zoologii leśnej i łowiectwa w SGGW. Był honorowym członkiem PZŁ, zmarł w 2003 roku. Swoje ponad przeciętne zainteresowania gospodarką leśną i łowiecką przejawiał Stanisław Leski (1882-1961). Należał do bliskich współpracowników Łowca Polskiego. Był delegatem (1930-1936) Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich na powiat Radzyń Podlaski. Zajmował się gospodarką łowiecką w nadleśnictwach Kąkolewnica i Brzozowica. Wspomniane nadleśnictwa były wzorowo zagospodarowane, stając się niemal wizytówką łowiectwa w tym regionie. Podlascy myśliwi chętnie włączali się w działalność organizowanych struktur łowieckich w kraju. W okresie międzywojennym obszar obecnego okręgu bialskiego administracyjnie zajmowały 4 powiaty: powiat Biała Podlaska i powiat Radzyń Podlaski, oraz częściowo powiat Włodawa z ziemią parczewską oraz powiat Siedlce z ziemią łosicką. W powiatach tych Powiatowe Rady Łowieckie podlegały Wojewódzkiej Radzie Łowieckiej w Lublinie. Według danych z 1939 roku członkami WRŁ w Lublinie z Południowego Podlasia byli: Zygmunt Jaźwiński (Borki - Radzyń Podlaski), hr. Tadeusz Plater-Zyberk (Konstantynów). W Wojewódzkim Sądzie Łowieckim zasiadał Waldemar Dorja-Dernałowicz (Białka Radzyń

Podlaski). W skład Powiatowej Rady Łowieckiej w Białej Podlaskiej wchodziło: łowczy - hr. Tadeusz Plater-Zyberk (Konstantynów), podłowczy - Ludwik Kugler (Styrzyniec), inż. Stanisław Morawski (Kijowiec), dr Jan Ochocki (Janów Podlaski), Józef Sklenarski (Grabarka), Gustaw Wyróstek (Biała Podlaska), członkowie Bolesław Czerniak (Błotków-Terespol), Wacław Franczak (Bohukwały), płk Antoni Sikorski (Biała Podlaska), Wacław Widelski (Chotyłów), Julian Zaborowski (Swory-Kownaty). Delegatem na zjazd wojewódzki w Lublinie był

Aleksander Karski (Roskosz). W skład Powiatowej Rady Łowieckiej w Radzynie Podlaskim wchodziło: łowczy - Waldemar Dorja-Dernałowicz (właściciel majątku Białki - Radzyń Podlaski), podłowczy - Seweryn Czetwertyński (Wohyń), Czesław Dąbski (Przyłuki - Międzyrzec Podlaski), Zygmunt Jaźwiński (właściciel majątku Borki - Radzyń Podlaski), mjr Stanisław Kozłowski (Międzyrzec Podlaski), Jerzy Szaniawski (Przegaliny - porucznik artylerii konnej, uczestnik

Leśnicy przy leśniczówce w Olszewnicy k. Radzyna Podlaskiego

Kampanii Wrześniowej 1939 r.), Jan Trzebiński (Kąkolewnica), August Zamoyski (Jabłoń), hr. Andrzej Żółtowski (Milanów), członkowie - Bronisław Pałka (leśniczy z Żelizny, zamordowany z Oświęcimiu w 1941 r.). Delegatem na zjazd wojewódzki w Lublinie był Stanisław Ośmiałowski (Żabików). W skład Powiatowej Rady Łowieckiej w Siedlcach wchodził: podłowczy - Stanisław Winnicki (Toporów-Łosice). W skład Powiatowej Rady Łowieckiej we Włodawie wchodziło: łowczy - Antoni Kalicki (aptekarz z Parczewa), podłowczy - Piotr Janicki (Dębowa Kłoda),

Grzymisław Krassowski (Pieszowola-Sosnowica), Teofil Pankowski (Tyśmienica), inż. Zygmunt Podhorski (1909-1993), inż. rolnictwa, dzierżawca dóbr Horodyszcze (1933-1944).

Gustaw Wyrostek, urodził się w 1903 roku w Urzędowie k. Kraśnika, zmarł w 1976 roku w Białej Podlaskiej. Od 1925 roku pracował w Starostwie Powiatowym w Białej Podlaskiej, zajmując się m. in. wydawaniem kart łowieckich. Był długoletnim łowczym w Białym Powiatowym Towarzystwie Łowieckim (1929-1949, 1950-1951, 1957-1976), stając się czołowym działaczem łowieckim na terenie powiatu białskiego.

W 1950 roku jako jeden z pierwszych w powiecie białskim odznaczony Brązowym Medalem Zasługi Łowieckiej.

Łowczy hr Potockiego z Międzyrzecza Podlaskiego, ok.1921 r.

Lasy kijowieckie pod względem łowieckim pozostawały zawsze atrakcyjnym miejscem wypraw myśliwych. To tutaj swoje obwody posiadali warszawscy myśliwi z kół tj. Kółko Myśliwskie w Kijowcu gdzie prezesem był Kazimierz Stamirowski, Kółko Łowieckie Pracowników Zbrojeniówki nr 2 w Warszawie, Koło Łowieckie Kniejówka w Warszawie. Wyznacznikami dobrze zagospodarowanych łowisk były tu licznie organizowane polowania

reprezentacyjne dla gości zagranicznych czy też dla władz szczebla krajowego. W okresie międzywojennym właścicielem majątku Międzyrzec Podlaski był hrabia Andrzej Potocki. Posiadał on rozległe dobra wokół Międzyrzecza. Znany był w okolicy z hodowli bażantów, którą prowadził w parku międzyrzeczkim i Dołhołęce. Gospodarka była dobrze prowadzona a organizowane polowania dobrze przemyślane. Pomimo swojego pochodzenia przejawiał daleko idącą solidarność wobec miejscowych myśliwych posiadających uprawnienia do polowania. Polowanie u Potockiego było dla nich wielkim wyróżnieniem.

Stanisław Kozłowski, urodził się w 1883 roku w Międzyrzeczu Podlaskim, zmarł w 1940 roku zamordowany w Charkowie. Major Wojska Polskiego, absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Białej Podlaskiej, od 1904 w armii rosyjskiej, od 1919 w WP - w Twierdzy Modlin, służył w 18 pac, 18 dac, 1 pac, Rej. Zakładzie Żywn. w Dęblinie, od 1929 w stanie spoczynku.

Pośmiertnie awansowany do stopnia p. pułkownika. Podłowczy na powiat radzyński (1937-1939).

W okresie międzywojennym właścicielem majątku Cieleśnica był baron Stanisław Rosenwerth. Był między innymi założycielem Podlaskiej Wytwórni Samolotów w Białej Podlaskiej. W swoich dobrach posiadał wzorowo prowadzoną gospodarkę łowiecką. Hodował między innymi bażanty.

Stanisław Różyczka de Rosenwerth, urodzony w 1885 roku w Rokicie, zmarł w 1955 roku w Warszawie. Działacz społeczny i samorządowy, jeden z założycieli Podlaskiej Wytwórni Samolotów w Białej Podlaskiej. W 1919 roku został właścicielem Cieleśnicy tworząc

dobrze prosperujące gospodarstwo rolne, hodowlane i rybne. Podczas okupacji czynnie wspierał Związek Walki Zbrojnej przekształcony później w Armię Krajową. Po wojnie aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa i osadzony w więzieniu. Pochowany został na Powązkach w Warszawie.

Znany był w środowisku myśliwskim i sportowym, jako wyborny strzelec rzutkowy. Był trenerem, zawodnikiem i kapitanem

reprezentacji Polski, która w 1938 roku w Luhovicach (Czechosłowacja) zdobyła drużynowo mistrzostwo świata. Odnosił poza tym wiele innych sukcesów na arenie krajowej i międzynarodowej. Leśnikiem w majątku Rosenwertha był znany zasłużony działacz w okresie powojennym Zygmunt Szybiński. Na łamach "Łowca Polskiego (1977 r.)" tak wspomina dawne polowania przed wojną w dobrach Rosenwertha - "pamiętam polowania, gdzie w 8 strzelb padły 583 zające, czy jednego dnia 500 kogutów. Ale to były trzeba zawsze pamiętać wysepki myśliwskie w lasach państwowych czy wielkich majątkach ziemskich. Na pozostałych terenach szerzyło się kłusownictwo: nie było ochrony zwierzyny i rozkłady były o wiele mniejsze w skali obecnego województwa, niż dzisiaj.."

Zygmunt Szybiński (z prawej) z Zdzisławem Wrzaszczem z koła "Dąbrowa"

Cenionym zawodnikiem w strzelectwie myśliwskim był Franciszek Wężyk, właściciel majątku Witulin oraz Aleksander Karski właściciel majątku w Roskoszy. Aleksander Karski był pierwszym delegatem powiatowym na powiat bialski do Centralnego Związku Polskich Stowarzyszeń Łowieckich (1931 r.). Zamiłowany myśliwy, znany i ceniony w bialskim środowisku myśliwskim. "Dnia 2 grudnia 1925 r." - pisze w sierpniu 1926 r. do "Łowca Polskiego" - "ubiłem jednego z najpiękniejszych odyńców, jakiego

dotychczas w moim życiu upolowałem; ważył 224 kilogramy (przed wypatroszeniem, wysokość od kłębu do pęciny - 112 centymetrów, długość od gwizdu do nasady ogona 190 centymetrów. Wysokość szabel 11 centymetrów ponad dziąsła (fajki równe z szablami widocznie przez wieki zdeformowane). Na dziki polowałem tylko w Kongresówce i na Kresach, sądziłem, zatem iż taki odyńciec stanowi powód do dumy..."

W okresie międzywojennym, aby uzyskać pozwolenie na broń, najpierw należało opłacić należność za kartę łowiecką. Broń i akcesoria można było kupić w Białej Podlaskiej, Siedlcach, Radzynie Podlaskiej, Brześciu i Janowie Podlaskim.

Karol Smoleński, urodził się w 1866 roku w Kąkolewnicy, zmarł w 1948 roku w Białej Podlaskiej.

Fotograf, swoje zakłady posiadał w Kąkolewnicy, następnie w Międzyrzecu Podlaskim, zaś od 1908 roku w Białej Podlaskiej. W czasie I wojny światowej wyjechał z rodziną do Rosji, gdzie również prowadził zakład fotograficzny. Po wojnie osiadł

w Białej Podlaskiej. Przy ul. Krzywej 9 (od 1929 roku ul. Narutowicza 17), prowadził sklep z bronią oraz zakład fotograficzny. Udzielał się społecznie jako członek Macierzy Szkolnej i strażak w Międzyrzecu Podlaskim oraz w Białej Podlaskiej jako aktor w Amatorskim Kole Teatralnym i jako ławnik w Zarządzie Miejskim.

W latach 1902-1914 w Białej Podlaskiej przy ul. Rynek 19 funkcjonował sklep z przyborami do strzelb myśliwskich prowadzony przez bialskiego Żyda Majera Chaima-Zajdemana. W 1919 roku koncesję do sprzedaży broni uzyskał Karol Smoleński prowadząc sklep przy ul. Krzywej 9 (obecnie ul. Narutowicza). Karol Smoleński był założycielem Bialskiego Kółka Myśliwskiego, a następnie Bialskiego Towarzystwa oraz jego prezesem i długoletnim działaczem. W Radzynie Podlaskiej prowadziły działalność dwa sklepy. Przy ul. Rynek 15 od 1929 roku koncesję na sprzedaż amunicji i akcesoria uzyskał miejscowy Żyd Kisiel Lichtensztejn. Natomiast przy ul. Rynek 2 od 1930 roku sprzedaż broni i amunicji prowadził Jerzy Klimowicz. W Janowie Podlaskim od 1931 roku koncesję na sprzedaż broni i amunicji posiadał jeden z członków miejscowego kółka Stanisław Zanicki. W okresie międzywojennym dwa sklepy z bronią i akcesoriami myśliwskimi były w Brześciu nad Bugiem.

Myśliwi z Bialskiego Towarzystwa Łowieckiego na polowaniu, lata 30-te XX w.

prawa łowieckiego (Ustawa Łowiecka Rzeczypospolitej Niemieckiej z 3 lipca 1934 roku). Zgodnie z tym Rozporządzeniem w obwodach łowieckich państwowych (nadleśnictwach) polować mogły niemieckie władze leśne. Natomiast we własnych obwodach łowieckich właściciele narodowości

Dużym problemem był brak odpowiedniej strzelnicy. Swoją prywatną strzelnicę posiadał Stanisław Rosenwerth na terenie majątku w Cieleśnicy. W Białej Podlaskiej funkcjonowała strzelnica wojskowa przy ul. Warszawskiej na terenie 34 pułku piechoty. Działała tam Sekcja Strzelecka, do której należeli członkowie Bialskiego Towarzystwa płk Bronisław Prugar-Ketling oraz mjr Leopold Cihak. Przy Gimnazjum Państwowym im. J.I. Kraszewskiego Sekcję Strzelecką prowadził nauczyciel Jan Ciejpa (1900-1964) członek Bialskiego Towarzystwa. Był wspaniałą postacią bialskiego łowiectwa. Wychował on szerokie grono znakomitych bialskich myśliwych.

Okres okupacji niemieckiej

Wybuch II wojny światowej przerwał piękną kartę działalności łowieckiej podlaskich myśliwych. Po okupacji sowieckiej trwającej do 9 października 1939 roku, Południowe Podlasie przeszło pod okupację niemiecką. Szybko w życie zaczęto wprowadzać niemieckie prawa. W dniu 31 października 1939 roku weszło w życie rozporządzenie o leśnictwie i łowiectwie w Generalnej Guberni. Rozporządzenie zakładało, że władza administracyjna nad leśnictwem i łowiectwem przejęta została przez kierownika Wydziału Lasów przy Urzędzie Generalnego Gubernatora. Kolejne rozporządzenie zakładało, że w polowaniach obowiązują zasady niemieckiego

niemieckiego. Już po zakończeniu Kampanii Wrześniowej Niemcy zaczęli organizować polowania. W dobrze utrzymanych wolierach przy pałacu w Międzyrzeczu Podlaskim oficerowie niemieccy, urządzali sobie polowania na bazyliki. Zdarzały się również polowania na zające i dziki, które organizowano do 1941 roku. Z innych źródeł dowiadujemy się, że polowania organizowane były również w okolicach Terespolu oraz stawów w Sosnowicy. Najbardziej jednak znanym miejscem gdzie urządzano sobie jeździectwo oraz polowania była Stadnina Koni w Janowie Podlaskim. Od października 1939 roku komendantem stadniny koni został oficer wermachtu major Hans Felgiebel, który podjął się rekonstrukcji rozgrabionej przez sowietów stadniny. Okazał się człowiekiem rozsądnym i świetnym hodowcą. Począwszy od 1941 roku komendant wzorując się na zwyczajach stadnin niemieckich, urządzał na Wygodzie z ogromnym rozmachem i pompą pokazy koni wyhodowanych w stadninie. Na pokazy te zwane po niemiecku "Hengstparaden" zjeżdżało na Wygodę bardzo dużo gości z Niemiec. Urozmaicheniem ich pobytu były organizowane polowania w okolicy. Wyróżniającą się wśród gości była grupa generałów i oficerów różnych formacji wojskowych a także wysokich dostojników administracji niemieckich. Podczas tych spotkań i polowań omawiane były plany słynnego zamachu na Hitlera. Do grupy spiskowców należał brat komendanta stadniny generał porucznik Feldgiebel, ówczesny szef łączności kwatery głównej wojsk niemieckich. Podczas parady koni obecny był również wykonawca zamachu płk Claus Schenk Graf von Stauffenberg.

Podczas okupacji znacznym zniszczeniom na Podlasiu uległa fauna i flora. Duże straty spowodowały ostre zimy, jakie przeżywały się przez ten region w latach 1939/1941. Działalność na rzecz ratowania i dokarmiania zwierząt praktycznie była niemożliwa. Dobrym przykładem poczucia odpowiedzialności i oddania się w tych trudnych czasach sprawom łowiectwa jest akcja dokarmiania i ochrony kuropatw przed zimą podjęta w 1940 roku przez myśliwych z Białskiego Towarzystwa - łowczego Gustawa Wyróstka i skarbnika Mieczysława Ratajewicza. Zawierucha wojenna swoje żniwo zebrała również wśród podlaskich myśliwych. W czasie okupacji polegli lub zmarli; Ludwik Kugler właściciel majątku w Styrzynie, świetny i etyczny myśliwy, który urządzał liczne polowania również reprezentacyjne. Zamordowany został w 1939 roku.

Mirski Światopełk - właściciel Woronca, Leon Kuczyński - właściciel Koroszczyzna, Walerian

Sokolnicy niemiecki z sokołem na podwórku w Janowie Podlaskim, okres okupacji

Soroko, Albin Grenagiel i Mieczysław Doliński. W Dachau zamordowany został płk Walerian Jachimowicz. W zawierusze wojennej śmierć ponieśli również: Mieczysław Kupiński, dr Jan Ochocki, Mieczysław Ratajewicz, Józef Wulf i Albin Czarkowski, Stanisław Kozłowski.

Kształtowanie się łowiectwa w latach powojennych

Tuż po wyzwoleniu, pomimo trudnej sytuacji politycznej, w czasie kształtowania się narzuconej nowej władzy, podjęte zostały energiczne działania mające na celu odbudowanie struktur łowieckich na Południowym Podlasiu. Odbudowa życia łowieckiego koncentrowała się przy takich ośrodkach miejskich jak: Biała Podlaska, Łosice, Międzyrzec Podlaski, Radzyń Podlaski i Parczew. W Białej Podlaskiej już dnia 25 lutego 1946 roku wznowiona została działalność Białskiego Powiatowego Towarzystwa Łowieckiego. W Międzyrzeczu Podlaskim w 1948 roku zawiązała się grupa myśliwych, która założyła koło łowieckie, które z czasem przyjęło nazwę "Podlasiak". W Radzynie Podlaskim

Witold Wróblewski, urodził się w 1885 roku. Zmarł w 1954 r. Syn Leona Wróblewskiego - powstańca z 1863 roku. Służył w armii carskiej. Od 1922 roku był lekarzem w Sarnakach, od 1928 był ordynatorem szpitala w Łosicach. Założyciel Towarzystwa Łowieckiego w Łosicach (1926 r.) długoletni łowczy koła.

W okresie okupacji przechowywał akta koła, służył w Armii Krajowej, w 1944 roku był ojcem chrzestnym wręczanego sztandaru oddziału partyzanckiego 34 pp mjr Stefana Wyrzykowskiego, aresztowany w 1952 roku i skazany za udzielanie pomocy AK i WIN. Zmarł po zwolnieniu z więzienia. Jego syn Wiktor Wróblewski był łowczym koła nr 1 Podlasie.

W Oświęcimiu zamordowani zostali: Stefan i Ludwik Chmielewscy - leśnik, Kazimierz

dnia 12 czerwca 1948 roku zarejestrowany został Radzyński Klub Myśliwski. W Parczewie na początku 1947 roku zawiązało się koło łowieckie, które z czasem przyjęło nazwę "Daniel". Pomimo wielu trudności, przede wszystkim z uzyskaniem pozwolenia na broń, liczba podlaskich myśliwych z każdym rokiem znacznie wzrastała. To skutkowało podziałem kół i zakładaniem nowych. Mozolnie zaczęto odbudowywać gospodarkę łowiecką. Kłusownictwo szerzyło się na niespotykaną dotąd skalę. W "odważnym" piśmie prezesa Bialskiego Towarzystwa z dnia

6 marca 1946 roku skierowanym do Starosty Bialskiego podkreślony został proceder kłusowniczy, jakiego dopuszczali się żołnierze sowieccy na tym terenie; "Pomimo stosunkowo krótkiej działalności Bialskiego Powiatowego Towarzystwa Łowieckiego, już wpłynęło od myśliwych i osób niezainteresowanych kilkanaście meldunków o uprawianych prawie codziennie przez członków tutejszego garnizonu polowaniach przy użyciu broni myśliwskiej i wojskowej. Polowania te odbywają się na zwierzynę w czasie ochronnym, jak to zajace i kuropatwy strzelane są w miesiącach lutym i marcu. Pomijając już brak

zwraca się do ob. Starosty z usilną prośbą o najdalej idącą interwencję, mającą na celu uchronienie i tak już zdewastowanego przez wojnę zwierzośtanu."

Zbiórka myśliwych przed szpitalem w Białej Podlaskiej, ok. 1946 r.

Wystawa łowiecka w Białej Podlaskiej, 1948 r.

jakiegokolwiek prawa do tych polowań, wybijanie i tak już znikomej resztki kuropatw uważamy za barbarzyństwo, jak również strzelanie zajęcy na kilka dni przed lęgami - jest dla myśliwego momentem niemającym żadnego usprawiedliwienia. Zdajemy sobie sprawę z tego, że Rosyjskie tereny, szczególnie wschodnie, mają inne terminy czasu ochronnego i to jest przyczyną prawdopodobnie nieprzestrzegania czasu ochronnego na terenie tutejszego powiatu, lecz dalsze uprawianie takich polowań grozi całkowitym wytepieniem kuropatw i zajęcy w naszym powiecie. W związku z powyższym Zarząd Bialskiego Powiatowego T-wa Łowieckiego

Przykładem może być tu polowanie zbiorowe zorganizowane w 1949 roku w okolicach Woskrzenic Małych. "W czasie wykonywania" - wspomina Bogusław Ciejpa - "polowania myśliwi z Bialskiego Towarzystwa natknęli się na grupę około 14 sowieckich żołnierzy, którzy w tym czasie urządzali sobie polowanie na zajace. Żołnierze ci, których zadaniem była ochrona linii łączności (Moskwa - Warszawa) w okolicach Woskrzenic niczym nieskrępowani urządzali sobie polowanie, zaś w czasie spotkania z bialskimi myśliwymi nie tylko nie zaprzestali tego procederu, lecz nawet ostrzelali ich z broni maszynowej." Problem kłusownictwa występował również wśród milicjantów i ORMO-wców. W pierwszych latach powojennych formacje te licznie zasiły osoby niewykształcone, pochodzące z ubogich warstw społecznych, a posiadana przez nich broń służbowa również była wykorzystywana w celach kłusownictwa. Dlatego za najważniejsze cele, jakie sobie postawili podlascy myśliwi w pierwszych latach powojennych była walka z kłusownictwem oraz odbudowa przede wszystkim zniszczonej populacji zwierzyny drobnej. Z tymi problemami radzono sobie różnie. O ile w kolejnych latach zahamowano w znacznym stopniu kłusownictwo, to o tyle nie zdołano podnieść stanu zwierzyny drobnej. Wejście w życie w 1953 roku Dekretu o prawie łowieckim, likwidacja Powiatowych Rad Łowieckich i pozbawienie osobowości prawnej kół łowieckich znacznie zahamowało rozwój łowiectwa. Dobrym przykładem narzucania różnych akcji "odgórnie" myśliwym była akcja pomocy ofiarom wojny w Korei. Trudności na rynku mięsnym ratowano również wzywając do "akcji zajęczej". Działania te w drugiej połowie lat 50-tych doprowadziły do znacznego spadku zwierzyny drobnej. Takim ratunkiem dla łowiectwa stała się nowa ustawa o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim z dnia 17 czerwca 1959 roku.

Po zakończeniu działań wojennych grupa myśliwych, którzy odradzali łowiectwo była przedwojenna elita łowiecka. Postawili sobie za cel

nawiązanie do łowiectwa przedwojennego. Zaczęli młodszym myśliwym wprowadzać zasady kultury i etyki łowieckiej. Dla "nowej władzy" osoby te stawały się niewygodne, dlatego też podejmowane były wszelkie kroki, aby usunąć ich z życia publicznego. Podstawowym krokiem było pozbawianie ich pozwolenia na broń. Przykładem jest Gustaw Wyrstek, wieloletni łowczy (1929-39, 1950-1976) w Białskim Towarzystwie, pomimo pozbawienia na 4 lata zezwolenia na broń w 1950 roku, nadal uczestniczył aktywnie w życiu łowieckim.

To zasługą wielu podlaskich myśliwych, pasjonatów odbudowane zostały powojenne struktury łowiectwa w ramach nowopowstałych kół łowieckich, których działania dopasowano do realiów ówczesnych czasów lat 50-tych i 60-tych.

Działalność Okręgu Łowieckiego Biała Podlaska

Organizacja

Wprowadzona w życie ustawa z 17 czerwca 1959 roku "o hodowli, ochronie zwierząt

Pierwsza siedziba bialskiego związku w Białej Podl. przy ul. Moniuszki 10a

łownych i prawie łowieckim", była podwaliną do szybkiego rozwoju polskiego łowiectwa. Ustawa ta

Obecna siedziba przy ul. Szarych Szeregów 1

za cel nadrzędny stawiała sobie ochronę i hodowlę zwierząt łownych nad ich eksploatacją. Swoją działalność łowiecką opierała na społecznym zaangażowaniu członków PZŁ zrzeszonych w kołach łowieckich.

Podjęta na początku lat 70-tych reforma administracyjna kraju doprowadziła do podziału kraju na 49 województw. Utworzone zostało między innymi województwo białkopodlaskie.

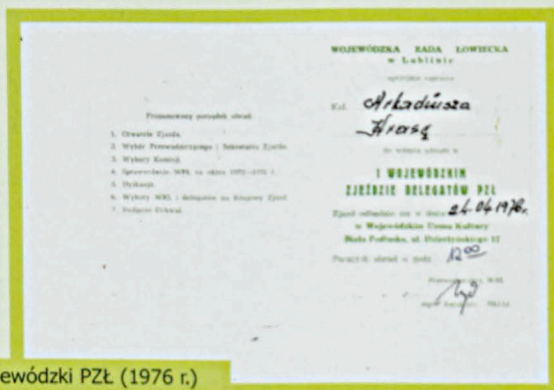
Nowy podział administracyjny przeprowadzony w 1975 roku wymusił również zmiany w strukturach PZŁ. Tym samym zlikwidowane zostały Powiatowe Rady Łowieckie. Ostatnia narada łowczych powiatowych odbyła się w Lublinie 28 lipca 1975 roku. Powiat bialski reprezentował Jan Pietrzak, radzyński Mieczysław Fijewski a parczewski Andrzej Choiński. Pierwszy Zjazd Delegatów PZŁ województwa białkopodlaskiego odbył się w dniu 24 kwietnia 1976 roku. Wybrana została nowa Wojewódzka Rada Łowiecka, której prezesem został Stanisław Kaper. Nowo powstały Zarząd Wojewódzki zaczął prowadzić działalność pod przewodnictwem Łowczego Wojewódzkiego Karola Cichowskiego. Województwo podzielono na 77 obwodów łowieckich o ogólnej powierzchni 538876 ha. 12 kół macierzystych dzierżawiło 31 obwodów, zaś koła zamiejscowe 43 obwody. 3 obwody były wyłączone z dzierżawy, jako ośrodki hodowlane. W województwie mieszkało wówczas 336 myśliwych.

Pierwsza siedziba bialskiego związku mieściła się w Białej Podlaskiej przy ul. Moniuszki 10a. Pod koniec lat 80-tych siedzibę przeniesiono na ulicę Brzeską 8. "Z dniem 1 marca 1976 roku zostałem zatrudniony na stanowisku kierownika biura we władzach organizacji szczebla wojewódzkiego PZŁ w Białej Podlaskiej." - czytamy we wspomnieniach Karola Cichowskiego "Pierwszoplanowym moim zadaniem było zorganizowanie biura i przygotowanie I-go Wojewódzkiego Zjazdu Delegatów (...) W bardzo

Stanisław Kaper, urodził się w 1928 roku w Łukowie. Z zawodu ekonomista. Członek PZŁ od 1953 roku, członek KŁ Nr 18 "Ponowa" w Białej Podlaskiej od 1954 roku, był założycielem w 1976 roku krótko działającego KŁ Nr 16 "Cietrzew" w Białej Podlaskiej. Pierwszy prezes WRŁ w Białej Podlaskiej (1976-1986).

Zaproszenie na I Zjazd Wojewódzki PZŁ (1976 r.)

Karol Cichowski, urodził się w 1941 roku w Osówce k. Lublina, z zawodu zootechnik. Członek PZŁ od 1964 roku; członek Lubelskiego Towarzystwa Łowieckiego KŁ Nr 9 w Lublinie. Rozpoczął w KŁ Nr 38 Bór w Niemcach, gdzie pełnił funkcję prezesa oraz przewodniczącego Komisji Rewizyjnej (obecnie członek honorowy tego koła). Przed 1975 rokiem działał jako sekretarz w Powiatowej Radzie Łowieckiej w Lubartowie. W latach 1976-1983 był przewodniczącym Zarządu Wojewódzkiego PZŁ w Białej Podlaskiej. W 1983 roku przeniósł się do Lublina działając w dalszym ciągu w związku jako: przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego PZŁ (1983-2008), członek ORŁ (2010- nadal). Aktywnie uczestniczy w pracach Komisji problemowych a w szczególności Komisji Wyceny Trofeów. Od 2010 roku jest Przewodniczącym Kapituły Odznaczeń Łowieckich w Warszawie.

życzliwy sposób pomógł mi w podstawowych sprawach Kolega Józef Pietrzak, łowczy powiatowy ostatniej kadencji do 1976 roku. Wprowadził mnie do jednopokojowego pomieszczenia przy ul. Moniuszki 10A, w którym było rozpadające się biurko i kilka krzeseł. (...) Ten początkowy okres był bardzo trudny, gdyż wymagał dużego zaangażowania (...) Trafiałem jednak na bardzo oddanych i zaangażowanych współpracowników: panią Marię Krawczyk doświadczoną księgową, kolegę Zygmunta

Szybińskiego przedwojennego leśniczego, pracującego w dobrach barona Rosenwertha, a po wojnie w A.L.P, także jako leśniczy będący jednocześnie współorganizatorem odradzającego łowiectwa w pow. białskim. Doskonały praktyk, posiadający duże doświadczenie między innymi w wolierowej hodowli bażanta, człowiek o wysokiej kulturze i morale (...) Pani Weronika

Narada delegatów (w Białej Podlaskiej) na Krajowy Zjazd Delegatów PZŁ (obecni m.in. Lech Bloch, Ireneusz Michaś)

Sołoduha w początkowym okresie była praktycznie wszystkim: sprzątaczką, sekretarką, referentką. Osoba sprytna i przedsiębiorcza, bardzo szybko uporała się z całym biurem."

Od samego początku działalności aktywnie zaczęły działać komisje problemowe tj. Komisja Hodowlana, Komisja Szkoleniowa,

Uroczyste spotkanie wigilijne w białskim związku (19.12.2011 r.)

Spotkanie prezesów i łowczych w Białej Podlaskiej (l.90-te)

Komisja Wyceny Trofeów, Komisja Strzelecka, Komisja Kynologiczna, Komisja ds. Kłusownictwa oraz Komisja Propagandowa. Ponadto swoją działalność rozpoczął Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny oraz Wojewódzki Sąd Łowiecki.

W dniu 20 listopada 1976 roku zostało założone koło łowieckie Nr 16 "Cietrzew" w Białej Podlaskiej. Z uwagi na małą liczbę członków koło przetrwało do 1981 roku. Kolejne koło w województwie powstało w 1986 roku. Z podziału Koła Łowieckiego "Dąbrowa" w Białej Podlaskiej założone zostało Koło Łowieckie Nr 12 "Ogar" w Białej Podlaskiej.

Kolejna reorganizacja struktur PZŁ miała miejsce w 2000 roku. Po likwidacji 49 województw, dotychczasowe Wojewódzkie Rady Łowieckie przekształcono w Okręgowe Rady Łowieckie. Obszarowo nowoutworzony okręg był zbliżony do byłego województwa. Z okręgu wyłączono gminę Hanna, którą włączono do okręgu chełmskiego. Natomiast do okręgu białskiego przyłączono obwody gminy Borki (powiat radzyński) oraz gminy Sosnowica (powiat parczewski), gdzie siedzibę swoją ma Koło Łowieckie Nr 70 "Sokół", które jako 15 koło macierzyste włączono do okręgu białskiego. Po 2009 roku koło "Sokół" włączono ponownie do okręgu chełmskiego zaś do okręgu białskiego włączono Koło Łowieckie Nr 150 "Czata" w Wygnance. Obecnie 15 kół łowieckich macierzystych dzierżawi 39 obwodów łowieckich. Ponadto na terenie okręgu białskiego obwody dzierżawi 16 kół łowieckich zarejestrowanych w Warszawie, 12 w Lublinie, 4 w Siedlcach i 1 koło w Chełmie. Liczba myśliwych w okręgu z każdym rokiem wzrastała. W 1979 roku było 424

myśliwych, zaś w roku 2005 osiągnięto liczbę 1003 myśliwych. Na dzień 31 marca 2011 r. liczba myśliwych wynosiła 1102. Największy przyrost stanu osobowego członków PZŁ miał miejsce po 1983 roku. Wprowadzenie stanu wojennego wpłynęło również negatywnie na działalność łowiecką. Zdeponowana została broń myśliwska. W kraju ukazywały się liczne artykuły prasowe, gdzie zarzucano sprawy polowań promienickich. Zarzucano również, że związek utrudnia dostęp dla nowych

adeptów łowiectwa. W związku z tym PZŁ podjął decyzję, aby na jednego myśliwego przypadał obszar 300 ha dzierzawionego terenu. Stąd w krótkim czasie przyjęto do Związku znaczną liczbę nowych członków.

Ryszard Kostyła, urodził się w 1922 roku, zmarł w 2005 roku. Ukończył studia na Wydziale Leśnictwa SGGW w Warszawie. Pracował w Nadleśnictwie Kijowiec (Biała Podlaska). Członek PZŁ od 1946 roku, członek Białskiego Powiatowego Towarzystwa Łowieckiego

(1946-1953). W 1953 roku wstąpił do Koła Łowieckiego Nr 63 "Dąbrowa", prezes koła (1986-1990), skarbnik koła (1970-1983), członek Powiatowej Rady Łowieckiej (1970-76), prezes WRŁ w Białej Podlaskiej (1981-1986), sekretarz WRŁ w Białej Podlaskiej (1976-1981), sekretarz ZW PZŁ w Białej Podlaskiej (1976-1981) oraz przewodniczący Komisji ds. prawidłowej oceny odstrzału zwierzyny płowej (1976-1981). W 1983 roku odznaczony Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckiej.

Andrzej Szot, urodził się w 1943 roku. Inż. rolnik, członek KL Nr 127 w Białej Podlaskiej, sekretarz koła (1980-1982), założyciel krótko działającego KL Nr 16 Cietrzew w Białej Podlaskiej, Prezes WRŁ w Białej Podlaskiej 1986-1990. W 2006 roku

odznaczony Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckiej.

Zjazd delegatów okręgu bialskiego. Biała Podlaska 2010 r.

W ostatnich latach widoczna była wzmożona działalność bialskiego okręgu. 30-lecie działalności organizacji połączone było z uroczystym otwarciem nowoczesnej strzelnicy myśliwskiej w Hrudzie. Na 30-lecie okręg otrzymał sztandar. Te i inne działania we wszystkich dziedzinach działalności łowieckiej, można zawdzięczać szerokiemu gronu myśliwych, ludzi często różnego pochodzenia społecznego, o różnym wykształceniu, pełniących różne funkcje społeczne czy zawodowe. Prezesem WRŁ do 1981 roku był Stanisław Kaper. Następnie funkcję prezesa przejął Ryszard Kostyła. Po nim w 1986 roku prezesem WRŁ został Andrzej Szot. Od 1990 roku do 2010 roku nieprzerwanie funkcję prezesa WRŁ a następnie ORŁ pełnił Aleksander Witt Kompa. Od 2010 roku prezesem ORŁ jest Andrzej Daniluk. W latach 1976-1983 łowczym wojewódzkim był Karol Cichowski. Od 1983 roku funkcję urzędującego łowczego

wojewódzkiego pełnił Zdzisław Koziół zaś społecznie przewodniczącym ZW PZŁ był Arkadiusz Krasa. W latach 1986-2005 łowczym wojewódzkim a następnie okręgowym był Piotr Gruszczyński, zaś po nim od 2005 roku łowczym okręgowym jest Roman Laszuk.

Związek łowiecki opiera się na pracy społecznej. Pracą społeczną na rzecz związku jest zarówno praca fizyczna, jak i działalność organizatorska, oświatowa, propagandowa czy też

Posiedzenie ORŁ (2011 r.)

nieodpłatne wykonywanie łowieckich czynności administracyjnych. W bialskim związku zawsze była i jest szeroka grupa aktywnych i zdyscyplinowanych członków, którzy na przestrzeni lat tworzyli struktury władz wojewódzkich (okręgowych).

Zdzisław Kozioł, urodził się w 1932 roku, zmarł w 1989 roku. Kierownik Oddziału Spółdzielni

Inwalidów w Białej Podlaskiej. Członek PZŁ od 1975 roku, członek KŁ Nr 18 "Ponowa" w Białej Podlaskiej, sekretarz koła (1976-1978), skarbnik koła (1981-1987, 1989), instruktor ZW PZŁ a następnie od 1983 roku urzędujący członek ZW PZŁ (łowczy wojewódzki 1983-1986)

Duże podziękowania w organizację pracy bialskiego związku należą się pracownikom tam zatrudnionym. Po Zygmuncie Szybińskim i Zdzisławie Kozioł długoletnim instruktorem (od 1983 roku) był Roman Laszuk. Po nim funkcję tę objął Andrzej Waszczuk. W ciągu ponad 30-tu lat księgowość w związku prowadziły kolejno: Marianna Krawczyk, Alina Steciuk, Jadwiga Sroka, Maria Maksymiuk. Referentem administracji byli: Weronika Sołoducha, Danuta Wojcieszuk - Szewczyk, Bolesław Piwkowski, Teresa Szczęśniak i obecnie Justyna Czyżewska.

Gospodarka łowiecka

Zgodnie z ustawą Prawo łowieckie zwierzyzna łowna w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe stanowi własność Skarbu Państwa. Celem łowiectwa jest: ochrona,

zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych; ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na

Na kuropatwach Kazimierz Pisarszak z Włodzimierzem Kaczyńskim. Puczyce 1976 r.

rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny; uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej i jakości trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego; spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej. Na przestrzeni lat bialscy myśliwi z dużą pieczołowitością realizują nałożone obowiązki ustawowe i statutowe.

Z początkiem lat 60-tych zauważalnym był, w regionie jak też w całym kraju, wzrost stanów licznych zwierzyny drobnej (zajęcy, bażantów,

Polowanie w KŁ Nr 15 (1976 r.)

kuropatw). Dobre stany zwierzyny drobnej utrzymywały się do połowy lat 90 tych, poczym nastąpił znaczny spadek pogłowia osiągając najniższy stan od czasów powojennych. Zwierzyna gruba (łoś, jelen, dzik, sarna), nigdy na Południowym Podlasiu nie osiągnęła liczebności pogłowia plasujących te łowiska w czołówce krajowej. Liczebność jej należy zaliczyć do średniej krajowej. Najlepiej w tym "rankingu" wypada łoś i dzik, który na Podlasiu zawsze miał znakomite warunki bytowania.

Największym obecnie żyjącym ssakiem z rodziny jeleniowatej jest łoś. W okresie

Krzysztof Piotrowski (KŁ Nr 15) w uroczysku Borodacz z pozyskanym łośiem

międzywojennym gatunek ten nie odgrywał większej roli w gospodarce leśnej, choć występował licznie w kraju, zwłaszcza na terenach wschodnich. W czasie II wojny światowej łoś

niemal całkowicie został wytępiony. Po wojnie na Południowym Podlasiu pojawił się w latach 60-tych. Przywędrował z Polesia oraz białostockizny.

Henryk Marciniuk (KŁ Nr 63) z pozyskanym jeleniem na ob. Nr 12

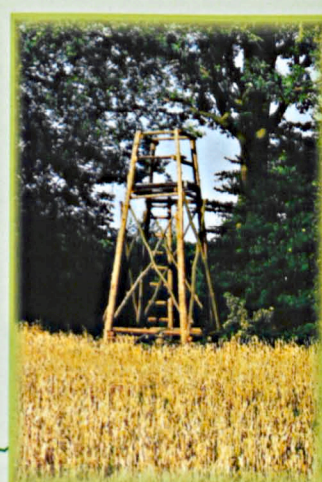
W 1976 roku stan pogłowia łośia w województwie białkopodlaskim obliczany był na 96 sztuk, w kolejnych latach znacznie wzrastał. W 1985 roku postanowiono zredukować i optymalny stan pogłowia ustalono na 37 sztuk w województwie. Na ostoje wyznaczono 8 obwodów łowieckich w województwie. Największe pozyskanie łośia było pod koniec lat 80-tych i dochodziło do 80 sztuk w sezonie. Od 2001 roku łoś objęty został całorocznym okresem ochronnym i wyłączony został z polowania.

Jelen na Południowym Podlasiu w okresie międzywojennym występował sporadycznie, zaś po wojnie praktycznie nie zasiedlał tych terenów. W latach 1958-1963 sprowadzony został

Polowanie dewizowe w KŁ nr 127, leśniczy Marian Bereda (z prawej)

Urządzenia łowieckie

Woliera w KŁ Nr 79 w Radzynie Podlaskim

na tereny Lubelszczyzny w tym i Podlasia z odłowów z zachodnich części kraju. 33 jelenie trafiły wówczas do Nadleśnictwa Kijowiec oraz do

Pokot w KŁ Nr 15.

Makoszki i lasów międzyrzeckich. Szybko się zaadaptował znajdując dobre warunki bytowania. W 1978 roku bytowało już 208 sztuk jelenia. W 1981 roku pojemność bialskopodlaskiego łowiska ustalono na 279 sztuk. Największe zagęszczenie było w lasach kijowieckich. W całym regionie liczebność populacji tego gatunku z każdym rokiem znacznie wzrastała. W 2010 roku w okręgu szacowano stan jelenia na 1348 sztuk, zaś pozyskano 254 sztuki.

Sarna jest najpospolitszym gatunkiem jeleniowatych w Polsce i ma duże znaczenie

w gospodarce łowieckiej. W okresie międzywojennym występowała dość licznie na tym terenie mając dobre warunki bytowania. W latach 50-tych i 60-tych populacja tego gatunku była bardzo niska, zaczęła się odbudowywać dopiero w latach 70-tych. W 1978 roku w województwie odnotowano 5760 sztuk saren.

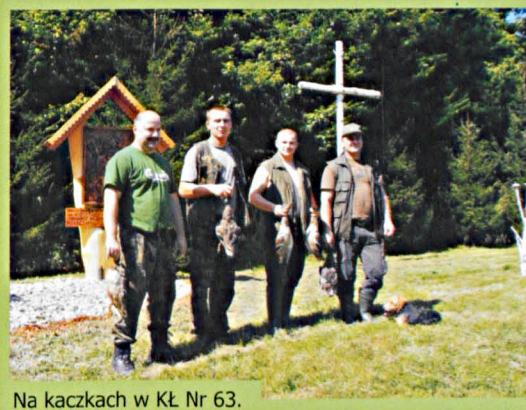

Połowanie w Wólce Dobryńskiej (KŁ nr 1 Otwock), pokot

Z każdym rokiem był powolny przyrost i w 2010 roku osiągnął liczbę 10870 sztuk.

Dzik jest bardzo popularnym zwierzęciem łownym na Południowym Podlasiu. Dość licznie zaczął się pojawiać na tym terenie w okresie międzywojennym. Dzięki dużej zdolności rozrodu, umiejętności dostosowania się do zmieniających się warunków bytowania dzik nie wyginął. Z końcem lat 70-tych jego populacja rosła bardzo szybko. W 2000 roku stan w okręgu szacowano na 1413 sztuk, zaś w 2010 roku wzrósł do 3996 sztuk.

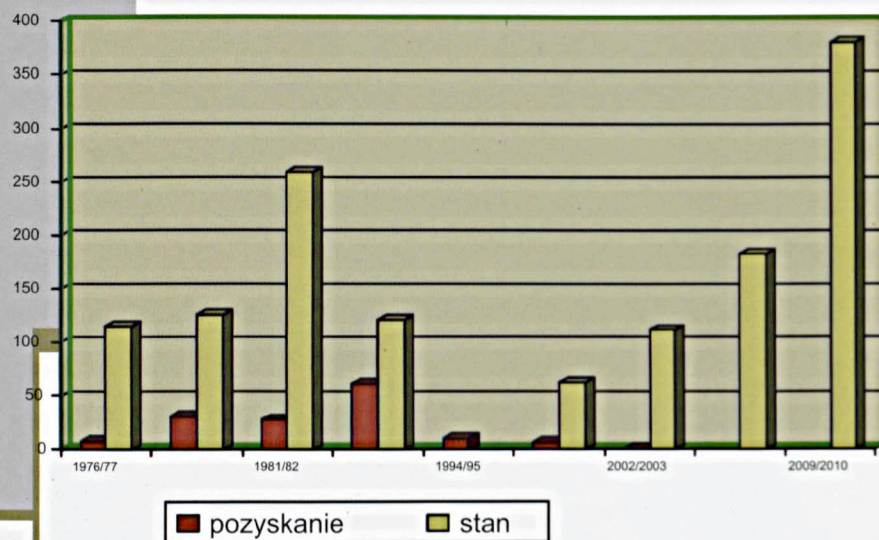
Pod koniec lat 70-tych zauważalnym stał się na Południowym Podlasiu wzrost zwierzyny grubej. Pomimo ciężkiej "zimy stulecia" - 1978-1979, która znacznie przetrzebiła populację

Na kaczkach w KŁ Nr 63.

zwłaszcza saren, nie zahamowało to rozwoju i wzrostu stanów. Jednocześnie nastąpił szybki regres zwierzyny drobnej zwłaszcza zająca i kuropatwy, jakże popularnych na ziemi podlaskiej. W latach 60-tych i 70-tych ważnym elementem

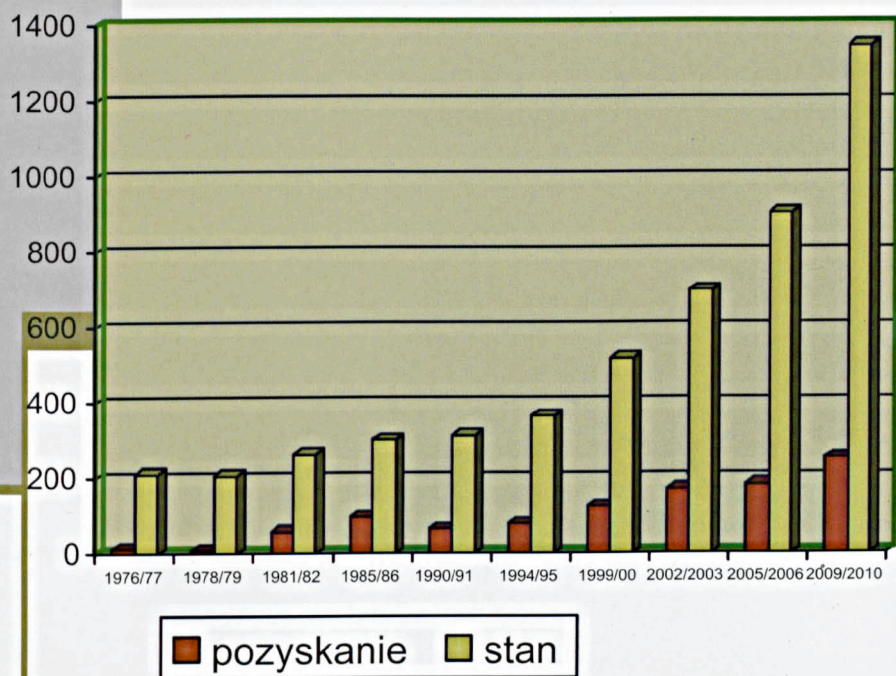
Łoś

Sezon łowiecki	1976/1977	1978/1979	1981/1982	1985/1986	1990/1991	1994/1995	1999/2000	2002/2003	2005/2006	2009/2010
pozyskanie	8	31	28	61	0	10	7	1	0	0
stan	115	125	260	121	0	63	112	183	381	381

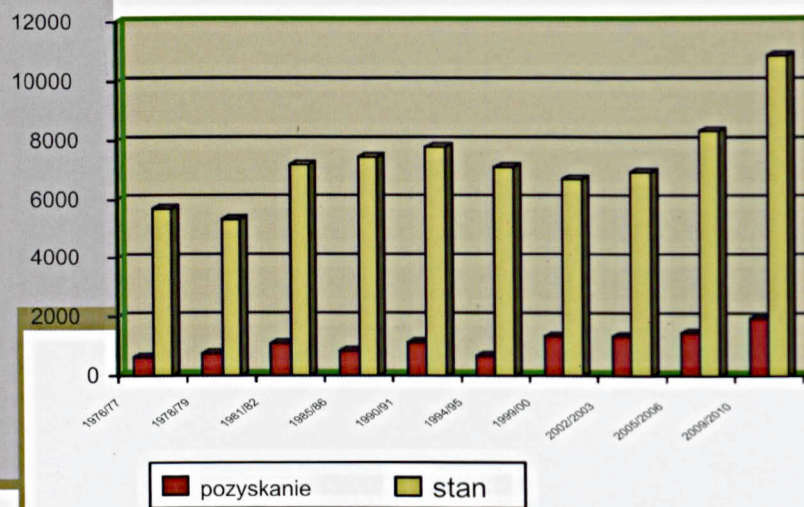
Jeleń

Sezon łowiecki	1976/1977	1978/1979	1981/1982	1985/1986	1990/1991	1994/1995	1999/2000	2002/2003	2005/2006	2009/2010
pozyskanie	14	11	61	99	67	81	125	173	185	254
stan	213	208	265	303	315	365	518	697	905	1348

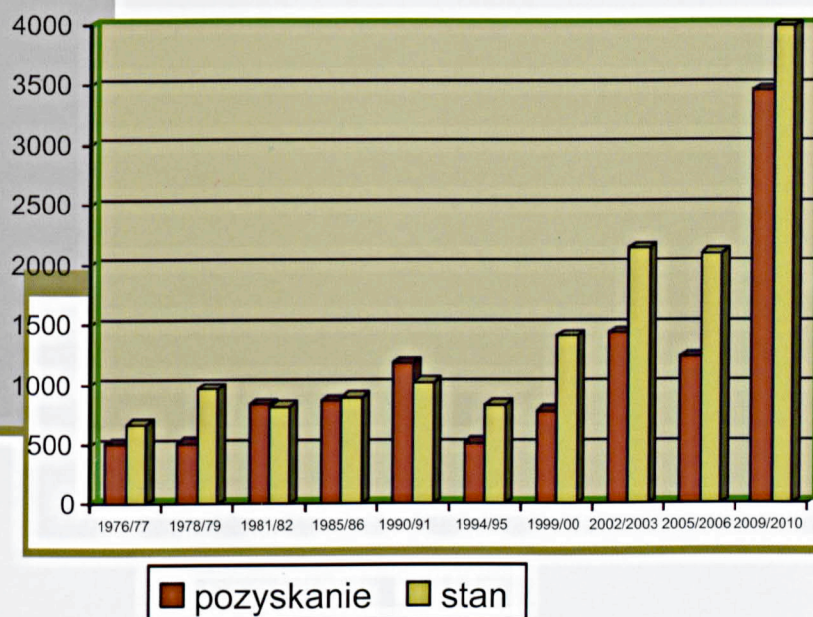
Sarna

Sezon łowiecki	1976/1977	1978/1979	1981/1982	1985/1986	1990/1991	1994/1995	1999/2000	2002/2003	2005/2006	2009/2010
pozyskanie	510	767	1100	833	1144	673	1354	1326	1454	1981
stan	5700	5300	7200	7442	7793	7118	6687	6937	8323	10870

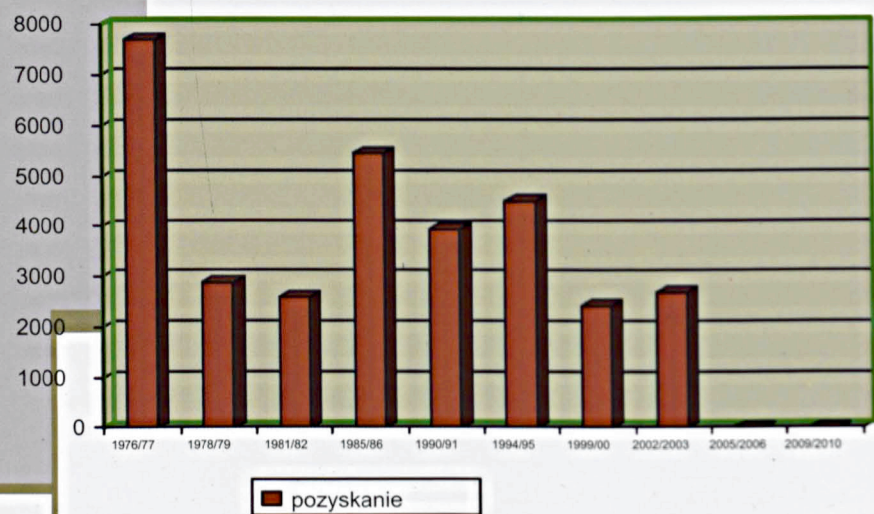
Dzik

Sezon łowiecki	1976/1977	1978/1979	1981/1982	1985/1986	1990/1991	1994/1995	1999/2000	2002/2003	2005/2006	2009/2010
pozyskanie	510	515	840	866	1180	518	786	1434	1235	3466
stan	666	965	820	900	1026	834	1413	2144	2104	3996

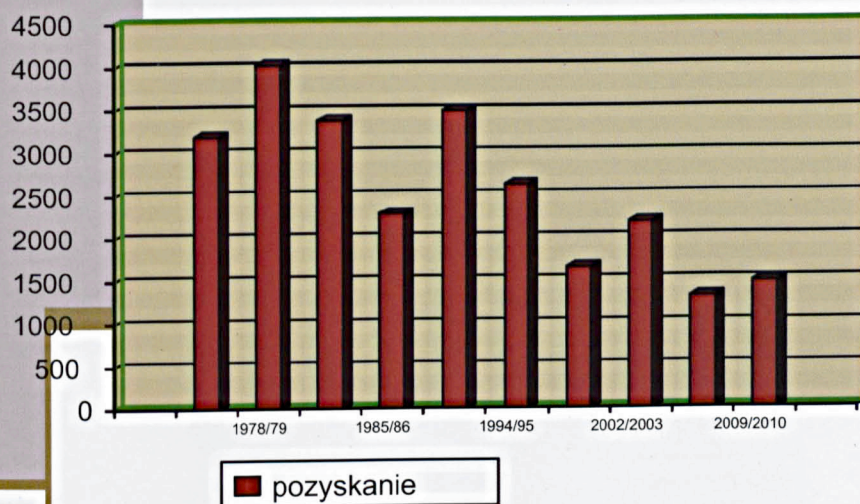
Zając

Sezon łowiecki	1976/ 1977	1978/ 1979	1981/ 1982	1985/ 1986	1990/ 1991	1994/ 1995	1999/ 2000	2000/ 2003	2005/ 2006	2009/ 2010
pozyskanie	7700	2880	2590	5440	3930	4490	2410	2690	0	0

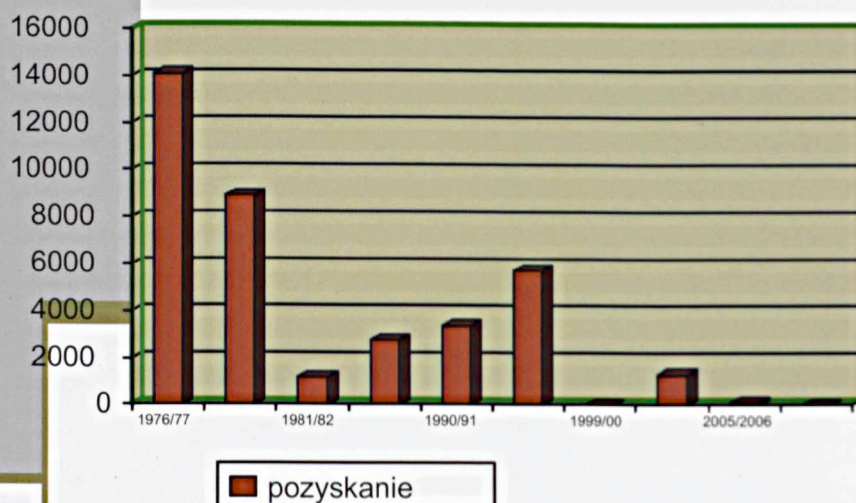
Kaczka

Sezon łowiecki	1976/ 1977	1978/ 1979	1981/ 1982	1985/ 1986	1990/ 1991	1994/ 1995	1999/ 2000	2002/ 2003	2005/ 2006	2009/ 2010
pozyskanie	3186	4030	3380	2287	3491	2625	1659	2193	1315	1484

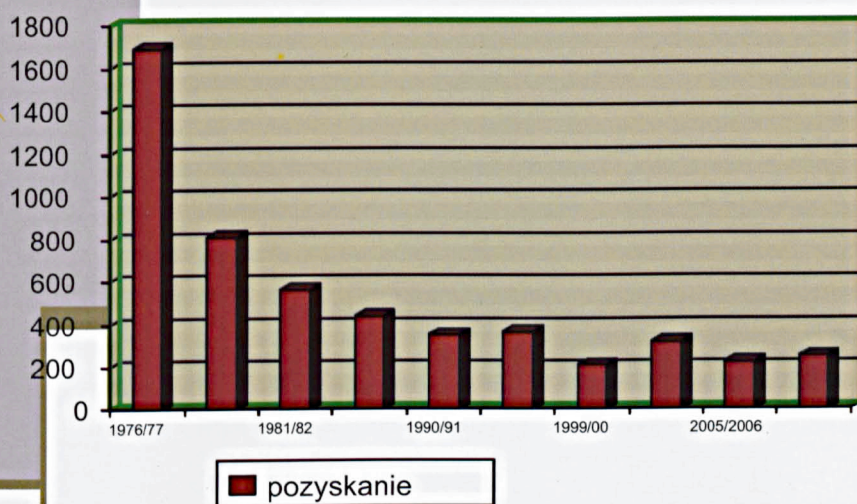
Kuropatwa

Sezon łowiecki	1976/ 1977	1978/ 1979	1981/ 1982	1985/ 1986	1990/ 1991	1994/ 1995	1999/ 2000	2002/ 2003	2005/ 2006	2009/ 2010
pozyskanie	140000	8700	1185	2755	3585	5713	13	1319	121	11

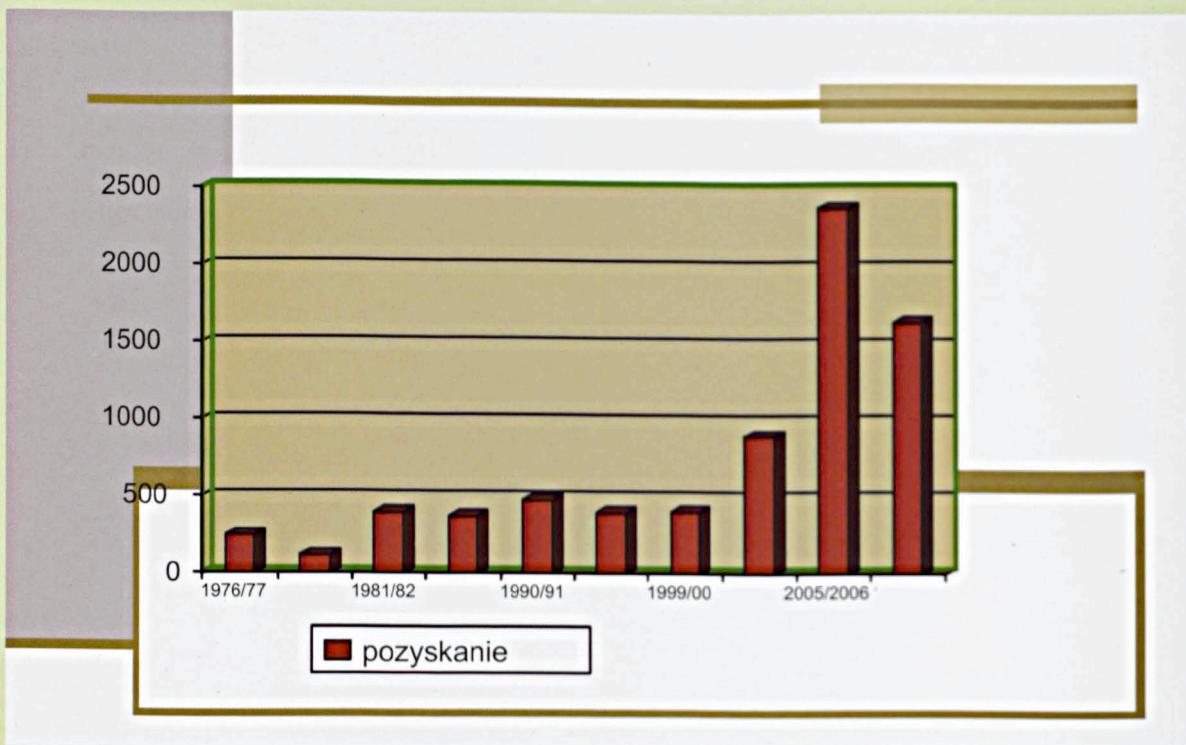
Bazant

Sezon łowiecki	1976/ 1977	1978/ 1979	1981/ 1982	1985/ 1986	1990/ 1991	1994/ 1995	1999/ 2000	2002/ 2003	2005/ 2006	2009/ 2010
pozyskanie	1690	810	560	439	350	363	209	318	223	250

Lis

Sezon łowiecki	1976/77	1978/79	1981/82	1985/86	1990/91	1994/95	1999/2000	2002/2003	2005/2006	2009/2010
pozyskanie	250	123	400	375	481	402	410	895	2378	1642

gospodarki był odłów zwłaszcza zająca i jego sprzedaż. Koła z tego tytułu uzyskiwały dochody nawet do 35 procent całego dochodu koła. Spadek zwierzyny drobnej jest aktualnie największym problemem gospodarki łowieckiej.

Wraz ze spadkiem zwierzyny drobnej w całym kraju odnotowywane były coraz większe stany drapieżników zwłaszcza lisa. W sezonie 1976

Polowanie na zające k. Sławatycz

- 1977 pozyskano w województwie 250 sztuk lisów, zaś w sezonie 2009-2010 pozyskano 1642 lisy. Do innych drapieżników w łowisku zaliczyć należy wilka, który obecnie wzbudza duże emocje wśród społeczeństwa. Po wojnie występował dość licznie od Bieszczad po Podlasie. W 2001 roku w Polsce wilk został objęty całkowitą ochroną.

Do innych zwierząt łownych występujących na Południowym Podlasiu zalicza się: jenotą, kunę leśną i domową, tchórza zwyczajnego, borsuka, piżmaka, jarzabka, słonkę,

gołębia grzywacza oraz ptactwo wodne, wśród których najpopularniej występują: kaczka krzyżówka, gęś gęgawa i zbożowa, cyraneczka i głowienka. Rozpoczęcie sierpniowego sezonu na kaczki i wyprawa nad licznie występujące na Południowych Podlasiu akweny wodne: rzeki, starorzecza, jeziora, stawy, oczka wodne zawsze były niezapomnianym wspomnieniem. W sezonie

Wypuszczanie bażantów

2009-2010 pozyskano w okręgu 1484 kaczek Ptakiem, na którego chętnie polują myśliwi jest bażant. Na przestrzeni wieków bażant chętnie był również hodowany na Podlasiu. Dawniej przy majątkach ziemskich obecnie przez koła łowieckie. Pierwotnie nie zamieszkiwał on Europy. Został sprowadzony z Azji. Szybko się zaaklimatyzował i obecnie jest dość popularny w naszych łowiskach. Stan bażantów zawsze zależał do stanu ochrony i stopnia introdukcji.

Na stanowiska prowadzi łowczy koła Nr 63 Tadeusz Sidoruk

Odzwierciedleniem dobrze prowadzonej gospodarki łowieckiej jest liczba i jakość trofeów łowieckich. Pierwsza po wojnie wystawa łowiecka została zorganizowana w 1948 roku w Białej Podlaskiej. W 1978 roku trofea z Podlaskich łowisk były prezentowane na wystawie w Bukareszcie, zaś w 1981 roku 40 eksponatów trofeów medalowych w postaci parostków rogaczy, oręża dzików oraz czaszki wilka zaprezentowano na wystawie w Płowdiw. Do 2010 roku w okręgu PZŁ Biała Podlaska odnotowano łącznie 467 sztuk wszelkich trofeów medalowych.

Lubomir Mańko
z rekordowym wieńcem

Liczba trofeów łowieckich poszczególnych gatunków zwierzyny pozyskanej na terenie nadleśnictw: Biała Podlaska, Chotyłów, Międzyrzec Podlaski, Parczew i Sarnaki (stan na rok 2010).

Gatunek zwierzyny	Medal złoty	Medal srebrny	Medal brązowy	razem
Łoś	-	1	2	3
Jeleń	7	17	45	69
Rogacz	56	79	89	224
Dzik	28	66	72	166
Wilk (czaszka)	1	1	4	6
	92	164	212	467

Rekord polski (224, 68 CIC). Od lewej Jerzy Golbiak (biuro polowań Niwa), Jochen Sudbrack (myśliwy dewizowy)

Rekordowe trofea pozyskiwane przez myśliwych w podlaskich łowiskach nie pozostawały zawsze bez echa. Aktualnie rekordem okręgu jest wieniec byka jelenia pozyskanego w Nadleśnictwie Międzyrzec w dniu 26 września 1981 roku przez Lubomira Mańko. Poroże wycenione zostało na 228, 87 CIC. Wśród trofeów dzika przez długie lat prym wiodł oręż dzika zdobyty przez Tadeusza Szniersztajna w 1946 roku w Nadleśnictwie Międzyrzec, który wyceniony został na 136, 40 CIC, co dawało mu wówczas 4 miejsce w kraju. Aktualnie rekordem okręgu jest oręż zdobyty w 2000 roku również w Nadleśnictwie Międzyrzec przez Jerzego Golbiaka. Oręż został wyceniony na 140, 05 CIC, co stanowi 7 miejsce w kraju. W dniu 16 maja 2003 roku podczas polowania dewizowego niemiecki myśliwy Jochen Sudbrack pozyskał kozła rogacza, którego trofeum wycenione zostało na 224, 68 CIC, był to nowy i aktualny rekord Polski. Polowanie odbyło się na terenie dzierzawionym przez KL Nr 76 "Jeleń"

Rekordowy rogacz tuż po upolowaniu (16 maja 2003 r.)

w Parczewie. Podprowadzającym był Zdzisław Trochonowicz. Pozyskanie rekordowych parostków szybko odbiło się szerokim echem w całym kraju i stanowi to dumę białskiego okręgu.

Białscy myśliwi w ostatnich latach podejmowali szereg działań w zakresie stworzenia kompleksowego planu rozwoju gospodarki łowieckiej na terenie okręgu. Aktywnie na tym polu pracowała Komisja Hodowlana działająca przy ORL pod przewodnictwem Henryka Bartuzi.

Analizom poddawano stany zwierzyny występującej na terenie okręgu. Z uwagi na niskie stany zwierzyny drobnej na terenie obwodu nr 54 dzierzawionym przez KŁ Nr 79 "Knieja" w Radzynie Podlaskim prowadzony jest monitoring zwierzyny drobnej oraz sarny. Monitoring ma za zadanie obserwację i analizę zmian ilościowych wspomnianej zwierzyny na terenie kraju. Stwierdzono również, że dużym problemem jest znaczna liczebność populacji dzika, która szybko

Najlepsze wieńce w okręgu (sezon 2008/2009)

Transport z biegiem lat

Transport z biegiem lat

wzrosła. Przyczyniły się do tego łagodne zimy, zwiększenie określonych upraw rolnych, w których chętnie żerują dziki (kukurydza). Spowodowało to również znaczny wzrost szkód i wypłat odszkodowań. Istotnym problemem w łowiectwie było zawsze kłusownictwo. Tematem kłusownictwa i szkodnictwa łowieckiego przy ORŁ zajmuje się Komisja ds. Zwalczania Kłusownictwa. Zadaniem jej jest wypracowanie skutecznych metod zwalczania kłusownictwa przy pomocy takich służb jak Policja, Prokuratura, Straż Leśna, Straż Łowiecka i Straż Graniczna.

Kynologia

Konkurs Tropowców i Posokowców w Woroncu

Nieodłącznym towarzyszem łowów w kniei zawsze był pies. Od początku działalności białskiej organizacji łowieckiej swoją działalność

prowadziła Komisja Kynologiczna. Główną ideą było upowszechnianie psa myśliwskiego, popularyzacja polowania z psami i wspierania ich hodowli. Działania te realizowane były poprzez organizację wielu pokazów, szkoleń dla myśliwych, kandydatów na myśliwych i organizacji prób użytkowych. Przy dużym zaangażowaniu

Próby polowe w Terebeli

Przewodniczącego Komisji Zbigniewa Leszcza w grafik imprez kynologicznych okręgu weszły corocznie organizowane Konkursy Tropowców i Posokowców. Regionalne konkursy w ostatnich latach odbywały się w Zahajkach, Huszczy, Wólce Dobryńskiej, Łózkach i Grabarce.

Według danych z 1984 roku w okręgu myśliwi posiadali 41 psów ras myśliwskich z rodowodem takich jak: wyżeł szorstkowłosy, wyżeł krótkowłosy, czeski fousek, foksterier szorstkowłosy czy jamnik krótkowłosy. Dużym zainteresowaniem cieszy się wśród białskich myśliwych hodowla dzikarzy i posokowców. Duża populacja dzików w okręgu

Spotkanie na białskim zamku (l. 60-te)

spowodowała, że polowania zbiorowe często są organizowane z udziałem podkładacza z psami. Polowania takie dostarczają myśliwemu wiele niezapomnianych emocji i wrażeń. Według danych z 2010 roku myśliwi w okręgu posiadali 231 psów ras myśliwskich.

Strzelectwo

Wyszkolenie strzeleckie myśliwego było zawsze ważnym elementem łowiectwa. Okręg bialski przez długie lata borykał się z problemem, jakim był brak odpowiedniej strzelnicy myśliwskiej. Długie lata korzystano ze strzelnicy wojskowej w Grabanowie oraz na lotnisku w Białej Podlaskiej. Korzystano również ze strzelnicy w okolicach Parczewa, Marynina, Dubicz oraz w Kobylanach koło Terespoła. Pierwsze reprezentacje wojewódzkie z bialskiego związku korzystały ze strzelnic w Radomiu a nawet Łodzi. Później

Na zawodach w Kaliszu (1979 r.)

przez wiele lat korzystano, ze strzelnicy w Balach k. Siedlec. Zdawano sobie sprawę, że dalsze popularyzowanie strzelectwa myśliwskiego uwarunkowane jest wybudowaniem nowoczesnej

Na zawodach w Balach k. Siedlec

strzelnicy. Po wielu latach starań w dniu 23 czerwca 2007 roku otwarto nowoczesną strzelnicę w Hrudzie k. Białej Podlaskiej. Uroczystości otwarcia strzelnicy połączone były z obchodami jubileuszu 30-lecia bialskiej organizacji łowieckiej.

Komisja Strzelecka działająca przy ORŁ corocznie pomaga w organizacji szkoleń

strzeleckich w kołach łowieckich połączonych ze współzawodnictwem strzeleckim. Corocznie organizowane są zawody różnej rangi tj. Okręgowe Mistrzostwa w Strzelaniach Myśliwskich w Klasie Powszechnej, Mistrzowskiej i Otwartej, czy Konkursy Strzeleckie Zarządów Kół, Zawodów o puchar Komisji Strzeleckiej oraz Zawodów

Liga Strzelecka na strzelnicy w Hrudzie (2012 r.)

o puchar Prezesa ORŁ i Łowczego Okręgowego. Zawody były zawsze organizowane bezpiecznie i z dużą oprawą organizacyjną. Od połowy lat 80-tych były zauważalne w kraju pierwsze sukcesy strzeleckie bialskich myśliwych. Prekursorami strzelectwa myśliwskiego w bialskim związku byli: Marian Kokoszkiewicz, Piotr Gruszczyński, Józef Maksymowicz i Janusz Bronikowski. Najlepsi uzyskali klasę mistrzowską oraz zdobywali Wawrzyny Strzelectwa Myśliwskiego.

Myśliwi z klasą mistrzowską w okręgu:

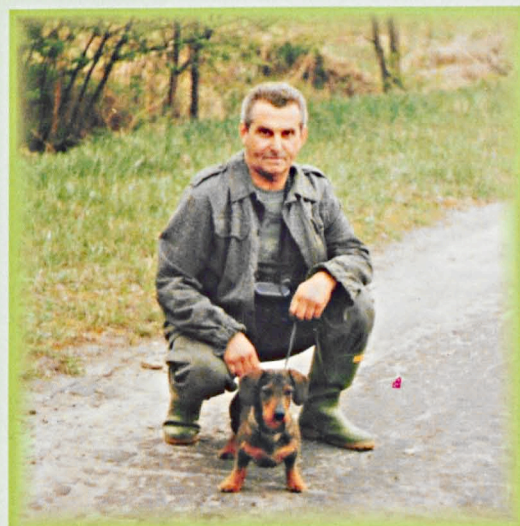
1. Marian Kokoszkiewicz
2. Janusz Bronikowski
3. Piotr Gruszczyński
4. Jan Głowacki
5. Aleksander Kompa
6. Kazimierz Wąsowski
7. Zbigniew Wrzaszcz
8. Robert Kotyra
9. Andrzej Urban
10. Waldemar Matyjaszczyk
11. Zbigniew Szewczuk
12. Zdzisław Trochonowicz
13. Krzysztof Wąsowski
14. Jarosław Kalinowski
15. Leon Świentuchowski
16. Piotr Matyjaszczyk
17. Jerzy Wójciuk
18. Jerzy Gochnio
19. Krzysztof Borysiuk
20. Witold Witkiewicz
21. Rafał Kawęcki

Najlepsi zawodnicy uczestniczyli w ogólnopolskich zawodach strzeleckich tj. Mistrzostwa Polski PZŁ w Strzelaniach

Wierny towarzysz

Wierny towarzysz

Budowa i otwarcie strzelnicy w Hrudzie

Budowa i otwarcie strzelnicy w Hrudzie

Na zawodach w Poznaniu

Myśliwskich, Mistrzostwa Mistrzów Strzelectwa Myśliwskiego, Mistrzostwa Województwa Lubelskiego, czy Turnieju Chmielakowym w Chełmie.

Janusz Bronikowski

Marian Kokoszkiewicz

Kultura Łowiecka

Od samego początku działalności Wojewódzkiej Rady Łowieckiej swoją działalność prowadziła Komisja Etyki, Tradycji, Kultury i Odznaczeń Łowieckich. Członkowie Komisji zdawali sobie sprawę z bogatej przeszłości i długiej historii łowiectwa na Podlasiu i wspaniałej kultury, jaka przez te czasy została wypracowana

Sztandar ORŁ w Białej Podlaskiej

i ugruntowana. Od pierwszych lat działalności duży nacisk kładziono na nawiązywanie kontaktów z Ligą Ochrony Przyrody. Udzielano się w różnych

Wigilia w bialskim związku

konkursach szkolnych o tematyce związanej z polską fauną i florą. Organizowano również wycieczki dla myśliwych, np. do Białowieży. Współcześnie podstawowymi jednostkami organizacyjnymi kultywującymi tradycje łowieckie

Spotkanie z z Tradycją i Kulturą Łowiecką. Zwierzyniec 2011 r.

są koła łowieckie. Spośród 15 kół w okręgu 9 z nich posiada sztandar, który jest znakiem danej zbiorowości jest symbolem wysokiego stopnia skupienia się jego członków wokół idei,

zewnętrznym świadectwem zorganizowanego funkcjonowania. Sztandar Okręgowa Rada Łowiecka w Białej Podlaskiej otrzymała w 2007 roku

Wystawa na bialskim zamku KŁ Nr 18 (2009 r.)

podczas obchodów 30 lecia bialskiej organizacji. Wiele kół ma swoje godła i oznaki. Wyrazem przywiązania do kultury, w tym do historii jest sporządzanie kronik koła i opracowywanie jubileuszowych monografii. Aktualnie 7 kół łowieckich ma opracowaną monografię. Dobrym przykładem propagowania łowiectwa jest również wydawany przez KŁ "Dąbrowa" w Białej Podlaskiej rocznik pt. "Z Podlaskiej Dąbrowy".

Okazją do podsumowania działalności koła, przedstawienia jej dorobku, historii, jest jubileusz powstania koła. Uroczystości te poprzedzane są mszą św. Najczęściej mszę celebrują duchowni z miejscowych parafii jak też na uroczystość zapraszany jest kapelan PZŁ diecezji siedleckiej ks. Marek Antonowicz. Często uroczystościom towarzyszy otwarcie wystawy, na której eksponowane są trofea myśliwskie, dorobek prac artystycznych jak: obrazy, fotografie czy rzeźby o motywach łowieckich. Z tej okazji odsłaniana jest również tablica pamiątkowa (obelisk), poświęcane są nowo pobudowane kapliczki myśliwskie Św. Huberta czy Św. Eustachego. Zasłużeni myśliwi odbierają nagrody i wyróżnienia w postaci między innymi odznaczeń łowieckich. Na jubileuszu nie brakuje gości zaproszonych, myśliwych z innych kół, osób wspierających łowiectwo. Jubileusz zawsze kończył wspaniałe z organizowany bal myśliwski. Myśliwi na uroczystościach tych występują w mundurach myśliwskich. W ostatnich latach zauważalnym stało się, że myśliwi coraz więcej uwagi przywiązują do właściwego stroju myśliwskiego jak też języka łowieckiego. Dobrym zwyczajem na balach było przyozdobienie stołu ludowego wyrobami z dziczyzny i myśliwskimi nalewkami. Nie brakuje w okręgu osób, miłośników dobrej podlaskiej kuchni. Prym tu wiodą państwo Danuta i Stanisław

Wyświęcenie sztandaru KŁ Nr 79 Knieja w Radzynie Podlaskiej (2010 r.)

Pietrusikowie z Kodnia. Ich potrawy z dziczyzny czy nalewki, zaczerpnięte często z dawnych kulinarnych przepisów możliwych i drobnej szlachty podlaskiej rozślawiły podlaską kuchnię daleko poza granice okręgu.

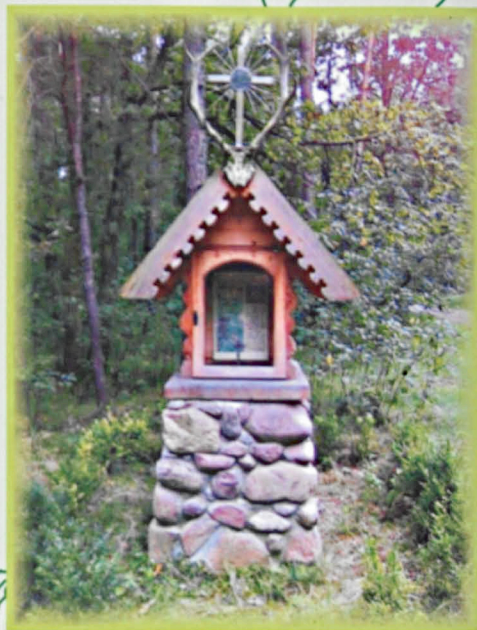
Wspomniane wystawy łowieckie stały się w środowisku myśliwskim nieodzownym elementem propagowania łowiectwa. Pierwsza

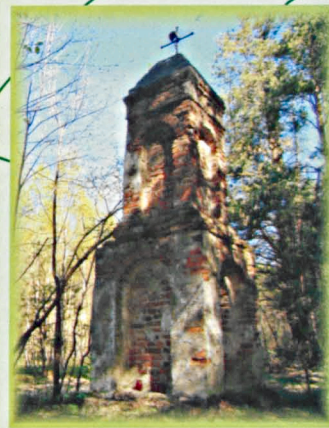
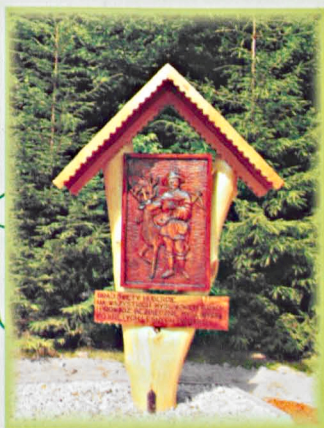
Danuta i Stanisław Pietrusikowie

wystawa powojenna została zorganizowana już w 1948 roku. Do najciekawszych wystaw, jakie organizowano na Podlasiu zaliczyć należy: zorganizowaną w 1976 roku w Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej, mieszczącym się na bialskim zamku, wystawę poświęconą broni myśliwskiej XIII-XIX wieku. Nie zabrakło również eksponatów trofeów myśliwskich. W lutym 2009 roku zorganizowana została wielka wystawa "Pojedziemy na łów" przez Białskie Towarzystwo Łowieckie z okazji 90-lecia swojej działalności.

Ku czci Św. Huberta i Św. Eustachego

Ku czci Św. Huberta i Św. Eustachego

Jedną z form turystyki aktywnej jest jeździectwo. Na Podlasiu bardzo popularne są tradycje jeździeckie. Coraz częściej organizowana jest przy okazji obchodów Św. Huberta tradycyjna pogoń za lisem. W czasach "władzy ludowej" ta tradycja znacznie "przycichła". Ciekawostką jest, że w 1978 roku w Holi k. Białej Podlaskiej zorganizowana została pogoń za lisem. W święcie tym udział wzięli Klub Jeździecki z Białki i bialscy myśliwi. Spotkanie zakończyło tradycyjne ognisko. Podkreślono w ten sposób wspiane tradycje łowieckie i jeździeckie na Podlasiu. W 2001 roku w Kodniu nad Bugiem zorganizowane zostały wojewódzkie obchody Św. Huberta (okręgów - bialskiego, chełmskiego, lubelskiego i zamojskiego). Uroczystości zgromadziły wiele osób: myśliwych i gości zaproszonych. Na placu dawnego zamku Sapichów rozpoczęto tradycyjną gonitwę za lisem. Dalsze spotkania towarzyskie były dobrą okazją do poznania bogatej historii Kodnia. Tradycyjna pogoń za lisem odbywają się również w Kostomłotach nad Bugiem czy w Janowie Podlaskim.

Praca z młodzieżą szkolną była ważnym punktem dla bialskiego związku mającą na celu edukację młodzieży w zakresie między innymi

Janusz Miłosz z córką Katarzyną na Hubercie w Kodniu (2001 r.)

kół łowieckich prowadzi współpracę z 35 szkołami. Dobrym przykładem takiej współpracy było otwarcie przy leśnictwie Kłoda w Żalutyniu Muzeum Przyrodniczego. Wokół leśniczówki wytyczone zostały szlaki wędrówek

Hubertus w Janowie Podlaskim (2004 r.)

ochrony zwierząt wolno żyjących, walki z kłusownictwem czy też dokarmiania w okresach ochronnych. Aktualnie okręg za pośrednictwem

przyrodniczych. Chętnie miejsce to odwiedza młodzież nie tylko ze szkół najbliższych miejscowości, ale również z dalszych okolic.

Uznaniem i wyróżnieniem myśliwego za jego wkład w rozwój łowiectwa jest nadanie odznaczenia łowieckiego. Aktualnie 19 myśliwych z okręgu posiada nadane najwyższe odznaczenie łowieckie ZŁOM. Medal Św. Huberta nadawany za zasługi w zakresie szerzenia kultury, etyki i tradycji łowieckiej posiada 3 myśliwych. Odznaczonych Złotym Medalem Zasługi Łowieckiej jest 56 myśliwych, Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckiej 145 myśliwych, zaś 382 myśliwych posiada Brązowy Medal Zasługi

Wycieczka przedszkolaków do bialskiego związku

Łowieckiej. Medalem Za Zasługi dla Łowiectwa Lubelszczyzny odznaczono 54 myśliwych. Ponadto Medalem 50-lecia członkostwa w PZŁ odznaczono 35 myśliwych.

Okręgowe odznaczenie
Zasłużony dla Łowiectwa Białkopodlaskiego

W 2012 roku Okręgowa Rada Łowiecka podjęła uchwałę w sprawie nowego medalu - Zasłużony dla Łowiectwa Białkopodlaskiego. Opracowany i zatwierdzony został regulamin nadania okręgowego odznaczenia oraz powołana została Kapituła Medalu pod przewodnictwem Witolda Wójtowicza.

Członkowie Komisji Etyki, Tradycji i Odznaczeń Łowieckich ORŁ w Białej Podlaskiej

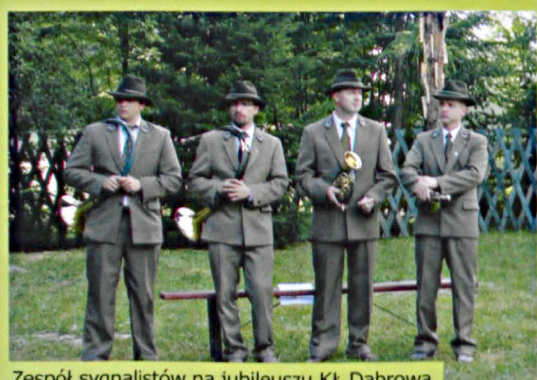
Myśliwi z bialskiego okręgu przywiązują dużą wagę do sygnałów łowieckich. W 1999 roku po raz pierwszy okręg był reprezentowany na Ogólnopolskim Konkursie Sygnalistów Myśliwskich "O Róg Wojskiego". Okręg

Robert Kopacz na konkursie sygnalistów w Augustowie

reprezentowali Robert Kopacz, Stefan Iwaszko i Stefan Łojewski. W okręgu organizowano kursy dla trębaczów, gdzie w szkoleniu brało udział co najmniej 2 myśliwych z każdego koła. W efekcie każde koło posiada w swoich szeregach co najmniej 1 sygnalistę.

Kultura łowiecka jest swoistym nawiązaniem do przeszłości i dawnych znamienitych tradycji łowiectwa, jest częścią kultury narodowej. Bialska organizacja bardzo aktywnie działała na polu krzewienia kultury łowieckiej. Najlepszym dowodem uznania jest wyróżnienie bialskiego okręgu PZŁ nagrodą "Wawrzyn Podlasia". Liczne organizowane spotkania, uroczystości czy to z okazji świąt

Zespół sygnalistów na jubileuszu KŁ Dąbrowa

Na uroczystościach święta ludowców w Drelowie

państwowych czy kościelnych tj. spotkania wigilijne noworoczne z myśliwymi w bialskim związku, uroczystości niepodległościowe, gdzie myśliwi występują w pocztach sztandarowych. Czy chociażby skromne spotkania z okazji Dnia Kobiet z paniami polującymi i działającymi na rzecz

Wigilia - seniorzy w związku

Podczas spotkania z seniorami (2010 r.)

Bronisław Komorowski na jubileuszu KŁ nr 18. Biała Podl. 2009 r.

Podczas święta Niepodległości w Malowej Górze

50-lecie członkostwa w PZŁ. Od lewej: Stanisław Marczuk, Adolf Martyniuk, Radosław Mroczkowski.

łowiectwa okręgu czy też z seniorami to dobre przykłady, że bialski związek jest aktywny, że łowiecka tradycja na Południowym Podlasiu rozwija się, że wreszcie wśród podlaskiego społeczeństwa myśliwy jest

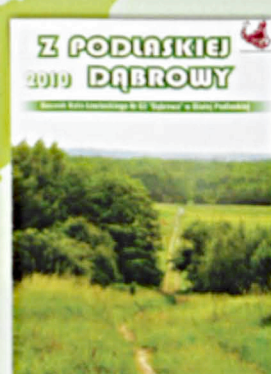
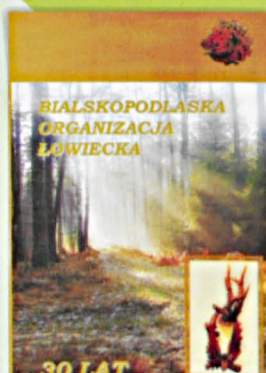
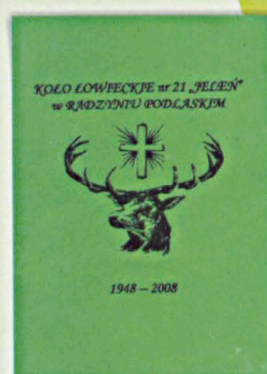
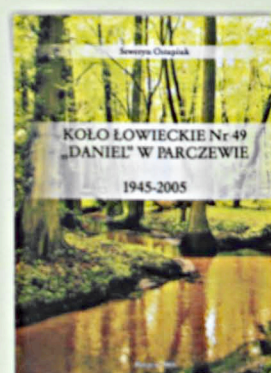
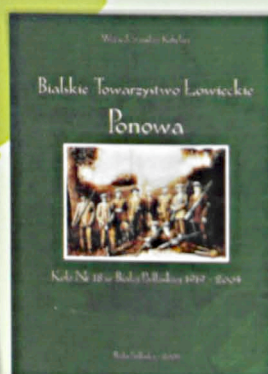
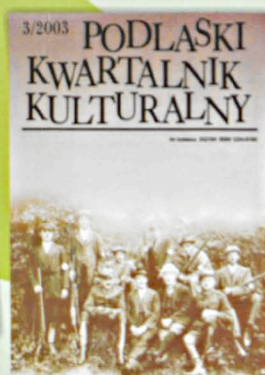

Spotkanie z młodzieżą w kniei. Prowadzi Antoni Sacharuk z KŁ Nr 63.

postrzegany z szacunkiem. To otwiera dobre perspektywy na lepszą przyszłość. Tradycje i więzi łączące myśliwych, wysokie walory etyczne, poczucie odpowiedzialności za środowisko naturalne, to cechy, które charakteryzują podlaskich myśliwych.

Publikacje w okręgu

Medal Św. Huberta

Odznaczeni w białskim okręgu

Maciej Falkiewicz

Bernard Kowalczyk

Wojciech Stanisław Kobylarz

Złom - najwyższe odznaczenie łowieckie

Odznaczeni w bialskim okręgu

Jan Gustaw Jesionowski

Aleksander Witt Kompa

Mieczysław Jastrzębski

Ryszard Gierliński

Antoni Koziół

Janusz Wardak

Lubomir Mańko

Włodzimierz Podolec

Andrzej Romanowski

Eugeniusz Szczepaniuk

Jan Czarnecki

Kazimierz Kaznowski

Stanisław Koczkodaj

Arkadiusz Krasa

Piotr Kalicki

Paweł Ligaj

Stanisław Marczuk

Jan Okruch

Adolf Martyniuk

Henryk Netczuk

Piotr Gruszczyka

Bialskie Towarzystwo Łowieckie KŁ nr 18

KŁ nr 49 "Daniel"

WKŁ "Czata"

Odznaczeni Złotem

Arkadiusz Krasa, urodził się w 1941 roku w Jagodno. Absolwent Wyższej Szkoły Rolniczej, Wydziału Leśnego w Poznaniu, pracownik w Nadleśnictwach, Pisanica, Elk, Strzelce, Biała Podlaska i Chotyłów, gdzie był nadleśniczym po reaktywacji tego nadleśnictwa w 1992 roku. Członek PZŁ od 1971 roku, członek KŁ Nr 1 w Otwocku, długoletni wiceprezes/prezes tego koła, przewodniczący (pełniona funkcja społecznie) Zarządu Wojewódzkiego PZŁ w Białej Podlaskiej (1983-1986), sekretarz WRŁ (ORŁ) w latach 1990-2005, wieloletni przewodniczący i członek Komisji Wyceny Trofeów Łowieckich i Komisji Hodowlanej. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Eugeniusz Szczepaniuk, urodził się w 1928 roku w m.

Turów. Członek PZŁ od 1957 roku, członek KŁ Nr 7 Knieja w Lublinie (oraz KŁ Nr 79 "Knieja" w Radzynie Podlaskim), łowczy koła (1972-1986, 1992-1995), przewodniczący Komisji Rewizyjnej (1969-1971), członek Komisji Rewizyjnej (1966-1968), członek Powiatowej Rady Łowieckiej w Radzynie Podlaskim (1971-1973). Członek WRŁ w Białej Podlaskiej (1975-1990). W 2008 roku odznaczony Złotem.

Henryk Netczuk, urodził się w 1942 roku w Międzyrzeczu Podlaskim. Członek PZŁ od 1970 roku, członek KŁ Nr 26 w Międzyrzeczu Podlaskim, prezes koła (1990-1998), sekretarz koła (1979 - 1985), podłowczy koła (2010 nadal), członek WRŁ (1995-2000), członek ORŁ (2005-nadal), z-ca przewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego PZŁ w Białej Podlaskiej (1990-1995), członek Zarządu Okręgowego PZŁ (2000-2005) przewodniczący Komisji Strzeleckiej przy WRŁ w Białej Podlaskiej (1996-2000), przewodniczący Komisji Strzeleckiej przy WRŁ w Białej Podlaskiej (2010 - nadal), W 2010 roku odznaczony Złotem.

Lubomir Mańko urodził się w 1937 roku w Jabłoni, zmarł w 2011 roku. Członek PZŁ od 1970 roku. Członek KŁ "Jeleń" w Radzynie Podlaskim, prezes koła (1975-1984, 2010-2011), łowczy koła (1989-2010). Sekretarz Powiatowej Rady Łowieckiej 1972-1976, Członek WRŁ (ORŁ) w Białej Podlaskiej (1976-2000), Interesował się trofeistyką, aktywnie działał w Komisji Hodowlanej. W 2007 roku odznaczony Złotem.

Andrzej Romanowski, urodził się w 1938 roku w Radzynie Podlaskim, syn Antoniego Romanowskiego (1901-1985) - zasłużonej postaci radzyńskiego łowiectwa, członka PZŁ od 1923 roku, założyciela Radzyńskiego Klubu Myśliwskiego. Członek PZŁ od 1970 roku, łowczy koła (1986-1992,

Odznaczeni Złotem

1995-2005), sekretarz koła (1970-1978), członek WRŁ w Białej Podlaskiej (1990-1995). W 2008 roku odznaczony Złotem.

Antoni Koziół, urodził się w 1936 roku w m. Rusiły. Członek PZŁ od 1968 roku, członek KŁ Nr 76 "Jeleń" w Parczewie, prezes koła (1992-1995), łowczy koła (1981-1992, 1995-2010), sekretarz koła (1974-1981), przewodniczący Komisji Rewizyjnej Koła, członek WRŁ (ORŁ) (1991-1995, 2000-2010). W 2006 roku odznaczony Złotem.

Stanisław Marczuk, urodził się w 1931 roku w Koroszczynie. W latach 1984-1990 wicewojewoda białkopodlaski (sprawował nadzór nad rolnictwem, leśnictwem i łowiectwem), dyrektor Kombinatu

Rolnego w Koroszczynie (1971-1984), Członek PZŁ od 1955 roku, członek KŁ Nr 63 "Dąbrowa" w Białej Podlaskiej, prezes koła (1958-1962), łowczy koła (1963-1964), długoletni członek Komisji Rewizyjnej (przewodniczący w latach 1975-1986), członek WRŁ w Lublinie (1968-1975), Łowczy Powiatowy (1966-1968), członek WRŁ w Białej Podlaskiej (1981-1990), skarbnik w Zarządzie Wojewódzkim w PZŁ w Białej Podlaskiej. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Ryszard Gierliński, urodził się w 1942 roku. Absolwent Akademii Rolniczej w Lublinie. Członek PZŁ od 1977 roku, członek KŁ Nr 76 "Jeleń" w Parczewie prezes koła (1986-1990, 2000-2006), łowczy koła (1990-1995), z-ca przewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego PZŁ w Białej Podlaskiej (1982-1990), wiceprezes WRŁ (ORŁ) w Białej Podlaskiej (1990-2006), członek ORŁ w Białej Podlaskiej (2006 nadal), członek Głównej Komisji Rewizyjnej (2000-2002), sekretarz GKR (2003-2005), przewodniczący GKR (2005 nadal), delegat na XVII, XVIII, XIX i XX Krajowy Zjazd Delegatów PZŁ. Odznaczony Złotem.

Stanisław Koczkodaj, urodził się w 1931 roku

w m. Terebela. Członek PZŁ od 1964 roku, członek KŁ Nr 15 "Ostoja", łowczy koła (1978-1995). Postać niezwykle, myśliwy o wysokiej etyce, kulturze, wychowanek wielu pokoleń myśliwych. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Jan Okruch, urodził się w 1949 roku w m. Narol, zmarł w 2009 roku. Absolwent Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej w Krakowie. Członek KŁ "Darz Bór" w Lublinie. Nadleśniczy w Sarnakach w latach 1984-1994, 1997-2002, 2006-2009. Był również szefem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie dwukrotnie - w latach 1994-1997 i 2002-2006. W latach 1986-1990 był wiceprzewodniczącym

Odznaczeni Złotem

Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody w Białej Podlaskiej, a potem jej przewodniczącym. Przy jego wsparciu powstał Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu w 1994 roku został utworzony Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu. W 2009 roku odznaczony Złotem.

Piotr Gruszcza, urodził się w 1937 roku w m. Zembrzyce, ppłk pilot. Członek PZŁ od 1963 roku, obecnie członek WKŁ Nr 127 "Łoś" w Białej Podlaskiej, prezes koła (1969-1972, 1983-1985), łowczy koła (1972-1977), przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego (Okręgowego) PZŁ w Białej Podlaskiej (1986-2005). Pasjonat strzelectwa myśliwskiego. W roku 1978 razem z Marianem Kokoszkiewiczem wybudował na lotnisku w Białej Podlaskiej pełnowymiarową strzelnicę myśliwską, na której były prowadzone treningi a nawet rozgrywane Mistrzostwa w Strzelectwie Myśliwskim województwa białkopodlaskiego. Był inicjatorem budowy Strzelnicy Myśliwskiej w Hrudzie. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Janusz Wardak, urodził się w 1942 roku w m. Baranów.

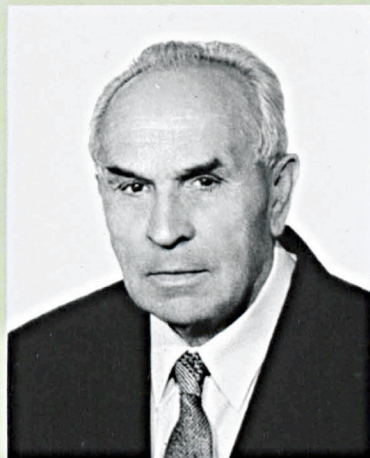

Członek PZŁ od 1972 roku, członek KŁ Nr 79 "Knieja" w Radzynie Podlaskiej, nieprzerwanie od 1972 roku skarbnik koła nr 79 Knieja w Radzynie Podlaskiej, oraz nieprzerwanie od 1978 roku członek (przewodniczący) Wojewódzkiej Komisji Rewizyjnej a następnie OKR. W 2005 roku odznaczony Złotem.

Jan Czarnecki, urodził się w 1949 roku w Zabiele k. Radzyna Podlaskiego. Absolwent UMCS w Lublinie, Członek PZŁ od 1977 roku, długoletni prezes i łowczy KŁ Nr 15 Ostoja" w Białej Podlaskiej, członek (z-ca) WRŁ (ORŁ)

(1986-2005), członek ZO PZŁ w Białej Podlaskiej (2005), długoletni członek i przewodniczący Komisji Hodowlanej. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Adolf Martyniuk, urodzony w 1920 roku, zmarł w 2010 roku Ojciec Aleksander był leśnikiem na terenie Rosji. Tuż po wojnie zakładał Spółdzielnię Samochodową (późniejszy PZM) będąc długoletnim pracownikiem i kierownikiem. Członek PZŁ od 1946 roku. Jeden z członków komisji reaktywującej po wojnie działalność Bialskiego Towarzystwa. Długoletni członek zarządu KŁ Nr 18 (łowczy koła: 1979-82), Przewodniczący Komisji Rewizyjnej (2000-2004) Członek zespołu sędziowskiego przy Zarządzie Wojewódzkim (Okręgowym) PZŁ (1985-1994). W 2007 roku odznaczony Złotem.

Odznaczeni Złotem

Aleksander Witt Kompa

urodził się w 1950 roku. Członek PZŁ w 1983 roku, członek KŁ Nr 18 w Białej Podlaskiej, prezes koła (1992-2000), łowczy koła (1990-1992), sekretarz koła (1987-1990), prezes WRŁ (ORŁ), (1990-2010) w Białej Podlaskiej, członek (przewodniczący) Komisji Strzeleckiej WRŁ (1986-1990), członek Naczelnej Rady Łowieckiej (krótko również wiceprzewodniczącym), (1995-2010). Członek Głównej Komisji Kynologicznej (1985-1995). Od 2000 roku przewodniczący Wojewódzkiego Sejmiku Łowieckiego w Lublinie (2000-2005). Członek Kapituły Odznaczeń Łowieckich (2000-nadal, przewodniczący - 2001-2010). Był również członkiem Rady Nadzorczej Łowca Polskiego. Pasjonat strzelectwa myśliwskiego, zdobywca 7 Wawrzynów. W 2004 roku odznaczony Złotem.

Jan Gustaw Jesionowski, urodził się w 1927 roku w Krępe,

zmarł w 2006 roku. Członek PZŁ od 1949 roku, członek KŁ nr 39 "Miś" w Kocku, członek KŁ Nr 63 "Dąbrowa" w Białej Podlaskiej (krótko (1956-1957), członek Zarządu Powiatowego Ośrodka Hodowlanego Bazańta w Feliksówce, przewodniczący Powiatowej Komisji Łowieckiej przy Prezydium PRN w Radzynie Podlaskim (1961-1966), członek Komisji Rewizyjnej WRŁ w Białej Podlaskiej (1986-1990), członek WRŁ i ORŁ (1990-1993, 1997/1999, 2000-2005), członek Komisji Etyki i Tradycji Łowieckiej. W 2002 roku odznaczony Złotem.

Kazimierz Kaznowski, urodził się w 1942 roku w Białce k. Parczewa. Absolwent SGGW w Warszawie, leśnik, pracował w Nadleśnictwie Rudka (białostockie) oraz Nadleśnictwie Wisznice. Członek PZŁ od 1974 roku, członek KŁ Nr 49 "Daniel" w Parczewie, wieloletni prezes koła (32 lata), łowczy koła (od 2005 r. nadal), członek WRŁ (ORŁ) (1990-2010), członek Komisji Hodowlanej. W 2010 roku odznaczony Złotem.

Piotr Kalicki, urodził się w 1928 roku, zmarł w 2007 roku. Posiadał wykształcenie Pedagogiczne. Członek PZŁ od 1956 roku, członek KŁ Nr 1 "Basior" w Łosicach, prezes koła (1967-1995), przewodniczący Powiatowej Rady Łowieckiej (1961-1975), przewodniczący Komisji Szkoleniowej (1961, 1995), członek WRŁ (1981-2005). Odznaczony Złotem.

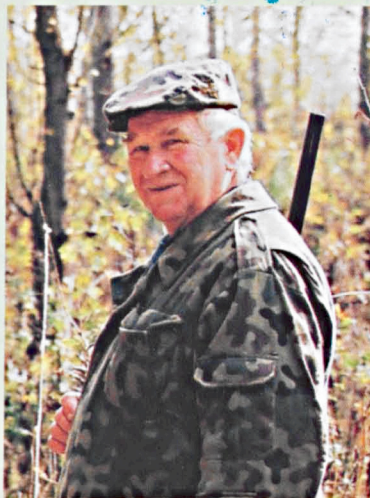
Paweł Ligaj, urodził się w 1950 roku w Lublinie, zmarł w 2008 roku. Długoletni leśnik, nadleśniczy Nadleśnictwa Biała Podlaska. Członek PZŁ od 1971 roku, członek KŁ Nr 18 w Białej Podlaskiej, członek Zarządu Okręgowego (2005-2008). W 2008 roku odznaczony Złotem.

Odznaczeni Złotem

Mieczysław Jastrzębski, urodził się w 1925 roku. Zmarł w 2011 roku. Członek PZŁ od 1959 roku, członek KŁ Nr 46 "Daniel" w Parczewie, wieloletni członek zarządu koła, członek Powiatowej Rady Łowieckiej w Parczewie od 1966 roku, członek WRŁ w Białej Podlaskiej (1976-1983). Koncentrował

swoją działalność na rozwoju zwierzyny grubej oraz introdukcji bażanta. W 2010 roku odznaczony Złotem.

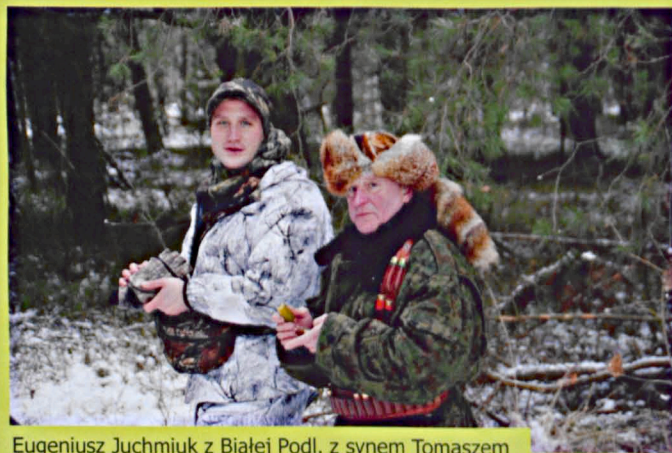

Włodzimierz Podolec, urodził się w 1937 roku w Romanowie, z zawodu rolnik.

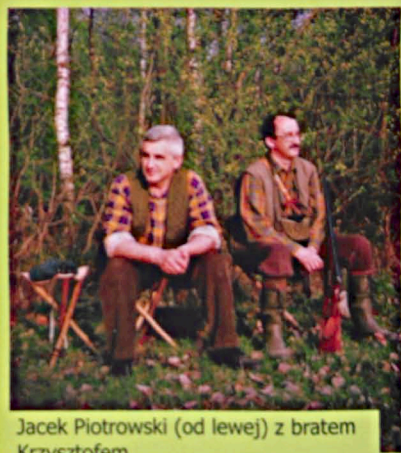
Członek PZŁ od 1961 roku, członek KŁ Nr 22 Darzbór w Warszawie, w latach 60-tych strażnik łowiecki i hodowca bażantów, łowczy koła (1970-2005). W 2008 roku odznaczony Złotem.

W kręgach rodzinnych

Eugeniusz Juchmiuk z Białej Podl. z synem Tomaszem

Jacek Piotrowski (od lewej) z bratem Krzysztofem

Henryk Netczuk z Międzyrzecza Podl. z rodziną

Piotr (od lewej), Grzegorz i Tomasz Sylwesiukowie

Na wystawie łowieckiej

Roman Łaszuk z dziećmi

Łowiectwo i przyroda podlaska w sztuce

Człowiek zawsze starał się zatrzymać w czasie wyniesione z pól i kniei przeżycia emocjonalne. Poczynając od jaskiniowych malowideł poprzez stulecia twórczości do czasów współczesnych, motywy przyrodniczo - łowieckie zawsze były obecne w literaturze i sztuce. Objawiało się to poprzez malarstwo, pisarstwo, rzeźbę czy też popularną dziś zdobyczą techniki, jaką jest fotografia.

Wśród Podlasiaków znajdujemy wiele osób, które oddawały się swoim pasjom czerpiąc natchnienie z otaczającej przyrody. Wiele prac dla tego regionu poświęcił wspomniany Marcin Matuszewicz (1714-1773), był synem ziemianina z województwa brzesko-litewskiego. Jako pisarz grodzki brzeski wysługiwał się możnym panom: Sapiehom, Radziwiłłom, Czartoryskim, Flemingowi. W "Pamiętnikach..." było wiele wzmianek o miejscowościach z Podlasia: Białej, Janowie, Konstantynowie, Kodniu, Pratulinie. Z Podlasia pochodził Tomasz Święcki (1774-1837). Za Królestwa Kongresowego był mecenasem przy Sądzie Najwyższym w Warszawie. W swoim dziele "Opis starożytnej Polski" (1816) zamieścił wiele informacji o miejscowościach z tego regionu. Wiele czasu spędzał w Neplach Julian Ursyn Niemcewicz (1757-1841) urządzając przy tym wycieczki krajoznawcze po Podlasiu. Interesującą nas tematykę odnajdujemy w jego dziełach pt. "Podróże historyczne po ziemiach polskich między rokiem 1811 a 1828 odbyte", oraz w "Pamiętnikach historycznych". Wspomniany Józef Ignacy Kraszewski też wiele miejsca w swoich dziełach poświęcił rodzinnemu Podlasiu. W powieści "Dola i niedola" (1864) zamieścił opis krajobrazu nadbużańskiego. "Nadbużna okolica podlaska nie jest ani piękna, ani wesoła, ale tęsknie poważna i pokochać się w niej można, byle się tu lat kilka przybyło. Szerokie pasy lasów odgradzają ten kąt od świata; nizina płaska jak morze ciągnie się błotami, borami, wydrami poprzerzynana. Nigdzie oko nie może z niej wybiec daleko, niebo zdaje się tu niżej opuszczać i tulić ten kraj ciszy, wśród którego płaczliwie odzywają się głosy ptactwa błotnego i szum nieustanny pacierzy drzew, które szepczą po cichu jakby modlitwę chór zakonny". W Cieleśnicy urodził się Adam Rzązewski (1844-1885), historyk literatury i publicysta. Kształcił się w Białej i Lublinie. Był między innymi współpracownikiem redakcji Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego. W Białej (Podlaskiej) urodził się Julian Bartoszewicz (1821-1870), historyk. Z pracy "Zamek Bialski" dowiadujemy się jak wyglądało życie w Białej w czasach Radziwiłłowskich.

Z Podlasiem był związany Stefan Grodzicki (1920-1984). W wydany po jego śmierci zbiorze wierszy, wspomnień i opowiadań pt. "Moje

Rzeźba Św. Huberta z Kapliczki w Konstantynowie

Podlasie poezja i proza", poznajemy jego zamiłowania do wędrówek i poznawania historii podlaskiej ziemi; "Biała od południa otoczona jest ogromnym pasem borów, ciągnących się niemal nieprzerwane od Wólki Dobryńskiej aż po

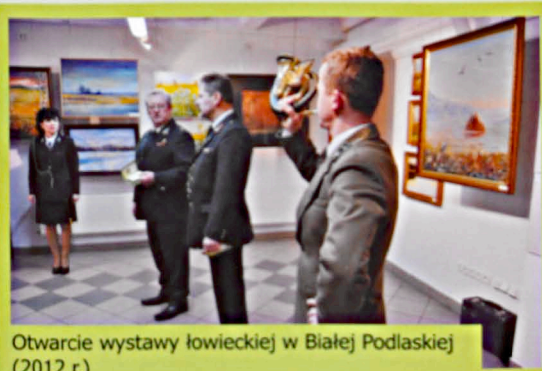
Rękodzieła Bronisława Maksymiuka

Międzyrzec. ... prawie wszystkie tamtejsze wioski zbudowane są na polanach leśnych. A same ich nazwy mówią jak powstały: Sokule, Surmacze, Puchacze ...Przypuszczam, że Radziwiłłowie, zapaleni myśliwi, osadzali w puszczy bialskiej, ludzi określonej profesji łowieckiej. Wiem z opowieści starego chłopca, że w Surmaczach osadzono przed wiekami sześciu osadników na sześciu włókach wyrwanych puszczy.

Surmacze - to ci, którzy grali na surmach trąbkach czy rogach myśliwskich. Sokule zamieszkiwali zapewne psiarczykowie, trzymający sfory ogarów myśliwskich." W Międzyrzeczu Podlaskim urodziła się Elżbieta Dzikowska, historyk sztuki, znana podróżniczka, która wspólnie z mężem Tony Halikiem zrealizowała około 300 filmów dokumentalnych z całego świata. Prowadziła popularny program telewizyjny "Pieprz i wanilia". W książce "Groch i kapusta" opisała swoje podróże po Polsce. Duży wpływ na jej dalsze życie wywarły uroki Podlasia, które jak wspominała były "jej kolebką".

Wielu artystów malarzy wywodzi się z Podlasia. W Wólce Dobryńskiej urodził się Tadeusz Jaroszyński (1862-1917), rysownik. Pracował dla "Tygodnika Ilustrowanego" i "Wędrowca", dziennikarz, nowelista, powieściopisarz. W pracach tych odnajdujemy również elementy Podlaskiej przyrody. W Czemiernikach urodził się Miłosz Kotarbiński (1854-1944), malarz, rysownik, krytyk artystyczny. Zajmował się między innymi malarstwem pejzażowym. Pozostawał pod dużym wpływem Jana Matejki. Z Podlasiem związany był Ludwik Antoni Maciąg (1920-2007), jeden z najlepszych współczesnych malarzy, pejzażystów i batalistów. Z Podlasiem związany był również Aleksander Próchnicki, białski malarz, regionalista. W Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej jest dostępny jego obraz "Puszcza Chotyłowska" (1925). Najslawniejszym rzeźbiarzem z Podlasia był

wspomniany August Zamoyski (1893-1970) urodzony w Jabłoni. "Urodziłem się na koniu w lesie. Zaczynałem, twarda i sroga (szczególnie dla siebie) matka moja, podczas раннего objazdu po majątku konno - powiła mnie w gajówce, a nie w szpitalu, przy pomocy wdowy po Mazurku, gajowym, zastrzelonym przez kłusownika" - tak opisuje artysta swoje początki. W Ortelu

Otwarcie wystawy łowieckiej w Białej Podlaskiej (2012 r.)

Królewskim urodził się Jan Kryński (1849-1890), rzeźbiarz medalier, pracował początkowo, jako drzeworytnik w "Tygodniku Ilustrowanym" a potem studiował rzeźbę w Petersburgu i Rzymie. Założył swój warsztat odlewniczy w Warszawie. W warsztacie tym powstały projekty dla złotych: figurki koni, popiersia portretowe i medaliony.

Nie brakuje współcześnie na Podlasiu osób, o duszy artysty, osób, które w swojej twórczości czerpią i szukają natchnienia z otaczającej ich podlaskiej przyrody. Słynne są

Autorzy wystawy łowieckiej w Białej Podlaskiej

w kraju plenery malarskie w Zaborku nad Bugiem, plenery malarskie w Stadninie Koni w Janowie Podlaskim. Często artyści swoje prace wystawiają w Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej. Muzeum posiada największą w Polsce kolekcję ikon (liczącą ponad 1400 obiektów), a także malarstwa poświęconego tematyce koni czystej krwi

Maciej Falkiewicz wśród swoich prac.

arabskiej. Nie brakuje również w środowisku białkopodlaskich myśliwych osób zajmujących się sztuką. Prym tu wiedzie Maciej Falkiewicz (ur.1942 r.), artysta malarz, członek Białskiego Towarzystwa Łowieckiego, odznaczony Medalem Św. Huberta. Zamieszkuje w Janowie Podlaskim gdzie w zabytkowym domu Ryttów prowadzi Dom Pracy Twórczej i Galerię Autorską. Jest

o tematyce łowieckiej. Dużym jego sukcesem było wystawienie dorobku artystycznego w Parczewie w 1997 roku pt. "Pejzaże i płaskorzeźby o tematyce łowieckiej", podczas której prezentował m.in. prace "Głowa daniela", "Św. Hubert". W 2010 roku zorganizował wystawę malarstwa i rzeźby pt. "Łowiectwo, natura, przyroda". Od 2002 roku bierze udział w organizowanym corocznie w Jabłoni plenerze Rzeźbiarskim Twórców Ludowych Lubelszczyzny im. Augusta Zamoyskiego. W Białej Podlaskiej, od wielu lat pasją malarską oraz wykonywaniem prac artystycznych w drewnie zajmuje się Bronisław Maksymiuk, członek Koła Łowieckiego "Dąbrowa". Wśród młodego pokolenia myśliwych nie brakuje osób o uzdolnieniach artystycznych, potrafiących dostrzec piękno Podlaskiej przyrody, przelać na płótno, uwiecznić w drewnie, lub utrwalić na zdjęciach. W 2010 roku przy Komisji Etyki, Tradycji i Odznaczeń Łowieckich zawiązała się grupa myśliwych, których celem jest pokazanie swojego dorobku dla ogółu społeczeństwa. W efekcie w dniu 3 marca 2012 roku w galerii w Białskim Centrum Kultury na zamku Radziwiłłów w Białej Podlaskiej otwarta została "I wystawa twórczości artystycznej członków PZŁ okręgu Biała Podlaska" pt. "Myśliwi nie tylko polują". Prace swoje prezentowali: Bronisław Maksymiuk (obraz - olej), Tadeusz Cieślak (obraz - olej), Stanisław Książek (obraz - olej), Henryk

Obrazy z wystawy łowieckiej w Białej Podlaskiej (2012 r.)

współorganizatorem wielu janowskich plenerów. Organizował swoje wystawy w Polsce i za granicą. Zajmuje się ponadto hodowlą koni i nauką jazdy konnej. Od 2000 roku rokrocznie organizuje w Janowie Podlaskim imprezy konne na Dzień Św. Huberta. W Parczewie zamieszkuje Zdzisław Trochonowicz członek Koła Łowieckiego "Jeleń" w Parczewie. Oprócz strzelectwa myśliwskiego, jego wielką pasją jest malarstwo i rzeźba. Wykonuje płaskorzeźby, chętnie pracuje nad rzeźbami

Marciniuk (obraz - olej i fotografia), Zdzisław Trochonowicz (rzeźba - drewno i gips i obraz), Krzysztof Daniluk (rzeźba drewno i obraz), Marian Kiryk (fotografia), Wojciech Kobylarz (fotografia) i Ryszard Czarnog (obraz olej, akryl, pastele, węgiel oraz fotografia). Wystawa licznie zwiedzana była przez białskie społeczeństwo. Ukazano w ten sposób jeszcze jedną, nie zawsze znaną, kartę aktywności myśliwych z Południowego Podlasia.

Koła Łowieckie - macierzyste

Koło Łowieckie Nr 1 "Basior" w Łosicach

Koło założone zostało w Łosicach w 1956 roku przyjmując nazwę "Podlasie". Założycielami koła byli: Marian Bogucki, Wiktor Wróblewski, Józef Maksymowicz, Stefan Bialek, Piotr Kalicki, Zbigniew Huczek, H. Kucewicz, J. Piotrowski, J. Kaczyński, H. Rumik, S. Paradyszczyk, M. Czuryło, S. Śmieciuch, S. Kuczaba, B. Uziębło, S. Raczuk, K. Łukaszuk. W roku 1959 koło liczyło 23 członków. W 1972 roku nastąpił podział Koła. Utworzono KŁ Nr 1 "Podlasie" oraz KŁ Nr 2 "Podlasie". W 1984 roku koło przyjęło nazwę Basior". W 2006 roku koło obchodziło jubileusz 50 lecia. Koło otrzymało sztandar oraz odznaczono Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckie. Swoją siedzibę, domek myśliwski koło posiada w Mierzwich Starych nad Bugiem.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 343 i 380 o ogólnej powierzchni 7940 ha. Koło liczy 34 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Andrzej Daniluk

Łowczy: Artur Wyganowski

Skarbnik: Krzysztof Kalinowski

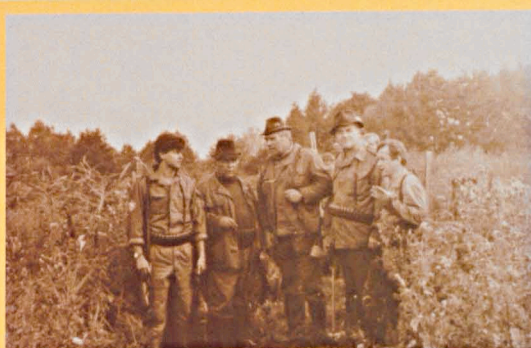
Sekretarz: Zbigniew Bobiński

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Artur Matwiejczuk

Członkowie koła

Białek Bogdan, Bobiński Zbigniew, Chromiński Mirosław, Czarnocki Wojciech, Daniluk Andrzej, Daniluk Marek, Filipiuk Wiesław, Filipiuk Grzegorz, Jędrzejuk Dariusz, Jędrzejuk Andrzej, Kalinowski Krzysztof, Kasprowicz Stefan, Kucewicz Jarosław, Kucewicz Marcin, Łukaszuk Michał, Maciejuk Sławomir, Maciejuk Zbigniew, Maciejuk Konrad, Mackiewicz Andrzej, Matwiejczuk Zygmunt, Matwiejczuk Artur, Michalak Witold Radosław, Pieńkowski Zbigniew, Piotrowski Grzegorz, Piotrowski Andrzej, Stefaniuk Radosław, Stefaniuk Henryk, Stefaniuk Dariusz, Stefaniuk Karol, Świć Marian, Świć-Kurtyka Małgorzata, Wyganowski Artur, Załubiniak Stanisław, Załubiniak Jan.

Koło Łowieckie Nr 2 "Cyranka" w Łosicach

Koło założone zostało w Łosicach w 1956 roku przyjmując nazwę "Podlasie". Założycielami koła byli: Marian Bogucki, Wiktor Wróblewski, Józef Maksymowicz, Stefan Białek, Piotr Kalicki, Zbigniew Huczek, H. Kucewicz, J. Piotrowski, J. Kaczyński, H. Rumik, S. Paradyszczyk, M. Czuryło, S. Śmieciuch, S. Kuczaba, B. Uziębło, S. Raczuk, K. Łukaszuk. W roku 1959 koło liczyło 23 członków. W 1972 roku nastąpił podział Koła. Utworzono KŁ Nr 1 "Podlasie" oraz KŁ Nr 2 "Podlasie". W 1960 roku koło odkupiło dzierżawę obwodu łowieckiego nr 34 w okolicach Włodawy. Swoją stanicę koło posiada w m. Zabłocie. W 1984 roku koło przyjęło nazwę "Cyranka". W 2006 roku obchodziło ono jubileusz 50-lecia. Koło otrzymało sztandar oraz zostało odznaczone Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckie.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 352 i 34 o ogólnej powierzchni 11290 ha. Koło liczy 26 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Jan Maksymowicz

Łowczy: Jerzy Gochnio

Skarbnik: Marcin Łuciuk

Sekretarz: Marian Łucyk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Jan Brygoła

Członkowie koła

Banaszek Robert, Bartkowiak Marek, Bochunewicz Witold, Brygoła Jan, Chemycz Cezary, Chwedorczyk Jerzy, Gochnio Jerzy, Haponiuk Krzysztof, Kalinowski Jarosław, Kot Wiesław, Kupicki Adrian, Kupicki Jerzy, Lewandowicz Arkadiusz, Lewandowicz Henryk, Łuciuk Marcin Janusz, Łuciuk Arkadiusz, Łucyk Marian, Maksymowicz Jan, Omelańczuk Wojciech, Szymaniuk Marian, Tchórzewski Sławomir, Urban Andrzej, Wieliczko Leszek, Wierczuk Łukasz, Zienkiewicz Janusz, Zienkiewicz Wojciech.

Koło Łowieckie Nr 12 "Ogar" w Białej Podlaskiej

Koło założone zostało w dniu 1 kwietnia 1986 roku z podziału Koła Łowieckiego "Dąbrowa" w Białej Podlaskiej. Koło po założeniu otrzymało nazwę "Odnowa", zaś po roku zmieniło nazwę na "Ogar". Założycielami koła byli: Jan Stadnicki, Henryk Celiński, Jan Tokarewicz, Zygmunt Skolimowski.

W latach następnych organizatorami życia łowieckiego w kole byli: Waldemar Szpiler, Zbigniew Motyka, Lucjan Paszko, Janusz Kołodziejski, Jerzy Jakubiuk, Zenon Wrzaszcz, Andrzej Puk, Bogdan Szewczak, Wiesław Bandzarewicz. Od 1994 roku koła swoje stanicę myśliwską posiadało w miejscowości Matiaszówka. Na skutek zwarcia instalacji elektrycznej stanica uległa spaleni. Obecnie koło swoją stanicę posiada w miejscowości Lipinki, którą zakupiono w 2007 roku.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 7 i 37 o ogólnej powierzchni 12230 ha. Koło liczy 35 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Jerzy Jakubiuk

Łowczy: Lucjan Paszko

Skarbnik: Ernest Puk

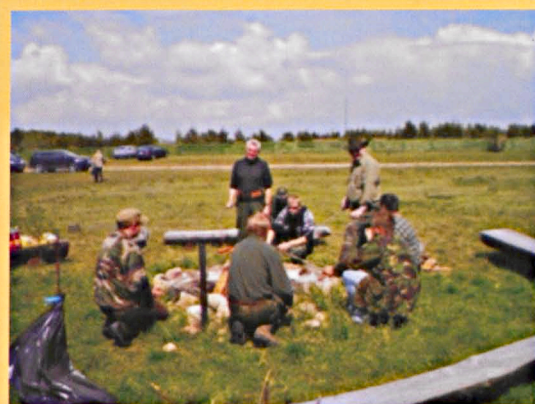
Sekretarz: Czesław Niczyporuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Leszek Taras

Członkowie koła

Bandzarewicz Wiesław, Domagała Mariusz, Filipiuk Marian, Filipiuk Krzysztof, Filipiuk Waldemar, Haleniuk Jarosław, Hryciuk Sławomir, Jakubiuk Jerzy, Juszcuk Dariusz, Kalinka Krzysztof, Kaźmieruk Roman Sławomir, Korzeniewski Aleksander, Kraciuk Andrzej, Kuszneruk Marek, Łukasiewicz Sławomir, Miłkowski Marian, Mirczewski Jerzy, Nazaruk Jarosław, Niczyporuk Czesław, Niczyporuk Paweł, Ossowski Jarosław, Pasternak Stanisław, Paszko Lucjan, Puk Ernest, Puk Andrzej, Radomiński Tomasz, Starosielec Filip, Szewczak Radosław, Szewczak Bogdan, Szmidt Zbigniew, Taras Leszek, Trocewicz Zygmunt, Woźniak Dariusz, Zając Roman, Zając Marek.

Koło Łowieckie Nr 15 "Ostoja" w Białej Podlaskiej

Koło założone zostało w Łomazach w 1947 roku z inicjatywy przedwojennych myśliwych z Rossoszy i Łomaz. Po 1952 roku następstwem reorganizacji kół łowieckich zostało założone Koło Łowieckie Nr 15 w Białej Podlaskiej, do którego weszli myśliwi ze Stowarzyszenia Łowieckiego "Ponowa" w Białej Podlaskiej oraz myśliwi z Koła Łowieckiego w Chotyłowie. Wśród założycieli i organizatorów życia łowieckiego w kole w latach następnych wymienić należy: Walenty Szenejko, Wincenty Kopryjaniuk, Stanisław Bańkowski, Antoni Serhej, Jan Bańkowski, Walenty Jarocki, Józef Sacharuk, Mieczysław Głowacki, Jan Piotrowski, Jan Chodynicki, Leon Rosiński, Paweł Wojtczak, Jerzy Szczepański, Jan Grabowski, Józef Torenc, Zbigniew Chojak, Marian Pińkowski, Henryk Mazurek, Bogusław Kowalski, Jan Czarnecki, Stanisław Koczkodaj, Janusz Bronikowski, Stefan Gielecki, Jacek Piotrowski, Witold Wójtowicz.

W 1988 roku koło wystarało się o osadę. Zakupiono wówczas od Nadleśnictwa Międzyrzec opuszczoną osadę w uroczysku "Borodacz". Z czasem urządzono tam domek myśliwski. W 1996 roku, w uroczysku postawiono ufundowaną przez myśliwego Eugeniusza Juchimiuka kapliczkę z figurką św. Huberta. Od 1997 roku koło posiada sztandar.

Aktualnie koło dzierżawi cztery obwody łowieckie nr 350, 16, 23, 39 o ogólnej powierzchni 26545 ha. Koło liczy 77 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Zdzisław Serhej

Łowczy: Roman Arseniuk

Skarbnik: Tadeusz Chwedoruk

Sekretarz: Jacek Żukowski

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Eugeniusz Juchimiuk

Członkowie koła

Arseniuk Roman, Badach Władysław, Bańkowski Andrzej, Bańkowski Julian, Bereda Marian, Biernat Piotr, Gerard, Bratczuk Wiesław, Chotkowski Andrzej, Chwedoruk Tadeusz, Czarnecki Jan, Czekaj Andrzej, Czopełski Jarosław, Dobruk Bogdan, Dudek Bogdan Marek, Grodzicki Waldemar, Jackun Marian, Jakubiuk Jerzy, Janke Adam, Juchimiuk Maciej Paweł, Juchimiuk Tomasz Przemysław, Juchimiuk Eugeniusz, Kasprowiak Andrzej, Klimiuk Mariusz, Koczkodaj Witold, Koczkodaj Stanisław, Kowalski Filip, Kowalski Adam, Kozak Józef, Król Zdzisław, Król Zdzisław, Kułakowski Jan Antoni, Kurianowicz Marek, Litwiniuk Mieczysław, Łuć Wiesław, Makosz Dariusz, Martyniuk Andrzej, Matysek Mariusz, Mazurek Henryk, Mężyk Tadeusz, Miskowicz Aleksander, Olszewski Jerzy, Panasiuk Zbigniew, Pańczuk Józef, Pańczuk Artur, Paszkiewicz Eugeniusz, Piotrowski Krzysztof, Popławski Wiesław, Sacharuk Jarosław, Sadowski Bogdan, Saj Ryszard, Samosiuk Krzysztof, Sawczuk Jacek, Serhej Zbigniew, Serhej Zdzisław, Sobczak Jarosław Adam, Stasiak Jurand, Stefaniuk Mariusz, Sylwoniuk Kazimierz, Szadura Eugeniusz, Szenejko Krzysztof, Trochimiuk Zbigniew, Trochimiuk Józef, Truba Dariusz, Waszkiewicz Krzysztof, Waszkiewicz Mariusz, Węgrzyniak Zbigniew, Wójtowicz Witold, Zbański Dariusz, Zbański Bogdan, Zbański Adam, Zielonka Marek, Ziembra Józef, Zienkiewicz Waldemar, Żuk Tomasz, Żukowski Jacek, Żurek Marcin, Żurek Zbigniew.

Koło Łowieckie Nr 17 "Słonka" w Międzyrzecu Podlaskim

Koło założone zostało w 1977 roku z podziału Koła Łowieckiego Nr 26 „Podlasiak”. Koło przyjęło nazwę „Słonka”. Założycielami koła byli: Józef Ponimasz, Mieczysław Demianiuk, Franciszek Drelowiec, Antoni Jakubowicz, Antoni Maluśkiewicz, Stefan Kalenik, Lucjan Cap, Edward Jastrzębski, Stanisław Kociubiński, Franciszek Przychodzki, Adam Paluszkiewicz.

W latach następnych organizatorami życia łowieckiego w kole byli m. in. : Michał Krasowski, Zenon Łosicki, Jan Cybul, Stanisław Kulikowski, Jerzy Kawecki, Edward Kopron, Henryk Supruniuk, Roman Jastrzębski.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 41 i 42 o ogólnej powierzchni 10520 ha. Koło liczy 41 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Roman Jastrzębski

Łowczy: Edward Kopron

Skarbnik: Grzegorz Sadowski

Sekretarz: Zdzisław Holeszczuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Krzysztof Gajecki

Członkowie koła

Antoniuk Karol, Antoniuk Zdzisław, Brodawka Jan, Chmielewski Grzegorz, Demianiuk Mieczysław, Gajeczka Natalia, Gajecki Krzysztof, Gawłowski Sławomir, Golbiak Jerzy, Gregorczyk Tadeusz, Grzyb Artur, Holeszczuk Zdzisław, Jaltuszyk Stanisław, Jastrzębski Roman, Jastrzębski Dariusz Adam, Jaworski Jarosław, Jaworski Zbigniew, Karwowski Zdzisław, Kawęcki Rafał, Kawęcki Jerzy, Kieczka Mirosław, Kopron Edward, Kortoniuk Rafał, Kuszneruk Bogusław, Majszak Robert, Małeśkiewicz Karol Konrad, Marczuk Tadeusz, Milaniuk Marek, Muszyński Zbigniew, Nakaziuk Konstanty, Narojek Zenon, Nowik Tomasz, Paderewski Janusz, Peplak Grzegorz, Przychodzki Franciszek, Sadowski Grzegorz, Skupiński Stanisław, Wakulak Mieczysław, Wasąg Piotr, Wiszniewski Włodzimierz, Woliński Antoni.

Bialskie Towarzystwo Łowieckie Koło Nr 18 "Ponowa" w Białej Podlaskiej

Koło założone zostało w 1919 roku pod nazwą Bialskie Kółko Myśliwskie prawidłowego polowania i ochrony zwierzyny łownej. Statut kółka został zatwierdzony 31 stycznia 1921 roku i kółko zmieniło nazwę na Bialskie Towarzystwo Łowieckie zaś od 1926 roku na podstawie nowego statutu przyjęło nazwę Bialskie Powiatowe Towarzystwo Łowieckie, która to nazwa obowiązywała do 1952 roku. Wśród założycieli i długoletnich członków koła wymienić należy: Karola Smoleńskiego, Michała Jasińskiego, Kazimierza Żmigrodzkiego, Tadeusza Zawadzkiego, Jerzego Wroczyńskiego, Stanisława Gregora i Gustawa Wyróstka i Jana Ciejpę. Po wojnie działalność BPTŁ została wznowiona 25 lutego 1946 roku. Bialskie Towarzystwo tworzyli myśliwi przedwojenni członkowie Towarzystwa jak też członkowie innych kółek myśliwskich czy też leśników z prywatnych majątków ziemskich. W 1952 roku koło zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Łowieckie „Ponowa”, zaś w roku następnym po reorganizacji na bazie tego koła założono Koło Łowieckie Nr 18. Do nazwy „Ponowa” powrócono w 1987 roku. Wśród organizatorów życia łowieckiego w kole na przestrzeni lat wymienić należy między innymi: Romana Porzonnego, Stanisława Pisarskiego, Adolfa Martyniuka, Jana Pietrzaka, Jana Walczuka, Józefa Sidora, Stanisława Ryngajłło, Eugeniusza Sacewicza, Bolesława Piwkowskiego, Aleksandra Kompe, Ryszarda Darczuka, Jerzego Pastuszka, Bolesława Chlipalskiego, Ryszarda Mączyńskiego. W 2004 roku na jubileusz 85 lecia przyjęto nazwę Bialskie Towarzystwo Łowieckie „Ponowa” Koło Nr 18 w Białej Podlaskiej. Koło otrzymało wówczas sztandar i zostało odznaczone Złotem. Swoją siedzibę koło posiada w Huszczy. W 2011 roku ufundowano i poświęcono kapliczkę św. Huberta.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 3, 11, 14, 15 i 36 o ogólnej powierzchni 30 870 ha.

Koło liczy 98 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Ryszard Mączyński

Łowczy: Andrzej Skutnicki

Skarbnik: Zbigniew Leszcz

Sekretarz: Bogdan Kowalski

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Maciej Jarocki

Członkowie koła

Arseniuk Maciej, Bałut Przemysław, Brodacki Jan, Broła Jerzy, Buczyło Zygmunt, Bystrzyński Janusz, Choraży Bartosz, Chwedoruk Eugeniusz, Cybulski Zygmunt, Czajkowski Tomasz, Czapluk Andrzej, Czekiel Waldemar, Daniłko Wojciech, Darczuk Ryszard, Daszczuk Władysław, Dawidziuk Agnieszka, Demidowicz Ryszard, Derlukiewicz Kazimierz, Falkiewicz Maciej, Grabowiecki Stanisław, Greczuk Janusz, Hajczuk Henryk, Jarocki Maciej, Jaroszkiewicz Leon, Jaroszkiewicz Piotr, Jaroszkiewicz Wiesław, Jasieńczyk Bartosz, Jaszczuk Janusz, Karasiński Stefan, Kisiel Andrzej, Kobyliński Wojciech, Kobyliński Antoni, Kochan Zdzisław, Kolada Tomasz, Kompa Aleksander, Konieczny Jacek, Konieczny Andrzej, Konieczny Franciszek, Konieczny Rafał, Konon Henryk, Kopania Roman, Koplejewski Mirosław, Kostkiewicz Bogusław, Kowalski Bogdan, Kozłowicz Jerzy, Kulikowski Zbigniew, Kurianowicz Lucjan, Kurianowicz Marek, Kuta Andrzej, Leszcz Zbigniew, Łęski Bogdan, Łukaszuk Piotr, Łuksza Zbigniew, Makarski Wiesław, Makarski Marcin, Malewicz Sławomir, Martyniuk Jacek, Matusiak Janusz, Matyńkowski Artur Łukasz, Mączyński Ryszard, Mikiciuk Marian, Mikołajczuk Czesław, Mikołajuk Cezary, Mizerny Andrzej, Mroczkowski Stanisław, Nurzyński Wiesław, Olesiejuk Tadeusz, Ostrówka Grzegorz, Pastuszek Tomasz Grzegorz, Pastuszek Jerzy, Pisarski Wojciech Stanisław, Piwowarczyk Dariusz, Piwowarczyk Józef, Prejzner Grzegorz, Respondek Jerzy, Rydz Dariusz Stanisław, Sacharuk Mieczysław, Schirmer Marcin, Sebastianiuk Radosław, Sebastianiuk Mirosław, Sidor Krzysztof, Skrzyński Tadeusz, Skutnicki Andrzej, Sobolewski Piotr, Socha Ireneusz, Soszyński Artur, Stasiuk Józef, Stasiuk Eryk, Stefaniuk Sławomir, Sulej Wiesław, Szyper Marian, Tur Krzysztof, Wawryniuk Tadeusz, Wojtiuk Sebastian Andrzej, Wróbel Adam, Zajko Jerzy, Zemke Wacław, Zozula Sebastian.

Koło Łowieckie Nr 21 "Jeleń" w Radzynie Podlaskim

Koło założone zostało w 1948 roku pod nazwą Radzyński Klub Myśliwski. Wśród założycieli koła wymienić należy: Tadeusza Bocheńskiego, Władysława Rygiera, Edwarda Rembiewskiego, Jerzego Rawskiego, Antoniego Romanowskiego, Stanisława Rawskiego, Wacława Kalickiego, Władysława Kamela. Po 1953 roku koło zostało rozwiązane, a na jego bazie zarejestrowano Koło Łowieckie Nr 46 w Radzynie Podlaskim. Koło nie przetrwało długo. Koło zostało rozwiązane w 1956 roku i na jego bazie założono dwa koła tj. Koło Łowieckie Nr 21 oraz Koło Łowieckie Nr 79. W kolejnych latach koło przyjęło nazwę „Jeleń”. Wśród organizatorów życia łowieckiego w kole na przestrzeni lat wymienić należy między innymi: Tadeusza Pałkę, Władysława Kamela, Henryka Sikorę, Mariana Maciejewskiego, Lubomira Mańko, Zygmunta Grodzkiego, Henryka Kochnio, Andrzej Zgrajka, Ryszarda Szymańskiego, Jana Stolarczyka, Szymona Smęta, Wacława Krakowiaka, Romana Laszuka. Swoją kwaterę myśliwską koło posiada w miejscowości Danówka. W 2008 roku koło obchodziło jubileusz 60-lecia działalności. Jubileusz ten zaakcentowano pamiątkowym głazem, znacznikiem okolicznościowym oraz wydano folder z zarysem historii koła.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 26 i 69 o ogólnej powierzchni 11870 ha. Koło liczy 49 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Lubomir Mańko, (Szymon Smęt)

Łowczy: Waldemar Szabrański

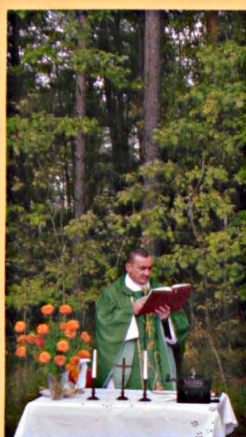
Skarbnik: Bożena Wołowik

Sekretarz: Piotr Woszczak

Członkowie koła

Bartosik Robert, Bielewski Stanisław, Borowik Stanisław, Czerkies Dariusz, Daszkiewicz Bogdan, Duda Andrzej, Dziwulski Marek Józef, Fajnas Jarosław, Gruba Konrad, Gruba Zdzisław, Jakubiuk Tadeusz, Jencylik Zygmunt, Kaczmarczyk Zenon, Kochański Jarosław Waldemar, Książek Stanisław, Kublicki Zbigniew, Kuna Stanisław, Kuna Tomasz, Kupidura Leszek, Kusyk Marek, Laszuk Roman, Laszuk Rafał, Łaskarzewski Marcin, Łuba Edward, Majchrzak Andrzej, Mańko Jerzy, Mańko Grzegorz, Mańko Ryszard, Mańko Bartosz Franciszek, Martyniuk Stanisław, Mazurek Mariusz, Momont Dariusz, Niepsuj Tadeusz, Opolski Paweł, Ostapiuk Maciej, Paszkowski Tomasz, Pogorzelski Mieczysław Przystupa Bartłomiej, Rola Zdzisław, Smęt Radosław, Smęt Szymon, Sokołowski Jacek, Sokołowski Mirosław, Szabrański Waldemar, Tarasiuk Krzysztof, Wołowik Sławomir, Wołowik Bożena, Wołowik Adrian, Woszczak Piotr.

Koło Łowieckie Nr 26 "Hubertus" w Międzyrzecu Podlaskim

Koło założone zostało w 1948 roku. Otrzymując wówczas nazwę Koło Łowieckie Nr 26 "Podlasiak" w Międzyrzecu Podlaskim. Założycielami koła byli: Julian Wojewódzki, Jan Chciałowski, Szymon Staniszewski, p. Wieliczko. Organizatorami życia łowieckiego w kole w latach kolejnych byli m.in: Stanisław Demianiuk, Antoni Jakubowicz, Wincenty Jasiuk, Stanisław Kowalczyk, Dominik Netczuk, Adam Paluszkiewicz, Sewerym Radźko, Mieczysław Zgorzałek, Borowik Stanisław, Jan Jesionowski, Andrzej Łysańczuk, Mieczysław Łysańczuk, Ireneusz Ostapiuk, Mironiuk Mieczysław, Mieczysław Głuchowski, Dominik Netczuk, Henryk Netczuk, Waldemar Paluszkiewicz, Tadeusz Gomułka, Marek Łysańczuk.

W 1977 roku koło podzieliło się. Cześć myśliwych założyła w Międzyrzecu Podlaskim drugie koło - Nr 17 "Słonka". Zmiana nazwy koła uległa w 1988 roku. Koło przyjęło wówczas nazwę "Hubertus". Swoją siedzibę koło posiada w Zahajkach. W 1999 roku z inicjatywy zarządu pobudowano wówczas wiatę. Koło posiada dwie kapliczki poświęcone Św. Hubertowi; na obwodzie nr 27 pobudowana w 1996 roku oraz Św. Eustachemu pobudowana w 2006 roku. Z okazji 60-lecia koła w 2008 roku odsłonięto pamiątkowy obelisk.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 27 i 28 o ogólnej powierzchni 11210 ha. Koło liczy 48 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Marek Łysańczuk

Łowczy: Wojciech Olczuk

Skarbnik: Tadeusz Łysańczuk

Sekretarz: Zdzisław Andrzejuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Zbigniew Barczuk

Członkowie koła

Andrzejuk Zdzisław, Andrzejuk Jan, Barczuk Zbigniew, Dąbrowski Henryk, Duda Lucjan Zygmunt, Gomółka Tadeusz, Grochowski Kazimierz, Jarosz Stanisław, Jędrzejewicz Michał, Kawęcki Robert, Kopciewicz Sylwester, Kossak Janusz, Kowalewski Szczepan, Krupski Grzegorz, Kulikowski Adam Maciej, Kurowski Stanisław, Kurowski Sławomir, Lewczuk Stanisław, Lewczuk Wiesław, Łysańczuk Andrzej, Łysańczuk Marek, Łysańczuk Paweł, Łysańczuk Tadeusz, Matejuk Eugeniusz Franciszek, Melaniuk Stanisław, Michalski Wojciech, Michaluk Roman, Michaluk Karol, Netczuk Robert, Netczuk Henryk, Olczuk Wojciech, Paluszkiewicz Waldemar, Poręba Dominik, Ruszkowski Dariusz, Semeniuk Jan, Semeniuk-Siłaczuk Sylwia, Sierhej Józef, Sierhej Paweł, Siłaczuk Henryk, Siłaczuk Piotr, Sójka Ireneusz Piotr, Stefaniak Tadeusz, Szczepaniuk Mirosław, Tarkowski Mirosław, Tymoszek Franciszek, Wasiluk Dariusz, Wasiluk Zbigniew, Ziembkiewicz Stanisław.

Koło Łowieckie Nr 49 „Daniel” w Parczewie

Koło założone zostało w 1945 roku. Założycielami tego koła była grupa myśliwych z terenu Parczewa i Dębowej Kłody. Byli to Józef Harasimowicz, Marian Maleszyk, Adam Panasiewicz, Henryk Specjał i Andrzej Wąsowski z Parczewa, Hipolit Kaliński z Woli Przewłockiej oraz Panowie Oleksiuk i Czapski z Dębowej Kłody. Wieloletnimi działaczami w kole byli: Jan Rosiński, będąc ponad 30 lat członkiem zarządu, Mieczysław Jastrzębski przez 36 lat łowczy, sekretarz i skarbnik koła, Kazimierz Kaznowski oraz Bernard Kowalczuk działacze w kole oraz szczebla okręgowego.

Przełomowym rokiem był rok 1962 roku wówczas koło podzieliło się. W Parczewie zostało założone drugie koło - Koło Łowieckie Nr 76 „Jeleń”. W 2005 roku koło obchodziło jubileusz, 60-lecia działalności. Z tej okazji wydano monografię pióra Seweryna Ostapiuka. W 2006 roku w przepięknej scenerii lasu Jasiennik koło otrzymało sztandar udekorowany najwyższym odznaczeniem - Złotem.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 79,80 o ogólnej powierzchni 14980 ha. Koło liczy 50 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Władysław Ilczyna

Łowczy: Mirosław Goździk

Skarbnik: Emilia Kunaszyk

Sekretarz: Bernard Kowalczuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Feliks Abraniuk

Członkowie koła

Abraniuk Feliks, Domański Tomasz, Dzyr Henryk, Dzyr Bartłomiej, Gozdzik Mirosław, Goździk Danuta, Górecki Mariusz, Howorus Anna, Howorus Andrzej, Ignatowicz Jan, Ilczuk Romuald, Ilczuk Bartosz, Ilczyna Marcin, Ilczyna Władysław, Junak Krzysztof, Kaczmarek Jerzy, Kaznowska-Suchorab Magdalena, Kaznowski Kazimierz, Kowalczuk Adam, Kowalczuk Bernard, Kowalczyk Zygmunt, Józef, Kowalczyk, Janusz Andrzej, Krasuski Janusz, Krasuski Kamil, Kunaszyk Józef, Kunaszyk Emilia, Lewicki Ryszard, Lewicki Wojciech, Łukasiewicz Henryk, Matczuk Jerzy, Mironczuk Krzysztof, Ostapiuk Seweryn, Parulski Stanisław, Pawłowicz Ireneusz, Polak Tomasz, Selwa Krzysztof, Siepsiak Jarosław, Smarz Paweł, Sółdacki Stanisław, Stefaniak Tadeusz, Syta Dariusz, Szczepaniuk Zbigniew, Szwał Krzysztof, Świrski Jan, Waszczuk Kazimierz, Wiórko Dariusz, Wojtal Dariusz, Wróbel Antoni, Zajączkowski Krzysztof.

Koło Łowieckie Nr 51 "Szarak" w Wisznicach

Koło założone zostało w 1952 roku wówczas pod nazwą Stowarzyszenie Łowieckie Szarak w Wisznicach. Założycielami koła byli: Jan Dzikowski, Stanisław Potapczuk, Alfons Zamyłko, Franciszek Głuszczyński, Stanisław Kosowski, Feliks Różnowicz, Zygmunt Wołcysz, Piotr Zając, Józef Mazurek, Franciszek Arseniuk, Karol Różnowicz. W 1953 roku koło zarejestrowano pod nazwą Koło Łowieckie Nr 51. Z czasem przyjęło nazwę „Szarak”. W latach kolejnych organizatorami życia łowieckiego w kole byli m.in. Henryk Miklewski, Andrzej Kucyk, Robert Żelazowski, Józef Sienkiewicz, Józef Hut, Jerzy Jaroszewicz, Stanisław Grabowski, Władysław Ciesielski, Ryszard Trubaj. W kole aktywna jest Sekcja Strzelecka w składzie: Rafał Dymicki, Paweł Dymicki, Luciano Marconi, Marcin Głuszczyk, Robert Żelazowski.

W 2012 roku koło obchodziło jubileusz 60-lecia działalności. Z tej okazji koło otrzymało sztandar.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 51 i 65 o ogólnej powierzchni 13510 ha. Koło liczy 70 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Henryk Miklewski

Łowczy: Zenon Dymicki

Skarbnik: Robert Żelazowski

Sekretarz: Andrzej Kucyk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Jerzy Jaroszewicz

Członkowie koła

Antoniuk Ireneusz, Antoniuk Jan, Antoniuk Stanisław, Bielecki Roman, Bilkiewicz Krzysztof, Borysiuk Bartłomiej, Chilimoniuk Adam, Chilimoniuk Ryszard, Chmiel Jan, Ciesielski Władysław, Deneka Janusz, Dojlida Roman, Dymicki Paweł, Dymicki Zenon, Dymicki Rafał, Furmaniuk Józef, Głuszczyk Marian, Głuszczyk Marcin, Grabowski Piotr, Grabowski Marek, Grabowski Stanisław, Grzymała Zbigniew, Guściora Leopold, Guściora Robert, Guz Jacek, Hut Sławomir, Hut Józef, Iwańczuk Konrad, Jakubiuk Józef, Jakubiuk Krzysztof, Jaroszewicz Jerzy, Jaroszkiewicz Łukasz, Jaroszkiewicz Tadeusz, Jaroszkiewicz Kamil, Kamiński Marek Franciszek, Kochan Edyta, Kochan Bogusław, Korniecki Zygmunt, Kozak Krzysztof, Krynica Witold, Krzyszcak Stanisław, Kucyk Henryk, Kucyk Marek, Kucyk Andrzej, Kuna Marek, Łobejko Kazimierz, Łobejko Marcin, Luciano Marconi, Markiewicz Piotr, Massalski Tadeusz, Miklewski Grzegorz, Miklewski Henryk, Partyniewicz Marian, Potapczuk Tadeusz, Romaniuk Dariusz, Romaniuk Kazimierz, Romanowicz Krzysztof, Sienkiewicz Józef, Staszczuk Marcin, Staszczuk Ryszard, Sułkowski Stanisław, Szczербatko Janusz, Tkaczuk Zdzisław, Trubaj Piotr, Trubaj Paweł, Trubaj Ryszard, Zając Jacek, Zamyłko Stanisław, Zieniuk Zenon, Żelazowski Robert.

Koło Łowieckie Nr 63

„Dąbrowa” w Białej Podlaskiej

Koło założone zostało w 1950 roku. Funkcjonowało wówczas pod nazwą Towarzystwo Łowieckie Pracowników Państwowych „Dąbrowa”. W dniu 27 listopada 1952 roku koło zostało zarejestrowane pod nazwą Stowarzyszenie Myśliwskie Pracowników Państwowych „Dąbrowa” w Białej Podlaskiej. Założycielami i organizatorami koła byli: Stefan Olchowski, Jan Pacholi, Eugeniusz Chwesiuk, Stanisław Łomot, Bolesław Rycerz, Jan Korzeniewski, Stanisław Junkiewicz, Tymon Frydliński, Włodzimierz Rekucki, Tadeusz Czech, Bronisław Malesa, Włodzimierz Raczyński, Jan Hać, Jan Pietraszuk, Jan Łepecki.

Po reorganizacji w 1953 roku koło zostało zarejestrowane, jako Koło Łowieckie Nr 63 w Białej Podlaskiej. Koło wówczas zasiłło się o nowych członków ze Stowarzyszenia Łowieckiego „Ponowa” zwłaszcza leśników między innymi Zygmunt Szybiński, Stefan Rokita, Ryszard Kostyła, Zdzisław Wrzaszcz. W 1963 roku koło zostało zarejestrowane, jako Koło Łowieckie Nr 63 „Dąbrowa” w Białej Podlaskiej. W kolejnych latach wśród organizatorów życia łowieckiego w kole byli między innymi: Władysław Hryniewicz, Józef Marchowiecki, Stanisław Marczuk, Władysław Fabian, Zdzisław Janeczek, Henryk Celiński, Zygmunt Skolimowski, Henryk Machaj, Zbigniew Wrzaszcz, Antoni Sacharuk, Mirosław Reducha, Bogdan Konaszewicz, Tadeusz Sidoruk. W 1986 roku koło podzieliło się. Wówczas część myśliwych założyło Koło Łowieckie Nr 12 „Ogar” w Białej Podlaskiej. W 2010 roku z okazji jubileuszu koła, myśliwi z „Dąbrowy” otrzymali sztandar. W stancy myśliwskiej „Dąbrówka” w Mokranach Nowych odsłonięto kamień pamiątkowy, oraz ufundowano i poświęcono kapliczkę św. Huberta.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 2,12 o ogólnej powierzchni 12 800 ha. Koło liczy 58 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Bogdan Źądło

Łowczy: Tadeusz Sidoruk

Skarbnik: Sławomir Rechnio

Sekretarz: Zbigniew Kozioł

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Mirosław Reducha

Członkowie koła

Aleksandrak Leszek, Antonowicz Michał, Artyszuk Sławomir Marian, Ciołek Dariusz, Danielczuk Krzysztof, Dymicki Marek, Gregoruk Grzegorz, Iwaniuk Krzysztof, Jabkiewicz Marek, Jabkiewicz Krzysztof, Janeczek Zdzisław, Kamiński Ryszard, Kłodnicki Ryszard, Kobylarz Wojciech, Kolejko Zbigniew, Kolejko Mariusz, Konaszewicz Bogdan, Kononow Wojciech, Korneluk Franciszek, Kozioł Zbigniew, Kucharuk Tadeusz, Marciniuk Henryk, Marciniuk Wojciech, Marczuk Zbigniew, Miłosz Janusz, Myć Grzegorz, Olkowski Zbigniew, Olszewski Andrzej, Rachwał Tadeusz, Rechnio Sławomir, Reducha Mirosław, Reducha Adam, Reducha Piotr, Rudzki Antoni, Sacharuk Antoni, Sawicki Sławomir, Sawicki Przemysław Robert, Sebastianiuk Radosław, Sidoruk Stanisław, Sidoruk Tadeusz, Sidoruk Eugeniusz, Siluk Mariusz, Stolarczyk Rafał, Sylwesiuk Tomasz, Sylwesiuk Piotr, Sylwesiuk Grzegorz, Szabluk Grzegorz, Ślusarski Bogdan, Waszczuk Eugeniusz, Waszkiewicz Wojciech, Woźniak Jacek, Wójtowicz Dariusz, Zienkiewicz Piotr, Zienkiewicz Waldemar, Zyszcuk Jan, Żądło Bogusław, Żądło Adam, Żuk Mikołaj.

Koło Łowieckie Nr 76 „Jeleń” w Parczewie

Koło założone zostało w 1962 roku z podziału Koła Łowieckiego „Daniel” w Parczewie. Założycielami koła byli: Andrzej Choiński, Władysław Howorus, Bronisław Harasimowicz, Jan Mościcki, Stanisław Matejczuk, Wiesław Tajer, Andrzej Wąsowski, Henryk Włodarczyk. W kolejnych latach życie w kole organizowali m. In. Antoni Koziół, Józef Floras, Ryszard Gierliński, Felicjan Łazuka.

W 2002 roku koło uroczyście obchodziło swój jubileusz 40-lecia powstania. Staraniem członków koła w stancy myśliwskiej w Milanowie na obwodzie nr 64 został odsłonięty kamień z napisem upamiętniającym jubileusz a także kapliczka wyrzeźbiona przez Zdzisława Trochonowicza – członka koła, malarza, rzeźbiarza.

Aktualnie koło dzierżawi trzy obwody łowieckie nr 63, 66 i 117 o ogólnej powierzchni 18923 ha. Koło liczy 70 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Tadeusz Łukasiewicz

Łowczy: Mirosław Kiewiel

Skarbnik: Wójciuk Jerzy

Sekretarz: Krzysztof Borysiuk

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Antoni Koziół

Członkowie koła

Andrzyk Tomasz, Andrzyk Jan, Bliźniuk Paweł, Borowski Edward, Borysiuk Krzysztof, Chmielarz Zdzisław, Cholewa Tomasz, Ćwiek Kazimierz, Ćwiek Grzegorz, Gawryszuk Kajetan, Gierliński Ryszard, Golecki Stanisław, Golecki Tomasz, Gronkiewicz Cezary, Jańczuk Jan, Jezierski Artur, Kapitan Wiesław, Kapitan Bolesław, Kaznowski Janusz, Kiewel Mirosław, Kostrzewa Stanisław, Kozioł Jacek, Kozioł Antoni, Kozioł Grzegorz, Koźmiński Piotr, Krasucki Krzysztof, Krupski Andrzej, Krupski Włodzimierz, Kubicki Longin, Leoniuk Leszek, Leoniuk Ryszard, Łazuka Felicjan, Łukasiewicz Tadeusz, Łukaszuk Henryk, Małafiejew Zbigniew, Matuszewski Sławomir, Matyjaszczyk Waldemar, Matyjaszczyk Piotr, Mironczuk Grzegorz, Mościbrodzki Aleksander, Muszyński Euzebiusz, Nowaczyński Marcin, Oleksiewicz Stanisław, Patyrak Dariusz, Piotrowski Zdzisław, Pogonowski Adam, Polański Andrzej, Pydyś Jan, Romaniuk Marcin, Romaniuk Marek, Ruszyński Bogusław, Sankowski Marek, Siemionek Paweł, Sołoń Ryszard, Strugała Zbigniew Stanisław, Struski Grzegorz, Struski Przemysław, Tajer Krzysztof Jerzy, Tajer Wiesław, Trochonowicz Zdzisław, Wąsowski Kazimierz, Wąsowski Krzysztof, Wegiera Sławomir, Wójcik Waldemar, Wójciuk Jerzy, Wroński Tadeusz, Wysokiński Leszek, Zalisko Grzegorz Marcin, Zalisko Zygmunt, Zieliński Janusz.

Koło Łowieckie Nr 79 „Knieja” w Radzynie Podlaskim

Koło założone zostało w 1948 roku pod nazwą Radzyński Klub Myśliwski. Wśród założycieli koła wymienić należy: Tadeusza Bocheńskiego, Władysława Rygiera, Edwarda Rembiewskiego, Jerzego Rawskiego, Antoniego Romanowskiego, Stanisława Rawskiego, Wacława Kalickiego, Władysława Kamela. Po 1953 roku koło zostało rozwiązane, a na jego bazie zarejestrowano Koło Łowieckie Nr 46 w Radzynie Podlaskim. Koło nie przetrwało długo. Koło zostało rozwiązane w 1956 roku i na jego bazie założono dwa koła tj. Koło Łowieckie Nr 21 oraz Koło Łowieckie Nr 79.

Po 1959 roku koło przyjęło nazwę „Knieja”. Wśród założycieli i organizatorów życia łowieckiego w kole w latach następnych wymienić należy: Jan Zalewski, Witolda Stolarczyka, Mariana Woźniaka, Stanisława Rawskiego, Wacława Szweda, Antoniego Romanowskiego, Maksymiliana Kwaśniewskiego, Edwarda Rembiewskiego, Wacława Kalickiego, Eugeniusza Szczepaniuka, Franciszka Michaluka, Zygmunta Wojtasia, Zygmunta Paszkowskiego, Mariana Muniowskiego, Jerzego Tętnika, Andrzeja Romanowskiego, Stanisława Goławskiego, Janusza Wardaka, Jacka Kryńskiego, Stanisława Kubaczyńskiego, Jana Daniluka, Zygmunta Wojtasia, Dariusza Daniluka. Koło wystarało się o własną siedzibę w Łózkach k. Drelowa. W 2010 roku w Łózkach koło obchodziło swój jubileusz. Z tej okazji członkowie koła ufundowali sztandar.

Aktualnie koło dzierżawi trzech obwodach łowieckich nr 40, 54 i 53 o ogólnej powierzchni 20020 ha. Koło liczy 38 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Dariusz Daniluk

Łowczy: Jan Daniluk

Skarbnik: Janusz Wardak

Sekretarz: Zygmunt Wojtaś

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Stanisław Kubaczyński

Członkowie koła

Antoniuk Michał, Belniak Jarosław, Belniak Jacek, Borkowski Jacek, Ciuk Krzysztof, Daniluk Dariusz, Daniluk Jan, Daniluk Maciej, Daniluk Marek, Daniluk Zbigniew, Golecki Stanisław, Jandula Tomasz, Jaszcuk Krzysztof, Kazimierski Piotr, Kazimierski Paweł, Kowalik Hieronim, Krawiec Bartłomiej Piotr, Kryński Jacek, Kubaczyński Marcin, Kubaczyński Stanisław, Kwaśniewski Andrzej, Lenarczyk Ryszard, Liebchen Tadeusz, Liebchen Ryszard, Makaruk Bolesław, Michaluk Franciszek, Mirowski Mariusz, Muniowski Piotr, Nazaruk Jan, Pawełczak Grzegorz, Romanowski Andrzej, Sak-Kaniewska Barbara, Szwał Józef, Uss vel Wąsowicz Paweł, Wardak Janusz, Wojtaś Zygmunt, Wojtaś Jacek, Zieliński Kazimierz.

Wojskowe Koło Łowieckie

Nr 127 „Łoś” w Białej Podlaskiej

Koło założone zostało w 1958 roku z inicjatywy wojskowych z Jednostki Lotniczej nr 5264 i Wojskowej Komendy Rejonowej w Białej Podlaskiej. Pierwszy zarząd koła działał w składzie: prezes- kpt Janusz Przyborowski, sekretarz – Mieczysław Czyżyk, skarbnik – Gustaw Cermigiewicz.

Wśród organizatorów życia łowieckiego w kole na przestrzeni lat wymienić należy między innymi: Krzysztofa Wojdanowskiego, Tomasza Weremczuka, Piotra Gruszczykę, Jana Srokę, Jana Głowackiego, Czesława Pikacza, Mariana Kiryka, Krzysztofa Daniluka, Mariana Beredę, Tadeusza Kochanowskiego. Koło na lotnisku w Białej Podlaskiej posiadało strzelnicę o sześciu konkurencjach pobudowaną w 1978 roku, na której rozgrywano Mistrzostwa Kół województwa białkopodlaskiego oraz Mistrzostwa zaprzyjaźnionych kół z Białej Podlaskiej.

W lesie Grabarka koło posiada swoją osadę o nazwie „Rybakówka”. Z inicjatywy członków koła pobudowano dwie kapliczki: w „Rybakówce” w 2008 roku, poświęconej Św. Hubertowi i Św. Eustachemu oraz w Romaszkach pobudowaną w 2011 roku. W 2009 roku podczas jubileuszu 50-lecia, koło otrzymało sztandar.

Aktualnie koło dzierżawi cztery obwody łowieckie nr 9, 17, 25 i 38 o ogólnej powierzchni 25005 ha.

Koło liczy 68 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Tadeusz Kochanowski

Łowczy: Marian Kiryk

Skarbnik: Władysław Iwaniuk

Sekretarz: Konstanty Jarzęcki

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Stanisław Pietras

Członkowie koła

Bogdan Stanisław, Bzowski Marian, Czarnecki Jacek, Czarnecki Krzysztof, Czerniewski Augustyn, Daniluk Krzysztof, Dunin-Stanisławski Andrzej, Filipiuk Zbigniew, Franczuk Hieronim, Fronczuk Daniel, Głowacki Jan, Gruszczyński Piotr, Hewa Mirosław, Hordejuk Sławomir, Ibiański Kazimierz, Iwaniuk Władysław, Iwaszko Łukasz, Jaroszyński Andrzej, Jarzęcki Konstanty, Jaworski Stanisław, Kiryk Marian, Kiryk Marcin Paweł, Kiryk Piotr, Kochanowski Tadeusz, Kociuk Kazimierz, Koprianiuk Mariusz, Koprianiuk Henryk, Koprianiuk Stanisław, Korszeń Marian, Kossak Jacek, Kowalenko Jan, Kozłowski Janusz, Laszuk Zenon, Lesiuk Jan, Lewandowski Jerzy, Lochina Marcin, Łojewski Sławomir, Majewski Krzysztof, Nicyporuk Marian Roman, Niedzielski Sylwester Adam, Niedzielski Edward, Pietras Stanisław, Pikacz Artur, Pikacz Czesław, Rafalski Edward, Ryszkowski Roman, Sacharuk Marcin, Santus Michał Damian, Santus Sebastian, Santus Lech, Sieczkowski Kazimierz, Smolarek Jan, Somerlik Rudolf, Sroka Jan, Stefaniak Łukasz, Suprunowicz Monika, Szandecki Mirosław, Szewczuk Zbigniew, Szot Andrzej, Szot Przemysław, Szyk Jerzy, Świentuchowski Leon, Tarasiuk Jarosław, Warmiński Jan, Weremczuk Tomasz, Winiewski Andrzej, Wojdanowski Krzysztof, Woroszyło Krzysztof.

Wojskowe Koło Łowieckie Nr 150 „Czata” w Wygnance

Koło założone zostało w 1949 roku przy jednostce wojskowej nr 3726 w Orzyszu. Założycielem i jednocześnie pierwszym prezesem był mjr Seredynski. Koło zostało podporządkowane Wojskowemu Zarządowi Łowieckiemu Nr 1 w Warszawie. W 1957 roku jednostka została przeniesiona do Włodawy. Organizatorami życia łowieckiego koła we Włodawie byli: Jan Kropop, Zygmunt Mierkiewicz, Stanisław Oberek, Władysław Chmiel, Mieczysław Kuchar, Stanisław Dżaman, Władysław Kaczmarek, Józef Parczewski, Wiktor Król, Stanisław Bajuk, Zdzisław Mazur. W 1959 roku, zgodnie z ustawą łowiecką, koła wojskowe zostały podporządkowane właściwym Radom Narodowym stopnia powiatowego. Dokonano rejestracji Koła w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej we Włodawie. Z dniem 14 czerwca 2007 roku po wieloletniej przynależności do Zarządu Okręgowego PZŁ w Chelmie koło zostało podporządkowane Zarządowi Okręgowemu PZŁ w Białej Podlaskiej i jako siedziba została ustalona miejscowość Wygnanka gm. Sosnowica. W 2009 roku koło otrzymało sztandar oraz nadano dla koła najwyższe odznaczenie - Złom.

Aktualnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie nr 49 i 93 o ogólnej powierzchni 11998 ha. Koło liczy 58 członków.

Skład zarządu koła:

Prezes: Wiesław Dulniak

Łowczy: Tadeusz Bendziuk

Podłowczy: Janusz Mazuryk

Skarbnik: Władysław Brejer

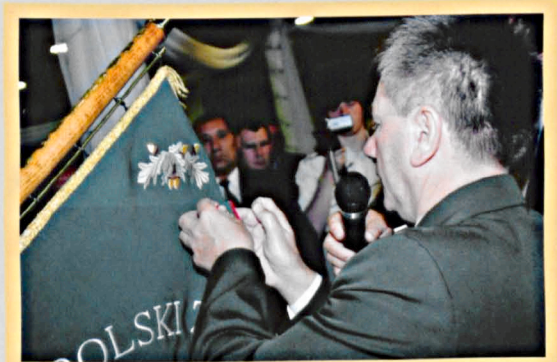
Sekretarz: Tadeusz Kilijanek

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: Andrzej Wiśniewski

Członkowie koła

Bajkowski Krzysztof, Bartoszek Damian, Bartoszek Wiesław, Bendziuk Tadeusz, Bogusław Jerzy, Brejer Marek, Brejer Damian Stanisław, Brejer Jan, Brejer Władysław, Bułat Jan, Burbelka Roman, Butrym Zbigniew, Cimek Henryk, Danilkiewicz Jacek, Dąbrowski Tomasz Marek, Dojutrek Tomasz, Dulniak Wiesław Jerzy, Dulniak Mariusz, Tomasz, Gruszka Jerzy, Izdebski Hubert, Izdebski Janusz, Kazuro Sławomir Ireneusz, Kilijanek Tadeusz, Knyba Waldemar, Koprianiuk Krzysztof, Korneszczyk Sławomir, Lisowski Włodzimierz, Łogonowicz Andrzej, Marszał Zbigniew, Mazurek Jarosław, Mazuryk Jacek Michał, Mazuryk Janusz, Michna Jan, Możdżeń Sławomir, Muzyka Janusz, Oleszczuk Leszek, Andrzej, Osuch Marek, Plewka Sylwester, Połuch Leon, Połuch Damian, Popielewicz Witold, Przybysz Artur, Stępień Krzysztof, Szalak Marzanna, Szuba Tomasz, Szypilo Andrzej, Trochimiuk Stanisław, Trusiewicz Władysław, Więcek Andrzej, Winiarski Zbigniew, Wiśniewski Andrzej, Wójcik Jerzy, Wroński Waldemar, Zalewski Roman, Zieliński Jan, Zielonka Leszek, Ziemiński Jan, Żarkiewicz Roman.

Wykaz kół niemacierzystych dzierżawiących obwody łowieckie na terenie okręgu łowieckiego Biała Podlaska (myśliwi kół niemacierzystych zamieszkali na terenie okręgu)

1. KŁ Nr 1 "Szarak" w Lublinie
2. KŁ Nr 2 "Leśnik" w Lublinie (Stanisław Woźniak, Andrzej Armaciński, Henryk Bartuzi, Andrzej Borysiuk, Andrzej Drabko, Arkadiusz Drabko, Grzegorz Howorus, Krzysztof Kata, Ireneusz Kuberski, Zbigniew Lasecki, Leszek Mielniczuk, Tadeusz Semeniuk, Krzysztof Uziak, Edward Waszkiewicz, Mirosław Bober, Marek Lipniacki, Zenon Nowosielski, Sylwester Zielant)
3. KŁ Nr 5 "Dąbrowa" w Lublinie (Franciszek Głuszczyński, Tomasz Głuszczyński, Przemysław Głuszczyński, Zbysław Jańczuk, Jan Makarewicz, Arkadiusz Maksymiuk, Roman Nowak, Piotr Szajda)
4. KŁ Nr 7 "Knieja" w Lublinie (Błażej Szwał, Stanisław Konarski, Jarosław Konarski, Roman Pękała, Hubert Piróg, Eugeniusz Szczepaniuk, Kazimierz Wiśnicki, Henryk Wiśnicki)

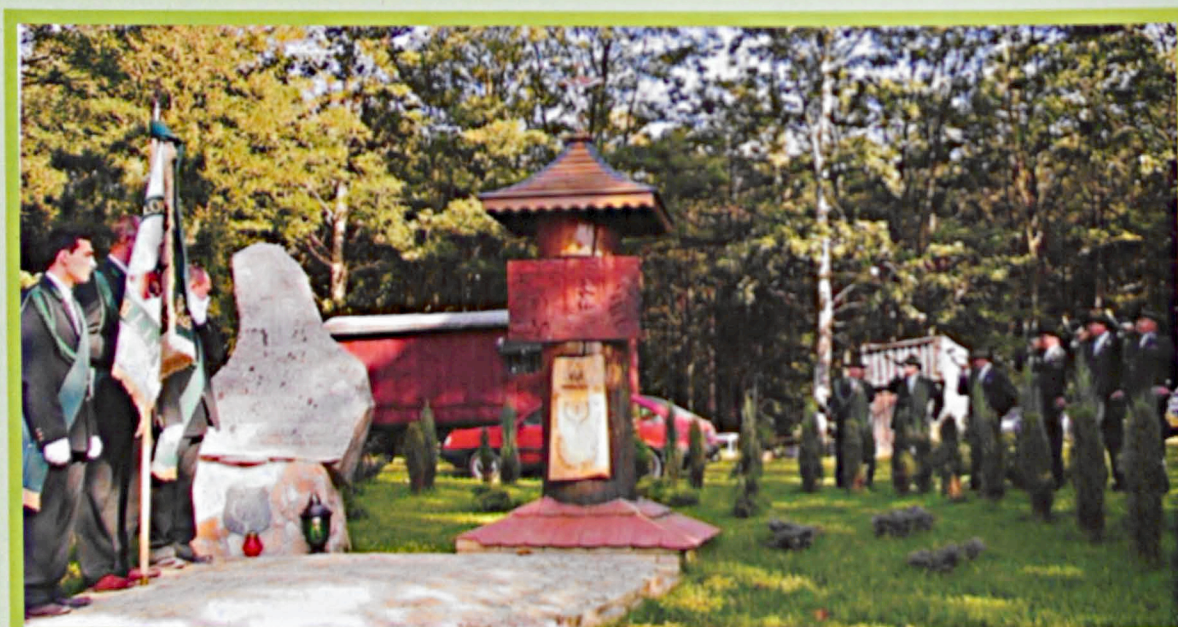
5. Lubelskie Towarzystwo Myśliwskie w Lublinie (Janusz Drabik, Stanisław Laskowski, Grzegorz Pasek, Jerzy Wróblewski)

6. KŁ Nr 10 "Borki" w Lublinie (Dariusz Gurtat, Roman Gurtat, Zbigniew Kaliszuk, Ryszard Kusyk, Andrzej Marchwiak, Stanisław Pająk, Andrzej Rogulski, Grzegorz Skiba, Stanisław Strzelecki, Albert Walencik, Witold Witkiewicz, Antoni Witkiewicz)

7. KŁ Nr 12 "Szóstak" w Lublinie (Marek Filipczak, Robert Górski, Mariusz Ludwiczuk, Roman Zamyłko, Krzysztof Bondaruk, Wojciech Czornak, Czesław Fajerman, Czesław Haplicznik, Marcin Haplicznik, Tomasz Haplicznik, Józef Hołowacz, Paweł Kowalski, Piotr Kowalski, Czesław Kowalski, Krzysztof Leśniewski, Jacek Łoszak, Kazimierz Łoszak, Piotr Mackiewicz, Andrzej Mencil, Andrzej Zadubiec)

8. KŁ Nr 83 "Lis" w Lublinie (Sławomir Hołowieniec, Henryk Iwaniuk, Jacek Iwaniuk, Henryk Jakubiuk, Wiesław Kisiel, Marian Mazurek, Dariusz Mazurek, Waldemar Parulski, Stanisław Parulski, Grzegorz Perchuć, Ryszard Perchuć, Marian Perucki, Czesław Romanowicz, Krzysztof Jaszczuk)

9. KŁ Nr 39 "Miś" w Kocku (Maciej Leszczuk, Janusz Adamowicz, Marek Kondrat, Sławomir Kozak, Waldemar Mateusiak, Wiesław Przeworski, Marek Szyszko, Stanisław Warpaś, Michał Wierzchowski, Janusz Wlazły, Zenon Zastawny)

10. KŁ Nr 89 "Siemień" w Lublinie (Zbigniew Łochina, Mirosław Ossowski, Paweł Ossowski, Jerzy Rogowski, Grzegorz Gawda, Rafał Hodun, Marek Kaliszewski, Jacek Pawlikowski, Krzysztof Romaniuk, Bartłomiej Bąkowicz, Roman Bąkowicz, Ryszard Gierliński, Norbert Nowacki, Bruno Zerbi, Witold Buch)

11. KŁ Nr 149 "Wiarus" w Lublinie (Adam Szczerba, Franciszek Wetoszka, Leszek Wetoszka)

12. KŁ Nr 193 "Diana" w Dęblinie (Stężyca) (Mariusz Filipiuk, Leon Goździółko, Wiesław Kuszneruk, Józef Lichograj, Krzysztof Niemczuk, Paweł Ciok, Henryk Jakubowski)
13. KŁ Nr 1 "Otwock" w Otwocku (Kazimierz Buczyło, Sławomir Celiński, Robert Kopacz, Arkadiusz Krasa, Dariusz Muszyński, Feliks Rogoźnicki, Wojciech Romaniuk, Mariusz Szarubka)

14. KŁ Nr 2 "Miłośników Łowiectwa" w Warszawie (Marian Haładaj, Bogdan Kucharczuk, Kazimierz Osiadacz, Tomasz Wawryniuk)
15. KŁ Nr 16 "Ostęp" w Warszawie (Sławomir Gregorczyk, Stanisław Kałużyński, Mariusz Kiczyński, Kazimierz Kosiński, Grzegorz Makarewicz, Stanisław Pietrusik, Antoni Poleszuk)

16. KŁ Nr 22 "Darz Bór" w Warszawie (Waldemar Andrzejuk, Hubert Bartosiewicz, Marian Bartosiewicz, Tadeusz Bartosiewicz, Janusz Celiński, Dariusz Johan, Zbigniew Jówko, Tomasz Kołodziejski, Krzysztof Kołodziejski, Roman Kuć, Krzysztof Moczulski, Ryszard Moczulski, Krzysztof Podolec, Włodzimierz Podolec, Hubert Podolec)
17. KŁ Nr 54 "Kaczka" w Warszawie

18. KŁ Nr 64 "Wilga" w Warszawie (Zakrzew) (Jarosław Dawidziuk, Edward Dedes, Jan Juszczyk)

19. KŁ Nr 65 "Kruk" w Warszawie (Stanisław Jakimiuk, Krzysztof Hornowski, Zenon Ignaciuk, Zbigniew Jaszczyk)

20. KŁ Nr 101 "Nemrod" w Warszawie (Antoni Hawryluk, Paweł Aleksandruk, Grzegorz Aleksandruk, Leszek Aleksandruk, Janusz Chomziuk, Andrzej Mincewicz, Jan Mincewicz, Krzysztof Musiałowski, Kazimierz Paluch, Witold Pasternak, Zenon Szmydki, Kazimierz Wawryszuk, Krzysztof Żebrowski)
21. KŁ Nr 82 "Dzik" w Siedlcach (Jan Johan, Stanisław Oksiuta, Mateusz Repczuk, Józef Skulimowski, Tadeusz Tymoszek, Stanisław Tymoszek)
22. KŁ Nr 105 "Akteon" w Warszawie (Leszek Karwowski, Andrzej Stefaniuk, Andrzej Talaga, Jarosław Jakoniuk, Piotr Mitura, Henryk Olichwiruk, Szczepan Plażuk, Andrzej Trochonowicz)
23. KŁ Nr 111 "Kos" w Warszawie (Mieczysław Horbowiec, Marek Husiński, Władysław Rusecki)
24. KŁ Nr 141 "Szarak" w Warszawie (Andrzej Zabielski)

25. KŁ Nr 309 "Hubertus" w Warszawie (Stanisław Butrymowicz, Paweł Jakubiak, Włodzimierz Kaczyński, Rafał Kaczyński, Piotr Kaczyński, Jan Kardacz, Zbigniew Obzejta, Janusz Pawłowski, Władysław Pietrusiak, Waldemar Pietrusiak, Waldemar Runkiewicz, Robert Sugiera, Wiesław Sugiera, Janusz Tchórzewski, Mariusz Wawryniuk)

26. KŁ Nr 313 "Sokół" w Warszawie (Stefan Iwaszko, Jacek Marcinkiewicz, Jan Marcinkiewicz, Marian Miszczuk, Paweł Mitura, Jarosław Niewęglowski, Tomasz Oniszcuk, Krzysztof Papiński)
27. KŁ "Oświata" w Warszawie (Dariusz Litwiniuk, Tadeusz Czarnota, Łukasz Grochowiec, Zenon Grochowiec, Roman Horbowicz, Dariusz Ignatiuk, Stanisław Kurzyński, Mateusz Leszczyński, Jerzy Pietrzak Oświata, Sławomir Poddaniec, Stanisław Poddaniec)
28. KŁ "Wola" w Warszawie (Janusz Filipowicz, Mateusz Filipowicz, Andrzej Kaliński, Antoni Kaliński, Karol Zienkiewicz)

29. KŁ "Brzozówka" w Warszawie (Krzysztof Bielak)
30. KŁ "Żerań" w Warszawie (Marek Weremczuk, Andrzej Bernaszuk, Antoni Bernaszuk, Jacek Hura, Marian Kosiński, Łukasz Owerko, Krzysztof Owerko, Jan Owerko, Joanna Owerko, Sylwester Owerko, Wacław Piwowski, Dariusz Piwowski, Stanisław Sijko, Krzysztof Zieliński)
31. KŁ "Ostoja" w Siedlcach (Jarosław Kozakiewicz, Zbigniew Jakoniuk, Waldemar Karwacki, Wojciech Krobot, Piotr Szymaniuk)
32. KŁ "Hubert" w Siedlcach (Mariusz Jabłoński, Antoni Korniluk, Robert Nowosielski, Tomasz Dudziuk, Roman Dudziuk, Bogdan Dziwiński, Adama Filipiuk, Krzysztof Horbowiec, Krzysztof Rumowski, Jacek Szalucha, Piotr Szalucha)

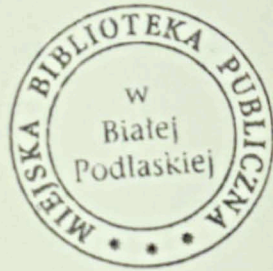

33. KŁ Nr 70 Sokół w Sosnowicy (Stary Brus), (Stanisław Armaciński, Jarosław Armaciński, Jan Bekiesza, Arkadiusz Bekiesza, Jerzy Ciepłowicz, Wojciech Czarniawski, Franciszek Czarniawski, Józef Górski, Mirosław Górski, Tadeusz Haponiuk, Andrzej Januszek, Stanisław Kasprzyk, Zbigniew Kwiatkowski, Marek Kwiatkowski, Aleksander Mielniczuk, Jerzy Piersoszkiewicz, Edward Romaszewski, Andrzej Stacharski, Waldemar Świć, Edward Targosz, Łukasz Tokarzewski, Ryszard Tokarzewski, Andrzej Wołkowicz)

Inne koła (myśliwi zamieszkali na terenie okręgu).

34. KŁ Ponowa we Włodawie (Mariusz Pełech, Wiesław Popko, Tadeusz Popko, Andrzej Popko)
 35. KŁ Miot w Warszawie (Krzysztof Pieńkosz)
 36. KŁ Przepiórka w Lublinie (Paweł Bazyluk, Grzegorz Grądzki, Marek Greczuk, Henryk Lewandowicz)
 37. KŁ Brać Łowiecka w Warszawie (Hubert Fabisiak)
 38. KŁ Żbik w Warszawie (Marek Romaniuk)
 39. KŁ Szpak w Woli Uhruskiej (Zbigniew Sępkowski)
 40. KŁ Jarząbek w Łukowie (Antoni Smyk)
 41. KŁ Cyranka w Drohiczyne (Mieczysław Bronisz)
 42. KŁ Bóbr w Warszawie (Marek Cena, Tomasz Szozda)
 43. WKŁ nr 145 Cytadela w Warszawie (Włodzimierz Mikołajczuk)
 44. KŁ Las w Siedlcach (Kamil Pytel, Andrzej Sugiera)
 45. KŁ Kuna w Siemiatyczach (Krzysztof Świszczewski)
 46. KŁ Hodel w Lublinie (Waldemar Jędrzejewski)
 47. KŁ Daniel w Słupsku (Janusz Tołłoczko)
 48. KŁ Szarak w Krasnymstawie (Tadeusz Dadun)
 49. KŁ Warszawianka w Siedlcach (Krzysztof Jasiński, Wiesław Smogorzewski)
 50. KŁ Niedźwiedź w Łukowie (Janusz Kozieł)

Leśnictwo Suchowola. Obwód łowiecki nr 67 - Ośrodek Hodowlany.

Wykaz myśliwych niestowarzyszonych ORŁ Białej Podlaskiej.

Chromiński Jerzy, Maksymiuk Bronisław, Marczuk Stanisław, Korszeń Tadeusz, Koszołko Andrzej, Darczuk Radosław, Dawidziuk Romuald, Potapiuk Mirosław, Kozłowicz Mariusz, Rynn Artur, Ajzyk Krzysztof, Gierliński Jerzy, Gmitruczuk Henryk, Lewczuk Henryk, Lewczuk Krzysztof, Lipiński Edward, Łęski Marcin, Ambrożkiewicz Michał, Łuciuk Jan, Lukianiuk Andrzej, Łuszczynski Edward, Białek Adam, Bilski Leszek, Borsuk Jan, Nazaruk Krzysztof, Nowosielski Adam, Obrębski Krzysztof, Okoń Krzysztof, Stefaniuk Mieczysław, Stefaniuk Tomasz, Kobyliński Ryszard, Śmieszko Ryszard, Tokarewicz Jan, Winnik Elżbieta, Ignaciuk Henryk, Siejka Teofil, Motyka Zbigniew, Sowiński Andrzej, Jan, Trościańczyk Iwona, Józefczak Marek, Soroka Kazimierz, Wawryszuk Andrzej, Wasyluk Jan, Stolarczyk Ireneusz, Tyczyński Gwidon, Wiśnicki Stanisław, Machaj Henryk, Łukaszuk Andrzej, Koczkodaj Mirosław, Załubiniak Dariusz, Michałuk Józef, Chartoniuk Jan, Stefanowicz Krzysztof, Jaroszyński Andrzej, Wezgraj Waldemar, Oleszczuk Łukasz, Szelest Czesław, Zbigniew, Kupryś Eugeniusz, Lipski Eugeniusz, Puszkarski Zygmunt, Krakowiak Anna, Drelowiec Roman, Józefczak Tadeusz, Kurowski Sławomir, Paudyna Marek, Zamyłko Eugenia, Popławski Marek, Łukasiewicz Zbigniew, Muniowski Jerzy, Marecki Jan, Truba Mieczysław, Semenik Włodzimierz, Olszewska Monika Edyta, Antoniewski Andrzej, Okoń Arkadiusz, Sołtan Zbigniew, Łapiński Janusz, Karwowski Tomasz, Modelewski Sebastian, Nowacki Hubert, Wolska

Agnieszka, Badach Zofia, Rola Robert, Jerzman Jerzy Ryszard, Wrzaszcz Zygmunt, Roszko Marek, Mickiewicz Adam, Hołowiński Krzysztof, Ekonomiuk Jerzy, Szczepaniuk Paweł, Kamiński Mariusz, Toczyński Marek Józef, Horbowicz Grzegorz, Pulik Tomasz, Żuk Robert Piotr, Szewczyk Jarosław Marian, Wójciuk Wojciech, Bajkowski Jan Józef, Litwiniuk Michał, Oleksiuk Szczepan, Bylina Tomasz, Papiński Dorian, Cieciera Stanisław, Sołtan Roman, Niemierka Zygmunt, Heromiński Rafał, Szwed Paweł, Miszkowicz Maciej, Lewczuk Łukasz, Kompa Kamil, Kuberski Łukasz Sebastian, Suprunowicz Zbigniew, Jodłowski Henryk, Wysokiński Krzysztof, Tarasiewicz Mieczysław, Mackiewicz Krzysztof, Milanowicz Krzysztof, Muszyński Witold, Kompa Ewa, Paprocki Bogdan, Kot Maciej, Lewandowicz Przemysław, Łucyk Przemysław, Smogorzewska Agnieszka, Emil Jan, Walczuk Robert, Chomiczewski Mariusz, Sołoduszkiewicz Krzysztof, Łukasiewicz Jarosław, Botwina Janusz Jacek, Romaniuk Tomasz, Chmielarz Roman, Ciok Arkadiusz, Węgrzyniak Dariusz, Król Dariusz, Walma Mirosław, Pradiuch Jakub, Bijata Zbigniew, Sacharuk Marcin, Komińczyk Piotr, Tarasiuk Andrzej, Wakulewicz Krzysztof, Wójcik Leszek, Tarkowski Radosław, Smagiel Mariusz, Skwara Tomasz, Kołodyńska Magdalena, Krawiec Maciej Wojciech, Panasiuk Wiesław, Leszcz Robert Jan, Wawerek Marcin.

Wykaz myśliwych, stan na 30.08.2012 r.

Przedstawiciele bialskopodlaskiej organizacji łowieckiej (za lata 1976-2012)

1976-1981

WOJEWÓDZKA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Stanisław Kaper
Z-ca Prezesa - Wiesław Obszański
Sekretarz - Ryszard Kostyła

Członkowie:

- Eugeniusz Artych
- Mieczysław Fijewski
- Waldemar Czekiel
- Ryszard Huk
- Stanisław Marczuk
- Eugeniusz Szczepaniuk
- Wiesław Tajer
- Wacław Różga
- Jan Walczuk

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Przewodniczący - Karol Cichowski
Z-ca Przewodniczącego - Jan Walczuk
Sekretarz - Ryszard Kostyła
Skarbnik - Stanisław Marczuk
Członek - Józef Ponimasz

WOJEWÓDZKA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Stefan Gielecki
Członkowie:
- Władysław Fabian
(do 1978r.)

- Mieczysław Duma
(do 1978r.)

- Zdzisław Janeczek
(od 1978r.)

- Janusz Wardak
(od 1978r.)

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny
- Ryszard Huk

WOJEWÓDZKI SĄD PZŁ

Przewodniczący - Jan Ciesielczuk

KOMISJA HODOWLANA

Przewodniczący - Arkadiusz Krasa

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Wiesław Tajer

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Henryk Gociłowski

KOMISJA KINOLOGICZNA

Przewodniczący - Henryk Mazurek

KOMISJA PROPAGANDOWA

Przewodniczący - Bolesław Chlipalski

KOMISJA DS. KLUSOWNICTWA

Przewodniczący - Ryszard Huk

KOMISJA DS. PRAWIDŁOWEJ OCENY ODSTRZAŁU SAMCÓW ZWIERZYNY PŁOWEJ

Przewodniczący - Ryszard Kostyła

1981-1986

WOJEWÓDZKA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Ryszard Kostyła
Z-ca Prezesa - Mieczysław Fijewski
Sekretarz - Lubomir Mańko

Członkowie:

- Stanisław Marczuk
- Stanisław Borowik
- Piotr Gruszczyka
- Ryszard Huk
- Piotr Kalicki
- Kazimierz Korpysz
- Bogusław Kowalski
- Eugeniusz Kuczyński
- Józef Maksymowicz
- Eugeniusz Szczepaniuk

Z-cy Członków:

- Gustaw Jesionowski
- Henryk Kochnio
- Józef Ponimasz

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Przewodniczący - Karol Cichowski
(do 1983r.)

- Arkadiusz Krasa

(od 1983r. pełnił funkcję społecznego
przewodniczącego)

- Zdzisław Koziol

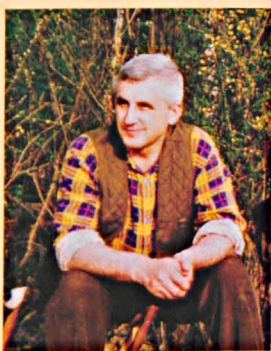
(od 1983r. pełnił funkcję urzędującą
członka zarządu)

Z-ca

Przewodniczącego - Jan Walczuk

- Jacek Piotrowski (do 1983 r.)

Jacek Piotrowski urodził się w 1944 roku.
Inż. leśnictwa, pracownik Nadleśnictwa
Międzyrzec. Członek
PZŁ od 1966 roku,
członek KŁ Nr 15
„Ostoja” w Białej
Podlaskiej, sekretarz
koła (1975), członek
Powiatowej Rady
Łowieckiej
(1972-1975),
sekretarz Zarządu
Wojewódzkiego PZŁ
w Białej Podlaskiej
(1990-1995). Członek komisji wyceny trofeów,
szkoleniowej oraz hodowlanej. Odznaczony
Srebrnym Medalem Zasługi Łowieckiej.

Sekretarz

- Henryk Machaj

Skarbnik

- Jan Załubiniak (do 1984 r.)

- Henryk Gocławski
(od 1984 r.)

WOJEWÓDZKA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Stefan Gielecki

Członkowie - Zdzisław Janeczek

- Janusz Wardak

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny

- Jan Pińkowski

WOJEWÓDZKI SĄD PZŁ

Przewodniczący - Eugeniusz Sacewicz

Eugeniusz Sacewicz, urodził się w 1915 roku
w Białej Podlaskiej. Studiował prawo na
Uniwersytecie im. Stefana
Batorego w Wilnie. Walczył
w Kampanii Wrześniowej
(34 p.p.), żołnierz ZWZ AK,
więzień obozów
w Auschwitz-Birkenau,
a następnie Mauthausen.
W latach 1946-1972 prezes
Sądu Okręgowego w Białej
Podlaskiej. Najstarszy

myśliwy w bialskim związku, członek PZŁ od
1961 roku do 2010 roku, członek KŁ Nr 18
w Białej Podlaskiej, członek (przewodniczący
Komisji Rewizyjnej), sekretarz koła (1982-1989),
przewodniczący Sądu Łowieckiego ZW PZŁ
(1981-2005). W 1993 roku odznaczony Złotym
Medalem Zasługi Łowieckiej.

KOMISJA HODOWLANA I OCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Ryszard Huk

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Piotr Gruszcza

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Piotr Kalicki

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Stanisław Jarocki,

- Jan Tokarewicz

KOMISJA PROPAGANDY ŁOWIECKIEJ I WSPÓŁPRACY ZE SZKOŁAMI

Przewodniczący - Bronisław Maksymiuk

KOMISJA WALKI z KŁUSOWNICTWEM

Przewodniczący - Jan Gieselczuk,

Piotr Gruszcza

KOMISJA OCHRONY ŚRODOWISKA (od 1983r.)

Przewodniczący - Kazimierz Korpysz

Instruktor ZW PZŁ - Roman Laszuk

1986-1990

WOJEWÓDZKA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Andrzej Szot
Z-ca Prezesa - Ryszard Kostyla
Sekretarz - Tadeusz Józefczak

Członkowie:

- Stanisław Marczuk
- Henryk Starek
- Stefan Mareczko
- Franciszek Przychodzki
- Piotr Kalicki
- Tadeusz Byzio
- Eugeniusz Kuczyński
- Eugeniusz Szczepaniuk
- Stanisław Borowik
- Lubomir Mańko
- Kazimierz Kaznowski
- Jan Czarnecki

Z-cy Członków:

- Ryszard Czwornóg
- Zdzisław Antoszek
- Roman Kuć

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Przewodniczący - Piotr Gruszcza
Z-ca Przewodniczącego - Jan Walczuk
- Ryszard Gierliński
Sekretarz - Arkadiusz Krasa
Skarbnik - Ryszard Darczuk

WOJEWÓDZKA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Janusz Wardak
Członkowie - Józef Ponimasz
- Jan Jesionowski - Jacek Wojtuń
- Zygmunt Buczyło - Zdzisław Janeczek

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny
- Jan Pińkowski

WOJEWÓDZKI SĄD PZŁ

Przewodniczący - Eugeniusz Sacewicz

KOMISJA HODOWLANA I WYCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Arkadiusz Krasa

KOMISJA DS. ROZWOJU STRZELECTWA

Przewodniczący - Aleksander Kompa

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Piotr Kalicki

KOMISJA DS. ROZWOJU PSA MYŚLIWSKIEGO

Przewodniczący - Jan Tokarewicz

KOMISJA PROPAGANDY

Przewodniczący - Bronisław Maksymiuk

KOMISJA ds. ZWALCZANIA KLUSOWNICTWA

Przewodniczący - Piotr Gruszcza

KOMISJA DS. OCHRONY ŚRODOWISKA

Przewodniczący - Kazimierz Korpysz

DELEGACI NA KRAJOWY ZJAZD PZŁ

- Aleksander Kompa
- Ryszard Gierliński
- Arkadiusz Krasa

1990-1995

WOJEWÓDZKA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Aleksander Kompa
Z-ca Prezesa - Ryszard Gierliński
Sekretarz - Arkadiusz Krasa
Członkowie: - Tadeusz Byzia

- Zbigniew Janeczek
- Jan Jesionowski
- Roman Kuć
- Kazimierz Kaznowski
- Antoni Koziół
- Janusz Łopatniuk
- Henryk Machaj
- Franciszek Przychodzki
- Jerzy Rogowski
- Andrzej Romanowski
- Z-cy Członków:
- Piotr Kalicki
- Lucjan Paszko
- Jan Czarnecki
- Janusz Kotyra
- Lucjan Kurianowicz

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Przewodniczący - Piotr Gruszcza
Z-ca Przewodniczącego
- Zenon Dymicki
- Henryk Netczuk (do 1992 r.)
- Jan Starosielec (od 1992 r.)
Sekretarz - Jacek Piotrowski
Skarbnik - Jan Starosielec (do 1992 r.)
- Henryk Netczuk (od 1992 r.)

WOJEWÓDZKA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Janusz Wardak
Członkowie - Bernard Kowaleczuk
- Stanisław Borowik
- Jacek Wojtuń
- Zygmunt Buczyło

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny
- Stanisław Gerlach

WOJEWÓDZKI SĄD PZŁ

Przewodniczący - Eugeniusz Sacewicz

KOMISJA HODOWLANA I WYCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Arkadiusz Krasa

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Jan Głowacki

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Piotr Kalicki

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Andrzej Koszółko

KOMISJA ds. OCHRONY ŚRODOWISKA

Przewodniczący - Zenon Zieniuk

KOMISJA ETYKI I POPULARYZACJI ŁOWIECTWA

Przewodniczący - Andrzej Szot

1995-2000

WOJEWÓDZKA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Aleksander Kompa

Z-ca Prezesa - Ryszard Gierliński

Sekretarz - Arkadiusz Krasa

Członkowie:

- Henryk Netczuk

- Lubomir Mańko

- Jan Jesionowski

- Bernard Kowalczyk

- Kazimierz Kaznowski

- Henryk Konon

- Tomasz Weremczuk

- Henryk Machaj

- Franciszek Przychodzki

- Lucjan Kurianowicz

- Jan Pińkowski

- Piotr Kalicki

Z-cy Członków:

- Jan Stadnicki

- Jan Czarnecki

- Andrzej Romanowski

- Janusz Łopatniuk

- Mirosław Ławecki

ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Przewodniczący - Piotr Gruszczyński

Z-ca Przewodniczącego

- Zenon Dymicki

- Zbigniew Panasiuk

Sekretarz - Cezary Chemycz

Skarbnik - Wacław Piwowski

WOJEWÓDZKA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Jan Smolarek

Członkowie - Jan Starosielec

- Andrzej Talaga

- Jan Walczuk

- Janusz Wardak

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Wojewódzki Rzecznik Dyscyplinarny

- Waldemar Szpiller

Waldemar Szpiller,

urodził się w 1943 roku, zmarł w 2009 roku. Z zawodu technik leśnik, długoletni pracownik policji. Członek PZŁ od 1968 roku, członek KŁ Nr 63 w Białej Podlaskiej a następnie od 1986 roku KŁ Nr 12 Ogar w Białej Podlaskiej, Rzecznik Dyscyplinarny przy WRŁ (ORŁ) (1995-2009). W 2009 roku odznaczony Złotym Medalem Zasługi Łowieckiej.

WOJEWÓDZKI SĄD PZŁ

Przewodniczący

- Eugeniusz Sacewicz

KOMISJA HODOWLANA

Przewodniczący

- Jan Czarnecki

następnie Janusz Paderewski (1996)

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Henryk Netczuk

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Piotr Kalicki

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Henryk Jakubiuk, A. Kompa

**KOMISJA ETYKI, KULTURY,
TRADYCJI
ZWYCZAJÓW ŁOWIECKICH
I ODZNACZEŃ**

Przewodniczący - Bernard Kowalczuk

**KOMISJA ds. ZWALCZANIA
KŁUSOWNICTWA I OCHRONY
ŚRODOWISKA**

Przewodniczący - Tomasz Weremczuk

DELEGACI NA KRAJOWY ZJAZD PZŁ

- Aleksander Kompa
- Ryszard Gierliński
- Arkadiusz Krasa

2000-2005

OKRĘGOWA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Aleksander Kompa

Z-ca Prezesa - Ryszard Gierliński

Sekretarz - Arkadiusz Krasa

Członkowie: - Henryk Netczuk

- Lubomir Mańko

- Jan Jesionowski

- Bernard Kowalczuk

- Kazimierz Kaznowski

- Henryk Konon

- Tomasz Weremczuk

- Henryk Macha

- Franciszek Przychodzkij

- Lucjan Kurianowicz

- Jan Pińkowski

- Piotr Kalicki

Z-cy Członków:

- Jan Stadnicki

- Jan Czarnecki

- Andrzej Romanowski

- Janusz Łopatniuk

- Mirosław Ławecki

ZARZĄD OKRĘGOWY

Przewodniczący - Piotr Gruszczyka

Z-ca Przewodniczącego

- Zenon Dymicki

- Zbigniew Wrzaszcz

- Zbigniew Panasiuk

Sekretarz - Cezary Chemicz

Skarbnik - Wacław Piwowarski

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Jan Smolarek

Członkowie - Jan Starosielec

- Andrzej Talaga

- Jan Walczuk

- Janusz Wardak

**OKRĘGOWY ZESPÓŁ RZECZNIKA
DYSCYPLINARNEGO**

Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny

- Waldemar Szpiller

OKRĘGOWY SĄD PZŁ

Przewodniczący - Eugeniusz Sacewicz

KOMISJA HODOWLANA

Przewodniczący - Arkadiusz Krasa

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Zbigniew Panasiuk

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Ryszard Gierliński

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Henryk Machaj

**KOMISJA ETYKI, KULTURY,
TRADYCJI ZWYCZAJÓW
ŁOWIECKICH I ODZNACZEŃ**

Przewodniczący - Bernard Kowalczuk

**KOMISJA ds. ZWALCZANIA
KŁUSOWNICTWA I OCHRONY
ŚRODOWISKA**

Przewodniczący - Andrzej Romanowski

DELEGACI NA KRAJOWY ZJAZD PZŁ

- Aleksander Kompa

- Ryszard Gierliński

- Arkadiusz Krasa

2005-2010

OKRĘGOWA RADA ŁOWIECKA

Prezes - Aleksander Kompa
Z-ca Prezesa - Ryszard Gierliński
Sekretarz - Arkadiusz Krasa

Członkowie:

- Henryk Netczuk
- Antoni Koziol
- Jan Daniluk
- Witold Wójtowicz
- Kazimierz Kaznowski
- Wacław Piwowarski
- Andrzej Mincewicz
- Stanisław Pietrusik
- Zbigniew Leszcz
- Antoni Sacharuk
- Henryk Bartuzi

ZARZĄD OKRĘGOWY

Przewodniczący - Roman Laszuk
Członkowie - Jan Czarnecki
- Zenon Dymicki (do 2008 r.)
- Jerzy Jakubiuk (2008 r.)
- Paweł Ligaj
- Artur Soszyński (od 2008 r.)

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący - Janusz Wardak
Członkowie - Elżbieta Winnik
- Jerzy Pastuszek
- Seweryn Ostapiuk
- Waldemar Hornowski

OKRĘGOWY ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny
- Waldemar Szpiller (do 2009 r.)
- Mariusz Stefaniuk (od 2009 r.)

OKRĘGOWY SĄD PZŁ

Przewodniczący - Stefan Karasiński
Z-ca przewodniczącego
- Jan Sroka

KOMISJA HODOWLANA

Przewodniczący - Henryk Bartuzi

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Czesław Pikacz

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Ryszard Gierliński

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Dariusz Ruszkowski (do 2006 r.)
- Zbigniew Leszcz (od 2006 r.)

KOMISJA ETYKI, KULTURY, TRADYCJI ZWYCZAJÓW ŁOWIECKICH I ODZNACZEŃ

Przewodniczący - Witold Wójtowicz

KOMISJA ds. ZWALCZANIA KŁUSOWNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA

Przewodniczący - Stanisław Pietrusik

KOMISJA OCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Antoni Koziol

KOMISJA ODWOŁAWCZ WYCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Arkadiusz Krasa

KOMISJA BUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA STRZELNICY

Przewodniczący - Antoni Sacharuk

DELEGACI NA KRAJOWY ZJAZD TPZŁ

Ryszard Gierliński
Witold Wójtowicz
Roman Laszuk

2010-2015

OKRĘGOWA RADA ŁOWIECKA

Prezes

- Andrzej Daniluk

Z-ca Prezesa

- Antoni Koziol

Sekretarz

- Artur Soszyński

Członkowie:

- Tadeusz Bendziuk

- Ryszard Czwarnog

- Jan Daniluk

- Witold Wójtowicz

- Ryszard Gierliński

- Leszek Karwowski

- Zbigniew Leszcz

- Henryk Marciniuk

- Henryk Netczuk

- Jan Owerko

- Stanisław Pietrusik

- Jerzy Jakubiuk

ZARZĄD OKRĘGOWY

Przewodniczący (Łowczy Okręgowy)
- Roman Laszuk

Członkowie

- Dariusz Daniluk

- Jacek Szaluha

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący
- Janusz Wardak

Zastępca Przewodniczącego

- Jerzy Pastuszek

Członkowie

- Anna Krakowiak
- Marek Daniluk
- Grzegorz Ostrówka
- Zbigniew Barczuk

OKRĘGOWY ZESPÓŁ RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO

Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny
- Mariusz Stefaniuk

Zastępcy

- Marian Kiryk
- Zbigniew Małafiejew
- Roman Arseniuk
- Karol Stefaniuk

OKRĘGOWY SĄD PZŁ

Przewodniczący - Jan Sroka
Z-ca przewodniczącego
- Ryszard Darczuk
- Lech Santus
- Krzysztof Wojdanowski
- Agnieszka Dawidziuk
- Jan Maksymowicz
- Janusz Paderewski
Lubomir Mańko

KOMISJA HODOWLANA

Przewodniczący - Jan Daniluk
Podkomisja ds. zwierzyny grubej
Zastępca
- Henryk Bartuzi

Członkowie:

- Artur Soszyński
- Barbara Sak-Kaniewska
- Kazimierz Kaznowski
- Zbigniew Janeczek
- Leszek Karwowski
- Henryk Marciniuk
- Wiesław Filipiuk
- Andrzej Bedenak

Podkomisja ds. zwierzyny drobnej

Zastępca - Jerzy Jakubiuk

Członkowie:

- Jan Owerko
- Krzysztof Podolec
- Janusz Mazuryk
- Witold Witkowicz
- Marek Łysańczuk
- Zbigniew Grzymała

KOMISJA STRZELECKA

Przewodniczący - Henryk Netczuk

Zastępca - Krzysztof Gajecki

Członkowie:

- Waldemar Wójcik
- Marian Bereda
- Edward Kopron
- Janusz Izdebski
- Piotr Woszczak
- Tadeusz Massalski
- Andrzej Urban
- Robert Pióro
- Andrzej Mincewicz

KOMISJA SZKOLENIOWA

Przewodniczący - Ryszard Gierliński

- Roman Laszuk
- Janusz Paderewski
- Ryszard Kusyk
- Arkadiusz Krasa

KOMISJA KYNOLOGICZNA

Przewodniczący - Zbigniew Leszcz

Członkowie:

- Sebastian Santus
- Stanisław Soldacki
- Wiesław Lewczuk
- Wiesław Popławski
- Lucjan Duda
- Marcin Łochina
- Artur Matwiejczuk
- Henryk Dąbrowski
- Tomasz Pastuszek

KOMISJA ETYKI, KULTURY, TRADYCJI I ODZNACZEŃ ŁOWIECKICH

Przewodniczący - Ryszard Czarnog

Członkowie:

- Witold Wójtowicz

- Antoni Sacharuk
- Bożena Wołowik
- Wojciech Kobylarz
- Bernard Kowalczuk
- Robert Kopacz
- Mariusz Filipiuk
- Waldemar Zienkiewicz
- Henryk Marciniuk

KOMISJA DS. ZWALCZANIA KLUSOWNICTWA

Przewodniczący - Stanisław Pietrusik

Członkowie:

- Jan Daniluk
- Mariusz Stefaniuk
- Leszek Karwowski
- Mariusz Szarubka
- Karol Stefaniuk
- Andrzej Borysiuk
- Grzegorz Gawda

KOMISJA WYCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Antoni Koziol

Zastępca - Leszek Karwowski

Członkowie

- Ryszard Tokarzewski
- Marian Haładaj
- Henryk Marciniuk
- Witold Witkowicz
- Bartłomiej Krawiec
- Henryk Bartuzi
- Jacek Pawlikowski
- Edward Kopron
- Tomasz Wawryniuk
- Andrzej Waszczuk
- Janusz Daniluk
- Jacek Szolucha
- Marian Bereda

KOMISJA ODWOŁAWCZA WYCENY TROFEÓW

Przewodniczący - Roman Laszuk

- Artur Soszyński
- Tadeusz Bendziuk

KOMISJA ROZWOJU I FUNKCJONOWANIA STRZELNICY

Przewodniczący - Jan Czarnecki

Zastępca - Bogdan Kowalski

Członkowie

- Stanisław Pietrusik
- Zdzisław Holeszuk
- Bogdan Sadowski
- Zbigniew Filipiuk
- Augustyn Czernierowski
- Zdzisław Serhej
- Krzysztof Tarasiuk

WŚRÓD PRACOWNIKÓW BIALSKIEGO ZWIĄZKU

- Augustyn Czerniewski (gospodarz strzelnicy)

Teresa Szczęśniak

Justyna Czyżewska

Weronika Sołoucha

Maria Maksymiuk

Jadwiga Jagoda Sroka

Andrzej Waszczuk

POLSKI ZWIĄZEK ŁOWIECKI
Zarząd Okręgowy w Białej Podlaskiej
Granice Obwodów

Opracowano na podstawie wojskowej
mapy topograficznej w skali 1:50 000
wydanej w 1984 roku, stan 1975-83
Układ współrzędnych 1942

OBWODY ŁOWIECKIE

- 1 - "Darz Bór" Warszawa
- 2 - Nr 63 "Dąbrowa" Biała Podlaska
- 3 - Nr 18 "Ponowa" Biała Podlaska
- 4 - "Żerań" przy F.S.O. w Warszawie
- 5 - "Darz Bór" Warszawa
- 6 - WKŁ Nr 101 "Nemrod" Warszawa
- 7 - Nr 12 "Ogar" Biała Podlaska
- 8 - Nr 105 "Akteon" Warszawa
- 9 - WKŁ Nr 127 "Łoś" Biała Podlaska
- 10 - Nr 111 "Kos" Warszawa
- 11 - Nr 18 "Ponowa" Biała Podlaska
- 12 - Nr 63 "Dąbrowa" Biała Podlaska
- 13 - Nr 1 Otwock
- 14 - Nr 18 "Ponowa" Biała Podlaska
- 15 - Nr 18 "Ponowa" Biała Podlaska
- 16 - Nr 15 "Ostoja" Biała Podlaska
- 17 - WKŁ Nr 127 "Łoś" Biała Podlaska
- 18 - Nr 89 "Siemień" Lublin
- 19 - WKŁ Nr 195 "Diana" Stężyca k/Dębina
- 20 - Nr 1 "Szarak" Lublin
- 21 - Nr 16 "Ostęp" Warszawa
- 22 - Nr 64 "Wilga" WSK Warszawa
- 23 - Nr 15 "Ostoja" Biała Podlaska
- 24 - WKŁ Nr 313 "Sokół" Warszawa
- 25 - WKŁ Nr 127 "Łoś" Biała Podlaska
- 26 - Nr 21 "Jeleń" Radzyń Podlaski
- 27 - Nr 26 "Hubertus" Międzyrzec Podlaski
- 28 - Nr 26 "Hubertus" Międzyrzec Podlaski
- 34 - Nr 2 "Cyranka" Łosice
- 35 - Nr 12 "Ogar" Biała Podlaska
- 36 - Nr 18 "Ponowa" Biała Podlaska
- 37 - Nr 5 "Dąbrowa" Lublin
- 38 - WKŁ Nr 127 "Łoś" Biała Podlaska
- 39 - Nr 15 "Ostoja" Biała Podlaska
- 40 - Nr 79 "Knieja" Radzyń Podlaski
- 41 - Nr 17 "Słonka" Międzyrzec Podlaski
- 42 - Nr 17 "Słonka" Międzyrzec Podlaski
- 49 - WKŁ Nr 150 "Czata" Włodawa
- 50 - Nr 83 "Lis" Lublin
- 51 - Nr 51 "Szarak" Jabłoń
- 52 - WKŁ Nr 149 "Wiarus" Lublin
- 53 - Nr 79 "Knieja" Radzyń Podlaski
- 54 - Nr 79 "Knieja" Radzyń Podlaski
- 55 - Nr 7 "Knieja" Lublin
- 56 - Nr 2 "Leśnik" Lublin
- 63 - Nr 76 "Jeleń" Parczew
- 64 - Nr 12 "Szóstak" Lublin
- 65 - Nr 51 "Szarak" Jabłoń
- 66 - Nr 76 "Jeleń" Parczew
- 67 - OHZ RDLP w Lublinie Nadl. Radzyń Podlaski
- 68 - WKŁ Nr 193 "Diana" Stężyca k/Dębina
- 69 - Nr 21 "Jeleń" Radzyń Podlaski
- 70 - Nr 10 "Borki" Lublin
- 78 - Nr 70 "Sokół" Sosnowica
- 79 - Nr 49 "Daniel" Parczew
- 80 - Nr 49 "Daniel" Parczew
- 81 - Nr 9 "Lubelskie Towarzystwo Myśliwskie" Lublin
- 82 - Nr 9 "Lubelskie Towarzystwo Myśliwskie" Lublin
- 83 - WKŁ Nr 141 "Szarak" Warszawa
- 93 - WKŁ Nr 150 "Czata" Włodawa
- 95 - Nr 2 "Leśnik" Lublin
- 96 - Nr 2 "Leśnik" Lublin
- 97 - Nr 2 "Leśnik" Lublin
- 98 - Nr 89 "Siemień" Lublin
- 99 - Nr 39 "Miś" Kock
- 117 - Nr 76 "Jeleń" Parczew
- 321 - "Miłośników Łowiectwa" Warszawa
- 322 - WKŁ Nr 309 "Hubertus" Warszawa
- 343 - "Basior" Łosice
- 350 - Nr 15 "Ostoja" Biała Podlaska
- 351 - "Hubert" Siedlce
- 352 - Nr 2 "Cyranka" Łosice
- 371 - "Ostoja" Siedlce
- 379 - "Dzik" Siedlce
- 380 - "Basior" Łosice
- 381 - "Wola" Warszawa
- 391 - "Wola" Warszawa
- 392 - "Brzozówka" Warszawa
- 404 - "Oświata" Warszawa
- 405 - Nr 65 "Kruk" Warszawa
- 419 - "Kaczka" Warszawa

POWIAT BIALSKI

BIAŁA PODLASKA

POWIAT PARCZEWSKI

POWIAT ŁOSICKI

POWIAT RADZYŃSKI

Wybrane źródła i literatura

- Archiwum Kół Łowieckich macierzystych okręgu bialskopodlaskiego
- Archiwum Okręgowej Rady Łowieckiej w Białej Podlaskiej
- Archiwum Państwowe w Lublinie (Starostwo Powiatowe Bialskie, Starostwo Powiatowe Konstantynowskie, Urząd Wojewódzki Lubelski, Wydział Społeczno Polityczny)
- Archiwum Państwowe w Lublinie. Oddział w Radzyniu Podlaskim (Akta Miasta Białej Podlaskiej, Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej)
- Bartoszewicz Kazimierz. Dawna Biała na Podlasiu. We wspomnieniach mego dziadka Adama (1792-1878). Biała Podlaska 1928
- Danilkiewicz Z. Parczewskie lasy. Część I Parczewska Puszcza [w:] Podlaski Kwartalnik Kulturalny Nr 2 Biała Podlaska 1992
- Demidowicz Tomasz (red.). Bialskopodlaski Słownik Sportowy. Biała Podlaska 2000
- Frankowski K. Na ścieżkach Podlasia. Wspomnienia z lat dziecięcych, okupacji i pierwszych lat po wojnie Lublin 1995
- Gątarczyk Agnieszka. Działalność społeczna i polityczna właściciela dóbr Suchowola księcia Seweryna Czetwertyńskiego
- Gloger Zygmunt. Dolinami rzek. Warszawa 1903
- Górny Bolesław. Monografia powiatu bialskiego województwa lubelskiego. Biała Podlaska 1939
- Jankiewicz Kalikst. Łowiectwo w Polsce oraz środkowo – wschodniej krainie przyrodniczo – łowieckiej 1923 – 1983. Lublin 1983
- Kot Henryk (i in.) Informator przyrodniczy województwa bialskopodlaskiego. Siedlce 1997
- Kraszewski Józef Ignacy. Pomniki do historii obyczajów Polsce w XVI – XVII wieku. Warszawa 1843
- Krzemień Marek Piotr. Tradycje i zwyczaje łowieckie. Warszawa 1990
- Łowiec Polski (1900 – 2008)
- Nartowski Wacław. Ze starej teki (Garść wiadomości o Białej Podlaskiej i okolicy). Biała Podlaska 1933
- Oset Krystyna. Vademekum Kynologii Łowieckiej. Bydgoszcz 1990
- P. Załęski: Tradycje łowieckie ziemiaństwa podlaskiego w okresie międzywojennym. – 103-108 W: Sławomir Kordaczuk (red.) Dziedzictwo duchowe i materialne szlachty podlaskiej od XIX wieku do III Rzeczypospolitej
- Podgórski Maciej. Traktem bitym przez Podlasie. Lublin 1982
- Wawrzyńczuk Alina. Rozwój wielkiej własności na Podlasiu w XV i XVI wieku. Wrocław 1951
- Wyrostek Gustaw. Informacje o działalności łowieckiej w pow. Białą Podlaska za 50 lat. Biała Podlaska 1973

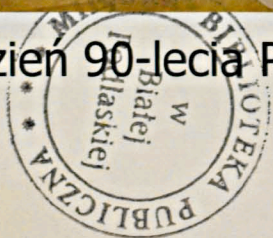
Spis treści

Wprowadzenie.....	5
Lokalizacja i środowisko naturalne.....	7
Łowiectwo z biegiem lat.....	11
• Dawne puszcze.....	12
• Łowy wielkich rodów.....	14
• Łowiectwo pod zaborami.....	19
• Idea zorganizowanego łowiectwa.....	24
• W okresie międzywojennym.....	26
• Okres okupacji niemieckiej.....	32
• Kształtowanie się łowiectwa w latach powojennych.....	33
Działalność Okręgu Łowieckiego Białą Podlaską.....	37
• Organizacja.....	38
• Gospodarka łowiecka.....	42
• Kynologia.....	60
• Strzelectwo.....	61
• Kultura łowiecka.....	66
Odznaczeni Medalem Św. Huberta	75
• Odznaczeni Złotem.....	76
• Łowiectwo i przyroda podlaska w sztuce.....	83
Koła Łowieckie – macierzyste.....	87
Wykaz kół niemacierzystych dzierżawiących obwody łowieckie na terenie okręgu łowieckiego Białą Podlaską.....	119
Inne koła (myśliwi zamieszkali na terenie okręgu)	126
Wykaz myśliwych niestowarzyszonych ORŁ Białą Podlaską.....	127
Przedstawiciele białkopodlaskiej organizacji łowieckiej (za lata 1976-2012).....	128
Mapa okręgu PZŁ Białą Podlaską	138
Wybrane źródła i literatura.....	140

Krajowa narada łowczych przed dzień 90-lecia PZŁ. Osada Karbówka 17-18.12.2012

M. FACKIEWICZ

Wojciech Stanisław Kobylarz urodził się w 1974 roku w Białej Podlaskiej, mgr historii, absolwent Wydziału Humanistycznego Akademii Podlaskiej w Siedlcach, regionalista, publicysta. Od 1994 roku pracuje w Policji. Autor książek i artykułów o tematyce łowieckiej, stosunkach społecznych i wyznaniowych na Południowym Podlasiu. Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, członek Warszawskiego Stowarzyszenia Rodzina Policyjna 1939 r. oraz członek Regionalnego Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Nadbużańskiej „Bugowiaki”. Współpracuje z „Podlaskim Kwartalnikiem Kulturalnym” oraz z kwartalnikiem „Łowiec Lubelski”. Od 1998 roku członek Polskiego Związku Łowieckiego oraz członek Komisji Etyki, Tradycji i Kultury Łowieckiej przy Okręgowej Radzie Łowieckiej w Białej Podlaskiej. Pasjonuje się fotografią przyrodniczo-łowiecką. W 2008 roku za dorobek publicystyczny oraz za popularyzację tradycji i kultury łowieckiej na Południowym Podlasiu odznaczony Medalem Św. Huberta.

